Ilanngussaq B

UKA 2026/7
J.nr. 01.31.11-00026
J.nr. 01.25.01/26EM-LABU-00007

Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfik
Departementet for Finanser

NAALAKKERSUISUT
GOVERNMENT OF GREENLAND

Inatsisartut Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliaat
Imaneq 2
3900 Nuuk

Allakkap ullua: 09-10-2026
Suliap norinua 2026 - 4150
Allagaatip suussusaa. 26880455

P. O. Box 1037
3900 Nuuk
Oqa. (+299) 34 50 00
Fax. (+299) 34 63 50
Mail. oed@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

2027-imut aningaasanut inatsisissamut siunnersuummut tunngasunik ataatsimiititaliap apeqqutaanut akissutit

Septembarip arfineq pingajuanni 2027-mut aningaasanut inatsisissamut siunnersuummut apeqqutinik oqaaseqaatinillu arlalinnik ataatsimiititaliaq nassiussivoq. Tulliuttumi apeqqutit akissuteqarfigineqarput.

Akissummut atugassanik naalakkersuisoqarfinnit tamanit akissutinut ilassutissanik pissarsiniartoqarsimavoq. Tamatuma kingorna Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfiup ilanngussat taakku allakkiamut matumunnga katersorsimavai.

Akissutit imatut aaqqissuunneqarput ataatsimiititaliap oqaaseqaatai apeqqutaalu aallarniutigalugu issuarneqarlutik, kingornalu akissutai ikkunneqarlutik.

Aningaasanut inatsisissap suliarinerata ingerlaqqinnerani ataatsimiititaliamik suleqateqarnissaq Naalakkersuisunit qilanaarineqarpoq.

Innuttaasunut qanittumik inuiaqatigiinni patajaassuseqarneq

1. Aallaqqaasiut

Naalakkersuisut paasissutissiissutigaat aningaasanut inatsisissatut siunnersuummi akisussaaffeqartumik sammiviliisoqartoq, pisortat aningaasaqarneranni oqimaaqatigiittoqassasoq aammalu aningaasat suliniutinik siunnerfeqartinneqassasut innuttaasunit, suliffeqarfinnit najukkanillu malugineqarsinnaasunik. (qupp. 186)

1.1. Missingersuutit tamarmiusut oqimaaqatigiiffiunissaannik imaluunniit sinneqartoorfiunissaannik missingersuutit pillugit inatsimmi piumasaqaammik Naalakkersuisut malinnilersaarnerat ataatsimiititaliap iluarisimaarlugu maluginiarpaa. Peqatigisaanik ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq ukiumi aningaasanut inatsiseqarfimmi ukiumilu tullermi amigartooruteqarnissaq ukiunilu missingersuuteqarfiusuni kingullerni marluunni sinneqartooruteqarnissaq

missingersuutigineqartoq, taamaalillunilu missingersuusiornermut inatsimmi piumasaqaatit ataatsimut isigalugu eqquutsinneqarsinnaallutik.

AKISSUT

Ataatsimiititaliap oqaaseqaataanut Naalakkersuisut qujapput. AIS 2027 imatut aaqqissuunneqarpoq 2027-mi aamma 2028-imi amigartoorfiussallutik aamma 2029-mi aamma 2030-mi sinneqartoorfiussallutik. Ataatsimut isigalugu ukiut sisamat ingerlaneranni ingerlatsinermi sanaartornermullu killiffiit takutinneqarput. Isertitat aningaasartuutitigullu tulluarsaanerit naatsorsuutigineqartut piviusunngortinnissaat pingaaruteqarpoq.

2. Inuiaqatigiinni patajaassuseqarneq politikikkut sinaakkutitut

Naalakkersuisut quppernermi 187-imi qulequtaraat Inuiaqatigiinni patajaassuseqarneq politikikkut sinaakkutitut.

2.1. Suliniutit taaneqartut innuttaasunit qanoq tigussaasumik malugineqartussatut naatsorsuutigineqarnersoq qitiutillugu tamatuma itisilerneqarnissaa ataatsimiititaliamit kissaatigineqarpoq.

AKISSUT

Ilinniartitaanernut pitsaanerusumik periarfissaqarnikkut, innarluutilinnut tunngasuni assigiiaarnerusumik katsorsaanikkut patajaannerusumillu assartuinikkut pilersuinikkullu tulleriiaarinerit innuttaasunit malugineqassapput. Aamma meeqqanut ilaqutariinnullu atugarliortunut siusinnerusukkut ikiuisarnerni tulleriiaarisoqassaaq. Akileraartarnermi qarasaasiarsornerni nutaani allaffissornikkullu atuuffiusuni allani aningaasalersuinertigut ingerlatsinerni unittoorsinnaanerit annikillisinneqassapput atugarissaarnermullu tunngavik qulakkeerneqarluni.

2.2. Akisussaassuseqartumik aningaasaqarnermik aqutsinerup aammalu suliassaqarfinni innuttaasunut, najukkani inuiaqatigiinnut aammalu inuiaqatigiinni atortulersuutinut innuttaasunit pinngitsoorneqarsinnaanngitsuni toqqaannarnerusumik sunniuteqarnerpaamik suliniuteqarnermik nukittorsaanerup akornanni oqimaaqatigiinnermik pilersitsisumik tulleriiaarisoqarnissaanik oqarnermi suna pineqarpa?

AKISSUT

Tassani pineqarput nalinginnaasutigut aningaasaliissutini qaffaasarnerit pinnagit siunnerfilerneqarsimasunik pitsanngorsaanerit pingaartumik Naalakkersuisunit pingaartinneqarneri. Innuttaasut ulluinnaannut pitsaanerpaamik ikorfartuinernut inuiaqatigiinnilu atuuffinnut pisariaqartinneqartunut aningaasat atorneqassapput. Peqatigisaanik aningaasartuutit aningaasalersorneqarsinnaassallutik. Kissaatit

nutaat taamaattumik allatut tulleriiaarinikkut, aningaasartuutit appartinnerisigut imaluunniit isertitat qaffanneqarnerisigut aallaaviatigut matussuserneqassapput.

2.3. Kommunini Namminersorlutillu Oqartussani pisortat allaffeqarfiini napparsimallutik sulinngitsoortut qanoq aningaasartuuteqarfiunersut Naalakkersuisunit misissorneqalersaarpa? Kiisalu napparsimalluni sulinngitsoortut qaffasinnerujussuannut pissutaasut Naalakkersuisunit misissorneqalersaarpat kiisalu pisortat allaffeqarfiini napparsimallutik sulinngitsoortartut ikilisarneqarnissaat sulissutigineqalersaarpa?

AKISSUT

Napparsimalluni sulinngitsoornerit sapinngisamik appasissumiitinnissaat Naalakkersuisut soorunami nalinginnaasumik kissaatigaat. Tamatuma malitsigisaanik Naalakkersuisut sulisitsisutut atugarissaarneq, aalajangiussisimaneq suliffinnilu pissutsit ajunngitsuunissaat pingaartippaat. Tamatuma saniatigut namminersorlutik oqartussani kommuninilu napparsimalluni sulinngitsoornerit assersuunneqarsinnaasunik misissorneqarnissaannik pisariaqartitsisoqarsinnaaneranut Naalakkersuisut isummernikuunngillat. Siulittaasup Naalakkersuisoqarfiani Sulisunik Ineriartortitsinermut Immikkoortortaqarfik qitiusumik allaffissuarmi atugarissaanerit suliffinnilu pissutsinik uuttuinernik ingerlataqarlunilu malinnaasuuvoq. Aammattaaq ilisimatitsissutigineqarsinnaalluni Kalaallit Nunaanni pisortani ingerlatsivinni napparsimalluni sulinngitsoornerit pillugit ataatsimoortumik kisitsisitigut takussutissanik Naatsorsueqqissaartarfik ingerlataqanngimmat. Namminersorlutik Oqartussat immikkut eqqarsaatigalugit piffissami nalunaarsuisarfimmiit Webtas-imiit napparsimalluni sulinngitsoornerit pillugit paasissutissanik ilaatigut taamaallaat tigusisoqarsinnaavoq. Tassanili pineqarpoq aaqqissuussineq pisoqaasoq, paasissutissat killeqartumik tatiginarlutik, tassanngaanniillu paasissutissanik tigusinermi ilaatigut mianersortumik atorneqartussaassallutik. Tamatuma saniatigut kommunini napparsimalluni sulinngitsoornernik erseqqinnerusumik Namminersorlutik Oqartussat ilisimasaqarnatik. Kommunit namminersorlutik sulititsisuuneri pissutigalugu.

Suliassaqarfimmi politikikkut erseqqinnerusumik paasisaqarnissaq kissaatigineqassappat sulisoqarnermut tunngasut iluanni namminersorlutik oqartussat kommunillu ilaatillugit pisortani ingerlataqarfinni tamarmiusuni napparsimalluni sulinngitsoortarnerit erseqqinnerusumik misissuisoqarsinnaaneri eqqarsaatigineqarsinnaavoq.

2.4. Sulinermi avatangiisit pitsaannginnerisa imaluunniit sulinerup akilersinnaannginnera pissutigalugu innuttaasup isumaginninnikkut pisartakkanik pisartagaqarnissaminik pitsaanerutitsinerata

nassatarisaannik innuttaasup sulinissaminut kajumissuseqarunnaarnissaata pinngitsoortinneqarnissaa ataatsimiititaliamit pingaartinneqarpoq. Inuiaqatigiinni patajaassuseqarneq eqqarsaatigineqartillugu tamanna Naalakkersuisunit isumaliutigineqartunut ilaava?

AKISSUT

Inuiaqatigiinni patajaassuseqarnerup kingunerisaanik suliffeqarfinni sapinngisamik amerlanerpaat pimoorussisumik peqataanissaannik ataatsimoornermillu tapertaanissaannik isummamut Naalakkersuisut isumaqataapput. Patajaassuseqarnermi taamaallaat pineqanngilaq sulisussarsisinnaaneq, kisianni aamma sulisoqarnermut, imminut pilersornermut suliffeqarfinnullu atassuteqarnermut ikorfartuisussanik aaqqissuussinerit pioreersut qulakkeerneqarnissaat.

Naalakkersuisut taamaattumik naliliipput inuiaqatigiinni patajaassuseqarneq aamma suliffeqarfinni inuuniarnikkullu ikiorsiissutinik ingerlaavartumik nalilersuisarnikkut tulluarsaanikkullu siuarsarneqarsinnaasoq, taamaalilluni aaqqissuussinerit suliassatigut neqeroorutinut ataasiakkaallu suliffeqarfinnut ataavartumik atassuteqalernissaannut ikorfartuillutik.

Isumaginninnikkut pisartakkat aaqqissuunneqarnerisa imaluunniit suliffinni pissutsit ajortut kingunerisaannik innuttaasut sulinissamut piumassuseqarneq imaluunniit kajumissuseqarneq annaassanngikkaat pingaaruteqartoq Naalakkersuisut ataatsimiititaliamut isumaqataapput.

2.5. Najukkami innuttaasut annertuumik inissaaleqinerisa peqatigisaanik sulisartunik Nunat Avannarliit avataanni nunanit allanoersunik Kalaallit Nunaanni suliffissarsisimallutillu inissarsisimasunik assersuutissaqarpoq. Ajornartorsiut taanna Naalakkersuisunit qanoq nalilerneqarpa aammalu iliuusissat najukkani sulisartut suliffissaqarnissaannut inissaqarnissaannullu pitsanngorsaataasinnaasut pisariaqartinneqarnersut Naalakkersuisunit isumaliutigineqarsimava?

AKISSUT

Kalaallit Nunaanni innuttaasut Kalaallit Nunaanni pilersinneqartunik sulinissamut periarfissanut sapinngisamik annertuumik peqataanissaat pillugu kissaateqarnermut Naalakkersuisut isumaqataapput. Nunat Avannarliit avataanni sulisinnaasunik Naalakkersuisut sulisussarsinerinut pissutaanerusarpoq nunami maani piginnaasatigut aalajangersimasunik pisariaqartitsisarneq imaluunniit sulisinnaasunik pissarsiarineqarsinnaasunik amigaateqartarneq. Sulisinnaasut nunaqavissut pisariaqartunik piginnaasaqarnissaat atorfiillu inuttaqanngitsut suliffigilernissaannut periarfissat siullermik Naalakkersuisunit taamaattumik qulakkeerniarneqarput.

Sulisinnaasut nunaqavissut sulilernissamut periarfissaat ingerlaavartumik pitsaanerulersinneqassasut Naalakkersuisut isumaqarput. Tamanna ilinniartitaanerit, pikkorissarnerit, suliffissarsiuussinerit suliffissatigullu siuarsaalluni sulinerit iluini suliniuteqarnikkut ilaatigut pissaaq assersuutigalugu Majoriami qitiusumillu atuarfiit neqeroorutaanni, suliffissaaleqisut amerlanerusut suliffeqarfinnut pisariaqartitaannut tulluarnissaannut iluaqutaasinnaasut.

Peqatigisaanik inissiamut tulluartumut periarfissaqarneq innuttaasut ataasiakkaat sulinissamut akuersinissamut periarfissaqarnissaat Naalakkersuisut akueralugu. Taamaattumik sulisinnaasut nuttarsinnaanerat inissianullu periarfissaqarnerat pitsaanerulersillugu suliniutit aamma sumiiffinni sulisut amerlinissaanut sakkuusinnaallutik tulluartut. Suliffeqarfiit sulisinnaasunik pisariaqartitsinerannut nunaqavissullu sulisinnaasut suliffeqalernissamut taassumalu aalajangiussimanissaanut periarfissaqarnissamut ikorfartuisinnaasunik suliniutinik Naalakkersuisut ingerlaavartumik suliaqarput.

3. Aningaasanut inatsisissatut siunnersuummi sammisat pingaarnersiukkat

Nalunaarsuiffik 1-imi sammisat pingaarnersiukkat ataanni Naalakkersuisut ima paasissutissiipput; Ilinniartitaaneq patajaallisagaq aamma suliffissaqartitsineq; Innuttaasut atugarliortut, inatsiseqartitsinermi innarlitsaalineqarnissaq aamma atugarissarneq; Nuttarsinnaaneq, attaveqaasersuutinut pingaaruteqarluinnartut aamma nunap ilaani ataqatigiissuteqarneq; Nunanut allanut suliassaqarfik patajaallisagaq aamma Issittumi soqutigisanik suliaqarneq aamma Digitalimik aamma allaffissornermi aqutsinikkut patajaatsuuneq. quppernerit 188-189.

3.1. Suliniutissat pingaarnersiukkat Naalakkersuisunit itisilerneqarnissaat ataatsimiititaliamit kissaatigineqarpoq.

AKISSUT (ISINNN)

Akissut suliffeqarnermut tunngasuni suliniutinik tulleriiaarneqartunik aallaaveqarpoq. Tabel 1-imi Pilersitsiviit aamma Majoriaq sammisaq "Ilinniartitaanerit suliassatigullu neqeroorutini pitsaanerusuni" eqqaaneqarput.

Majoriami suliniutit pitsaanerulersinniarlugit Naalakkersuisut suliniutaat nanginneqartartussanut pikkorissaanernut ingerlasunut aningaasaliinikkut pisarpoq, ilitsersuunneqartussat ataasiakkaat suliffissarsiortullu ilinniartitaanissaq imaluunniit sulinissaq sioqqullugu atuagarsornikkut piginnaasaqalernissamut pisariaqartitaanik aallaaveqartut. Ilinniartitaanissamut aqqutip naannerulerneranik ingerlatsineruvoq eqaatsoq.

Pilersitsiviit eqqarsaatigalugit Pilersitsiviit kommunini atulersinnissaannut tapersersuinissamut suli pisariaqartitsisoqarpoq, taamaattumillu Pilersitsiviit tamakkiisumik atulersinnissaannut aningaasanik immikkoortitsinissaq

pingaaruteqarluni. Ingerlatsinernut taakkununnga kommunit atulersitsinissaat assigiinngitsutigut ingerlaaseqarpoq.

AKISSUT (AN)

Akileraartarnermut Aqutsisoqarfimmiit inassuteqaat tunngavigalugu maannakkut akileraartarnikkut aaqqissuussineq (eSkat) taarserneqassasoq Naalakkersuisut aalajangersimapput. Attuumassuteqanngitsunit aaqqissuussinermik teknikikkut naliliisoqarsimavoq ukiualuillu iluanni eSkat teknikikkut atuuffissani naassagaa taakku naliliillutik. Ukiuni arlalinni aaqqissuussaq taarserniarneqassaaq, taamaattumik kingusinaartinnagu tamanna aallartinneqassalluni. Aaqqissuussineq nutaaq atuuttumut akerliusumik immikkoortuni arlalinni aaqqissuunnissaa naatsorsuutigineqarpoq, tamarmik immikkoorlutik atuussinnaasut, taamaaliornikkut akileraartarnikkut inatsisini ingerlaavartumik allannguisarnerit pissutigalugit akileraartarnikkut aaqqissuussinerup tamarmiusup taarsernissaa pinngitsoortinneqarluni.

Sammisanut allanut Ilanngussaq 1-imut ilanngunneqartunut innersuussisoqarpoq, Naalakkersuisut siullertut tulleriiaarinissamut tunngavissiaanni ilaasut, kissaatigineqartut pineqartut erseqqinnerusumik itisilerneqarlutik.

4. Ilinniarfinni nukittorsaaneq aamma suliffissaqartitsineq

Naalakkersuisut paasissutissiipput: *Ilulissani inuussutissarsiutinut ilinniarfiup nutaap ilinniarnertuunngorniarfittut atuartitsissutilik pingaarnersiuinerup pingaarutilik, taassuma inuussutissarsiornermut piginnaasaqarfiulersitsisunik ilinniarfinnik, ilinniaqqinnernik aamma nunap ilaani annertuumik inuussutissarsiornermik ingerlatsiviusumi aamma ilimanaateqartumi nukittorsaasinnaammat.* (qupp. 189)

4.1. Ilulissani inuussutissarsiutinut ilinniarfiup nutaap ilinniarnertuunngorniarfittut atuartitsissutilik inissanik atorluaanerusinnaanera Naalakkersuisunit qanoq qulakkeerniarneqarpa, tamannalu sinerissami ilinniartunut inissanut atorneqanngitsunut qanoq sunniuteqassava?

AKISSUT

Naalakkersuisut aallarniutigalugu oqaatigissavaat Ilulissani inuussutissarsiutinut atuarfissap aningaasanut inatsisissamut siunnersuummi nalinginnaasumik oqaasertaliussani allaaserineqarnera immaqa paatsoorneqarsinnaasoq. Naalakkersuisut taamaattumik erseqqissarusuppaat Ilulissani inuussutissarsiutinut atuarfissap nutaap ingerlanneqarnissaa pingaaruteqartutut salliutinneqassasoq, taassuma inuussutissarsiutinut piginnaalersitsisut ilinniartitaanerit, ilinniaqqinnerit pikkorissarnerillu nukittorsassammagit kiisalu nunap

immikkoortuani sumiiffinni ilinniartitaanernut aqqutit inuussutissarsiutitigut ingerlatat periarfissallu annertuumik qulakkiissallugit.

AKISSUT

Ilulissani inuussutissarsiutinut ilinniarfik nunap immikkoortuani inuussutissarsiorfiillu ilinniartitaanernik pisariaqartitai arlalissuit naammassisinnaassavai, aamma Napatitsinermut siuariartortitsinissamullu pilersaarut 2-mi siunniussat naammassineqarnissaat qulakkeerneqarluni.

Taanna sumiiffinni inuussutissarsiutinut ilinniartitaanernik, sulilluni ilinniarnernut sammisunik ingerlanernik kiisalu pikkorissarnernik ilinniaqqinnernillu amerlanernik neqerooruteqarsinnaavoq taamaalillunilu inuusuttunut inersimasunullu ilinniartitaanernik aallartissinnaanngikkaluartut imaluunniit naammassinnissinnaanngikkaluartut taakku najugaqarfiinut qanittumi ilinniarnissamut pitsaanerusumik periarfissiisoqarluni.

Peqatigisaanik GUX-imik pioreersumik qaninnerusumik suleqateqarnerup qulakkiissallugu atuartut tamatuminnga atorfissaqartitsisinnaasut ilinniarnertuunngorniarfimmi atuartitsissutinut pisariaqartunut suli periarfissaqassallutik, ilinniarnertuunngorniarfimmik immikkoortumik suli allamik Naalakkersuisut sanaartortariaqarnatik. Ilinniarnertuunngorniarfinni atuartitsissutit taamaalillutik GUX-imi GUX suleqatigalugu aaqqissuunneqarsinnaapput, inuussutissarsiutinullu ilinniarfiit isumalluutini aamma inuussutissarsiutinut ilinniarfiit pillugit suliatigut piginnaasani aamma inuussutissarsiortut pisariaqartitaat kissaataallu sammisinnaassallugit.

Atuarfiup siullermik inuusuttunut inersimasunullu Ilulissaneersunut eqqaaniittunullu illoqarfinnut nunaqarfinnullu suliffeqanngitsunut, ilinniagaqarsimanngitsunut aamma inuussutissarsiutinut sammisumik ilinniarnissamik imaluunniit pikkorissarnissamut periarfissanik ujartuisunut siunnerfeqassaaq.

Taamatut iluseqarneq sinerissami maannakkut sinneqartumik piginnaasaq annertusinngikkaluarlugu Ilulissani ilinniartitaanikkut neqeroorutip nukittorsarnissaanut periarfissiissaaq, taakkunani ingerlanneqartut sammineqanngimmata.

Peqatigisaanik ilinniarnertuunngorniarfinni maannakkut atuuffiit atorneqartut ilinniarfeqarfiit akornanni suliassat eqaatsumik agguarneri tassani ikorfartorneqarput, Ilulissat sumiiffimmi inuussutissarsiutinut ilinniarfimmik piginnaasanik nukittunerusunik peqalissallutik.

Tamanna tunngavigalugu inuussutissarsiutinut ilinniarnertuunngorniarfimmik immikkoortumik nutaamik pilersitsisoqarnani GUX-imik pisussaaffiliisumik suleqatiginnittumik Ilulissani inuussutissarsiutinut ilinniarfimmik

Naalakkersuisut pilersitsiniarnerat aningaasaqarnikkut ilinniartitaanikkullu politikiuvoq akisussaassuseqartoq.

Tamanna siullermik tassaavoq sinerissami ilinniartitaanikkut piginnaasanik tamarmiusunik tulluartumik atuineq, taamaalilluni ilinniartitsisut, sulinermi piginnaasat atuartitsinermilu atortut kiisalu ilinniartut ineqarfii pioreersut atorneqarsinnaalluarlutik. Taamaalilluni ikitsuinnarnik atuartoqartunik ilinniarnertuunngorniarfinnik sammiveqatigiittunik marlunnik sanaartornissaq pinngitsoorneqassaaq.

Tamanna pingaarpoq, ilinniarfeqarfinni arlalinni piginnaasat atorneqanngitsut annertoreermata. GUX Aasiaat assersuutigalugu atuartunut 480-it missaannut inissaqarpoq, 2026-milu atuartut taamaallaat 220-it sinnilaarsimallugit. Tamanna isumaqarpoq Ilulissani ilinniarfik nutaaq, ilinniarnertuunngorniartut taakku assigiit toqqaannartumik unammillissappagit, Aasianni piginnaasatigut ajornartorsiutit suli annertunerulersissallugit.

Naalakkersuisut aaqqissuussaat taamaattumik atuarfimmut nutaamut ilusilersorneqarpoq annerusumik inuusuttunik inersimasunillu ullumikkut ilinniarfinniinngitsunik atuartoqartussaq, kiisalu sulisinnaasunut allanut inuussutissarsiutinut ilinniartitaanernik, pikkorissarnernik, piginnaanngorsarnernik ilinniaqqinnernillu neqerooruteqartoq. Taamaaliornikkut Ilulissat nutaamik aamma nunap immikkoortuanut pisariaqartumik ilinniartitaanernik neqeroorummik peqalissapput maannakkut atuarfioreersuniit atuartut amerlasuut nuutinngikkaluarlugit.

Naalakkersuisut siunniussaat taamaattumik erseqqippoq: Atuarfiup nutaap taassumalu neqeroorutaanik aaqqissuussinerup qulakkiissavaa Ilulissat maannakkut atuarfioreersunut ilinniarfioreersunullu ilassutaassalluni.

4.2. Ilinnialernissamut piareersarluni ilinniarfinni soraarummeertut aammalu qaffasinnerusumi ilinniarfinni ilinnialertussatut akuerineqartut amerlassusii imminnut ataqatigiissillugit ilinniarnertuunngorniarfinni qaffasinnerusumillu ilinniarfinni ilinnialersussatut akuerineqartut ataqatigiissaarneqarnissaat Naalakkersuisunit qanoq qulakkeerniarneqassava.

AKISSUT

Ilinniarnertuunngorniarfiit qaffasinnerusumillu ilinniarfiit akornanni ingerlaavartumik ataqatigiissaarisumik pilersitsisoqarneratigut pitsaanerusumik ataqatigiinnermik Naalakkersuisut qulakkeerinnissapput.

Tamanna uku aqqutigalugit ilaatigut pissaaq:

- Piginnaasatigut ataatsimoortumik pilersaarusiorneq, ilinniarnertuunngorniarfinniit soraarummeertussatut naatsorsuutigineqartut amerlassusaat pisariaqartitsinermut aamma ilinniartitaanerni ingerlaqqiffiusuni ilinniartunut inissat amerlassusiinut naleqqiunneqarlutik.
- Tiguneqartut, taamaatitsiinnartut soraarummeertullu pillugit ukiumoortumik missiliuinerit, taamaalilluni piginnaasaq piffissaagallartillugu iluarsineqarsinnaalluni.
- Siunissami piginnaasatigut pisariaqartitsinerit suleqatigiinnissamullu periarfissat pillugit Naalakkersuisut, ilinniarnertuunngorniarfiit, ilinniarfeqarfiillu ingerlaqqiffiusut suliffeqarfinnilu illuatungeriit akornanni qaninnerusumik oqaloqatigiinneq.
- Tiguneqarnissanut sinaakkutit eqaatsut, taamaalilluni qinnuteqartut piginnaasaqartut amerlasuut naatsorsuutigineqarsinnaasut aamma inuiaqatigiinni pisariaqartinneqartuni ilinniarfeqarfinni ilinniartunut inissat amerlassusaat qaffassinnaallutik.
- Atuartunik pitsaanerusumik ilitsersuineq, taamaalilluni ingerlaqqilluni ilinniarnissamut suliffeqarfinnilu pisariaqartitsinermut periarfissanut ilinniarnertuunngorniarnerminni ilinniartut ilisimasaqalerlutik.

Taamaaliornikkut ilinniarfinni piginnaasatigut periusissiukkamik Naalakkersuisut suliaqarsinnaalissapput, taamaalilluni ilinniarnissamut piareersarluni ilinniarnissamik naammassisaqartut atuartut amerlassusii annerusumik ilinniarfinni ingerlaqqiffiusuni nangitsinissamut periarfissanut naapertuunnerulerlutik. Tamatuma peqatigisaanik inuusuttut piginnaasallit ilinniartunut inissanik amigaateqarneq pissutigalugu ingerlaqqissinnaanngitsoorsinnaanerat annikillisinneqarluni.

Naalakkersuisut paasissutissiipput: *Taakku saniatigut Pilersitsivinni aamma Majoriami suliniutit pingaarnersiorneqassapput, inuusuttunik inersimasunillu, qaninnerusumik ilitsersorneqarnissaminnik, ikaarsaariarnermik aamma ornigulluni suliniutinik pisariaqartitsisunut tapersersuisussat.* (qup. 189) Inuusuttut ilinniarsimanngitsut suliffeqanngitsullu piffinni taamak annertuumik ajornartorsiuteqarfiusuni ikilinissaannut taama pingaarnersiuineq peqataaqataassasoq paasissutissiissutigineqarpoq.

4.3. Sanaartornissamik pilersaarutinut aningaasaliissutissatullu kissaatinut tunngatillugu Naalakkersuisut qanoq eqqarsaateqarpat?

AKISSUT

Pilersitsiviit Majorianullu tunngasut iluini suliniutit pingaarnersiornerinut naleqqiullugu sanaartornissamik Naalakkersuisut pilersaaruteqanngillat.

Eqqaaneqartunut atatillugu oqaatsip ikaarsaariarnerup atorneqarnerani pineqarpoq suliniut atuartunik inuusuttunilluunniit ilinniarfimmi qaffasissutsimit ataatsimiit allami neqeroorummut nuunnissaanut ikiuineq, assersuutigalugu meeqqat atuarfianniit inuusuttut ilinniarfiinut. Siunertaq tassaavoq aporfeqanngitsumik ikaarsaariarnissamik pilersitsineq, ilinniarfissamik toqqagassap qularnaarnissaa inuusuttullu ilinniarfeqarfinniit taamaatitsiinnarsinnaasut ikilisinnissaat.

Ilinniartitaanermut periusissiaq 2024-2030 meeqqat atuarfianniit inuusuttut ilinniarfiinut ikaarsaariarneq immikkut pingaarnertut sammineqarpoq (Pingaarnertut sammisaq 2). Periusissiami pingaartumik tikkuarneqarpoq siunnerfilimmik ilitsersuinikkut ikaarsaariarnikkullu ikaarsaarneq nukittorsarneqassasoq, taamaalilluni inuusuttut amerlanerusut meeqqat atuarfiannik naammassinnillutik, kiisalu inuusuttut ilinniartitaanerannik aallartillutik naammassinnillutillu. Taamaattumik immikkoortut taakku ineriartortinniarlugit qaffasissutsini arlalinni maannakkut sulisoqarpoq.

Tassani eqqaaneqarsinnaapput

- Tunngaviusumik ingerlanerup ineriartortinnera, meeqqat atuarfianniit inuussutissarsiutinut aallaaviusussaq. Tassani inuusuttut inuussutissarsiutinut sammiviit assigiinngitsut ilisimasaqarfigilersinnaavaat ilinniarnermillu sammivissamillu toqqaannginnerminni taakku misiligarsinnaallugit.
- Tunngaviusumik ingerlanerup ineriartortinnerata nanginnerani meeqqat atuarfianni ilitsersuinikkut suliniutip ineriartortinnera allanngortinneralu, kiisalu ilitsersuisutut ilinniartitaanerit allanngortinneri. Taamaaliortoqassaaq sumi tamani ilitsersuisut ilinniarnissamut periarfissani, tiguneqarnissamut piumasaqaatini atorfitsigullu qaffannissamut aqqutini ilitsersuisinnaallutik.
- Ilitsersuisoq aamma ikaarsaariarnermi immikkut ikiorneqarnissamik pisariaqartitsisunut atuartunut tapersersuinissamut aaqqissuussinerit allaaserineri ineriartortinnerilu.
- Meeqqat atuarfiisa, GUX-ip, inuussutissarsiutinut ilinniarfiit suliffeqarfiillu akornanni suleqatigiinnerit qaffanneri sumiiffinnilu ikaarsaariarnerni pilersaarutit amerlanerusut, taamaalilluni ikaarsaariarneq ataqatigiinnerulerluni, atuartullu maannakkut periarfissanut annertunerusumik ilisimasaqalerlutik.

Ilitsersuisoqarfimmut aningaasaliissutit kisiisa eqqarsaatigalugit tamanna isumaqarpoq ilitsersuinikkut suliniutit aamma AQQUT-mi ilitsersuisussanik ilinniartitsinermut aningaasanik amerlanernik maannakkut pisariaqartitsisoqareersoq, tassa tunngaviusumik ingerlatsinerup atulersinnissaanut piareersimanissamut suliniut taanna maannakkut aallartittariaqarmat. Immikkut aningaasaliissutit pillugit kissaateqarneq taanna

AIS2027-ip aappassaaneerneqarnissaanut allannguutissatut siunnersuutip malitsigaa, piareersarneqarneralu aallartinneqarsimalluni.

Anguniakkat ilaat tassaavoq inuusuttut amerlanerusut ikaarsaariarnermik iluatsitsinissaat, aamma meeqqat atuarfianniit toqqaannartumik inuusuttut imaluunniit inuussutissarsiutinut ilinniarfinnut ingerlaqqillutik. Tamanna ilitsersuinermut, ikaarsaariarnermut, suliffinni sungiusarnernut ataasiakkaallu tapersersornissaanut isumalluutinik amerlanerusunik pisariaqartitsivoq.

Meeqqat atuarfiiniit, ilinniarfeqarfinni suliffeqarfinnullu ikaarsaariarnerit aamma immikkut ataqatigiissaarisoqarneranik, assartuinernik, najugaqarnernik sulisunillu pisariaqartitsipput.

Tunngaviusumik ingerlatsilernissap pilersinneqarnissaanut aningaasanik pisariaqartitsineq 2027-imi upernaami piareersimasussatut naatsorsuutigineqartoq Tunngaviusumik ingerlaneq pillugu isummernissamut tunngavissiami immikkut allaaserineqarpoq.

Ilinniarnerit ingerlanerini siusinnerusukkut annertunerusumik aningaasaliinerup taamaatitsiinnartarnerit kingusinnerusukkullu tapersersuinikkut aaqqiisarnissanik pisariaqartitsinerit annikillisissinnaavai. Aningaasaliissutit inuusuttut amerlanerusut imminut pilersortunngornissaannut ilinniarfinnilu suliffinniluunniit ingerlaqqinnerannut aningaasaliinertut taamaattumik isigineqarsinnaavoq.

4.4. Suliffissarsiortunut ikiorsiissutit atornerlunneqartut Naalakkersuisunit paasineqarsimava, taamaassimappallu tamanna qanoq malitseqartinneqarsinnaava?

AKISSUT

Suliffissarsiortunut ikiorsiissutit atornerlunneqarnerinik Naalakkersuisut misilittagaqanngillat. Kommunilli nalunaaruteqarput atorfinnut innersuussutigineqartunut innuttaasut suliffissarsiortut tigusiumaneq ajortut. Ajornartorsiut pillugu kommuninik Naalakkersuisut ingerlaavartumik oqaloqatiginnittarput, taakkulu misilittakkat tunngavigalugit suliffissarsiortunut ikiorsiissutit pillugit Inatsisartut inatsisaannik nutarterinissaq pilersaarutigineqarluni.

4.5. Klassit immikkut atuartitsiviusut nalinginnaaleraluttuinnarput. Ineriartorneq taanna aningaasaqarnikkut qanoq kinguneqarpa?

AKISSUT

Klassit immikkut atuartitsiviusut klassit nalinginnaasut assigalugit atuarfiup atuartitsinissamut neqeroorutaanut tamarmiusunut ilaapput. Atuartut assigiinngitsuupput aamma assigiinngitsunik tunngaveqarlutillu pisariaqartitsillutik, atuartullu ilai immikkut aaqqissukkamik atuartitsinermik, tapersersorneqarnerunissamik ilinniartitsisumullu qaninnerusumik atassuteqarnissamik pisariaqartitsisarput.
Klassit immikkut atuartitsiviusut annertunerusumik atorneqarneri amerlanertigut atuartumut ataatsimut aningaasartuutinik qaffasinnerusunik kinguneqartarput, tassa neqeroorutit amerlanertigut sulisutigut isumalluutinik amerlanernik, immikkut piginnaasaqarnissamik pisullu ilaanni immikkut sinaakkutinik atortutigulluunniit pisariaqartitsisarlutik. Immikkoortup ineriartortinneqarnera taamaattumik kommunit atuarfinnut missingersuutaannut annertunerusumik tatisimannissaaq.

5. Innuttaasut atugarliortut, inatsiseqartitsinermi innarlitsaalineqarnissaq aamma atugarissaarneq
   5.1. Suliffeqarfiit inuiaqatigiinnut iluaqutaanissamik siunertaqartut suliffeqanngitsut suliffeqarnermut atassuteqarnissaannik nukittorsaallutik suliaqarnerisa sunniutaat Naalakkersuisunit qanoq misilittagaqarfigineqarpa?

AKISSUT
Piffissami maannakkut suliffeqarfik inuiaqatigiinnut iluaqutaanissamik siunertaqartoq ataasiinnaavoq, Siu-Tsiu, Majoriamiit innersuunneqartunut inuusuttunut 16-it 24-illu akornanni ukiulinnut ingerlataqartoq.

Ukiuni kingullermi misilittakkat ersersippaat Siu-Tsiu sumiiffimmi suliffeqarfinni, suliniaqatigiiffinnillu arlalinnik attaveqarfiusunik suleqatigisassanillu pilersitsinissamut pikkorissimavoq, pingaartumik inuusuttut suliffeqarfinnut aqqutaannik nukittorsaanissaq siunertaralugu. Ingerlatat arlalinnik tunngaveqarsimapput ilaatigut oqaatsinut, sullissinermi takornariaqarnermilu inuussutissarsiutinut, isumannaallisaanermut umiartornermullu, assassornermut illuliornermullu kiisalu pinngortitaq kulturikkullu ingerlatitseqqinnernut atassuteqarsimallutik. Siu-Tsiu timikkut tarnikkullu ingerlalluarneq patajaatsunillu sinaakkuteqarneq ingerlaavartumik suliarisimallugu piginnaalersitsinermik pikkorissarnerit allatigullu attuumassuteqartunik atuartitsinernik akullugu, sulinermut qanittunik isumalinnillu inuussutissarsiutini ingerlataqarnernik tunngaveqartut. 2024-miit kisitsisit takutippaat Siu-Tsiup sulinera aqqutigalugu Tasiilami ingerlatanut inuusuttut 15-init Qaqortumilu ingerlatanut inuusuttut 15-it atassuteqarsimasut. 2025-miit kisitsisit siumut sammisumik ilinniartitaanerni atuartut taamaaqataannik amerlassuseqarnissaat pillugu anguniagaqarnerup

uppernarsarpaa. Siusinnerusukkut atuartuusimasunik malinnaaffigalugit misissuinerup takutippaa inuusuttut 70 %-iisa missaat ilinniareernerup sulilersimasut. Siu-Tsiu-p siusinnerusukkut nalunaarutigisimavaa illoqarfiit pingajuanni ingerlatsivimmik suli allamik ammaanissaq naatsorsuutigalugu. Suliffeqarfiup inuiaqatigiinnut iluaqutaanissamik siunertaqartup ingerlannerani aporfiusinnaasunik ajornartorsiutaasinnaasunillu Naalakkersuisut maannakkut erseqqinnerusumik misissuipput inuussutissarsiutinillu siuarsaaanermi periusissiassamut atasumik aalajangersimasunik suliniuteqarnissaq naatsorsuutigalugu.

5.2. Pisortanit ikiorsiissutit atornerlunneqarnissaminnut kajumissaataasinnaanerat Naalakkersuisunit ilisimaneqarpa?

AKISSUT

Pisortanit ikiorsiissutit pissutissaqarnani pisartagaqalersinnaanermut kajumilersitsisunik inatsisini atuuttuni aaqqissuussinernik Naalakkersuisut ilisimasaqanngillat. Apeqqutit 4.4-p akineqarnerani allanneqartutut kommunit ilisimatitsipput innuttaasunik suliffissarsiortunik peqarsinnaasoq suliffissanik innersuussutigineqartunik tiguserusunngitsunik. Ilaatigut tamanna tunngavigalugu suliffissarsiortunut ikiorsiissutit pillugit Inatsisartut inatsisaannik nutarterinissaq Naalakkersuisunit pilersaarutigineqarpoq.

5.3. Isumaginninnerup iluani inuussutissanut checkimik aaqqissuussineq innuttaasunut pisortanullu naapertuunnerpaamik qanoq atorneqarsinnaava? Inuuniarnikkut atugarliornerpaat annertunerusumik qitiutillugit qanoq ililluni ikiorsiissutit tunniunneqarsinnaappat? Inuussutissanut checki tunineqarsinnaanani nioqqutissanut aalajangersimasunut atugassanngortinneqaruni sakkussatut pitsaanerusumik atorneqarsinnaagaluarpa?

AKISSUT

Torersuunissaq pissutigalugu aallarniutigalugu oqaatigineqassaaq utaqqiisaasumik ikiorsiissutissat qanoq aaqqissuunnissaat pillugu Naalakkersuisut suli aalajangersimasumik aalajangiinngimmata. Taamaattorli isumaginninnermi inatsisit malillugit pisartakkat pineqanngillat, kisianni utaqqiisaasumik suliniut pineqarluni, ukiuni kingullerni immikkut ittumik akit qaffannerisa innuttaasunut appasissunik isertitaqartunut sunniutaannik millisaassasut.

Ikiorsiinerup inuuniarnikkut atugarliornerpaanut iluaqutaanissaa pillugu ataatsimiititaliap isumaanut Naalakkersuisut isumaqataapput. Anguniakkap sammivilernera eqqarsaatigalugu ukiuni kingullerni akit qaffanneri ilaatigut akissarsiat qaffannerisigut illuatungilerneqarput. Nuussinikkulli isertitaqartartut

pisissutaasinnaasut apparnerinik misigisaqarsimasinnaapput, aningaasanut iluarsiissutit ukiunik marlunnik kingusinaartumik akissarsiat ineriartornerinik malinnaatinneqarmata. Tamanna pissutigalugu innuttaasut tamaasa pinnagit innuttaasunut appasissunik isertitaqartunut ikiorsiineq siunnerfilerneqarpoq.

Checki nioqqutissanut aalajangersimasunut atugassanngortinneqartoq, assersuutigalugu amerikami *inuussutissanut meqqitigut-aqqissuussinerit*, arlalinnik ajornartorsiuteqarsinnaasutut naliliiffigineqarput. Taamatut aaqqissuussinermi tunngavigineqartarput niuertarfinnik annertuumik ataqatigiissaarineq naammassiniarneranilu allaffissornikkut annertuumik pisariulluni. Peqatigisaanik tigusisartut nikanartutut naqissuseqarsinnaallutik. Aningaasanngorlugit tunniussisarneq assersuutissagaanni aqussallugu pisariinnerullunilu sukkanerussaaq.

5.4. Kalaallit Nunaanni innuttaasunut inuussutissanut checkimut danskit naalagaaffiannik isumaqatigiinniarnernut atatillugu taaneqartumut tunngatillugu killiffik Naalakkersuisunit paasissutissiissutigineqarsinnaava?

AKISSUT

pKalaallit Nunaat imminut napatittoq pillugu tunngaviusumik isumaqatigiissummi isumaqatigiissutip ilaa II 2026-mi septembarip 15-iani Aningaasaqarnermut Naalakkersuisup aamma danmarkimi aningaasaqarnermut ministeri atsiorpaat. Isumaqatigiissutip ilaa katillugit 1,2 mia. kr.-inik annertussuseqarpoq, taakkunannga 45 mio. kr.-it 2026-mi innuttaasunut aningaasaqarnikkut atugarliornerpaanut siunnerfilimmik ikiorsiissutaassallutik.

Aningaasaliineq sulinerup ingerlaqqinnissaanut tunngaviusimavoq, taamaattumillu aatsaat maannakkut naammassineqarsinnaalluni. Aalajangersimasumik atulersinnissaa pillugu Naalakkersuisut suliaqarput, tassunga ilanngullugit siunnerfigineqartut killilernissaat qanorlu aningaasat tunniunneqassanersut, suli inaarutaasumik aalajangersarneqanngitsut.

Piviusunngortitsineq Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliap ilaatinneratigut pissasoq naatsorsuutigineqarpoq.

6. <u>Nuttarnermut, attaveqaasersuutinut pingaaruteqarluinnartut aamma nunap ilaani ataqatigiissuteqarneq</u>

6.1. Nuttarneq aningaasanut inatsisissatut siunnersuummi qulequttat pingaarnersiukkat ilaattut Naalakkersuisunit taaneqarpoq. Tassunga atatillugu konto pingaarneq 31.07.03, nuttarnerulersitsiniarluni aningaasaliissutinut tunngasoq, ataatsimiititaliamit

innersuussutigineqassaaq. Tassani pineqarput aaqqissugaanikkut suliffeqarnikkullu unammilligassat, tamatumani sumiiffiit ilaat suliffissaaleqiffiullutik allalli akerlianik suliffissat ikiliartornerannik suliffissaaleqisullu amerliartornerannik ajornartorsiuteqarlutik. Nuttarnerulersitsiniarluni aningaasaliissutinik tunniussinikkut sulisartut Kalaallit Nunaanni sumiiffimmi allami ataavartumik suliffeqalernissamik kissaateqartut konto pingaarneq aqqutigalugu ikiorserniarneqarput. Kommunip tikiffigisap aaqqissuussinerup kingunerisaanik siunertaanngitsumik aningaasartuuteqarnerulersinneqannginnissaa Naalakkersuisunit qanoq qulakkeerniarneqarpa?

AKISSUT

Nuttarnerulersitsiniarluni aningaasaliissutit Nuttarnerulersitsiniarluni tapiissutit pillugit Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaatigut 25. august 2008-imeersutigut malittarisassaqartinneqarput. § 3 imaappoq:

> "§ 3. Kommunit suliffisissarsiuussisarfiisa suliffissamik innersuussisarnerinut atatillugu suliartorluni angalanissamut pequtinillu nutserinermut Naalakkersuisoqarfik ikiorsiisinnaavoq,
> 1) sulisartup angerlarsimaffigisap avatanni suliffissamik innersuunneqarnerani,
> 2) sulisartup ataavartumik atorfininnissaa siunertaralugu atorfinitsinneqarnerani aammalu
> 3) suliffik siunissami qaninnerusumi sumiiffimmi najugaqavissunit inuttalerneqarsinnaanera ilimagineqanngippat."

Qulaani allassimasut malillugit nalunaarut aqunneqassappat taava kommuni pissarsisuusoq siunertaanngitsumik annertunerusunik aningaasartuuteqartussaanngilaq.

6.2. Eqqagassalerisoq ESANI angallatinik qassinik atugassaqarpa?

AKISSUT

Kommunit ataatsimoorlutik eqqagassalerisuat ESANI A/S angallatinik pigisaqanngilaq. Angallatinik atorneqareersunik taamaallaat attartugaqartarput.

7. <u>Nunanut allanut suliassaqarfik nukittunerusoq aamma Issittormiut soqutigisaannik ingerlatsineq</u>

7.1. Nunanut allanut suliassaqarfimmik nukittorsaaneq aammalu issittormiut soqutigisaannik ingerlatsineq aningaasanik amerlanerusunik atugassiissuteqarnani piviusunngortinneqarsinnaasutut

Naalakkersuisunit isumaqarfigineqarpa? Taamatut piviusunngortitsineq qanoq pisussatut eqqarsaatigineqarnersoq paasissutissiissutigineqassasoq ataatsimiititaliamit kissaatigineqarpoq.

AKISSUT

Nunanut allanut tunngasut nukittorsarnissaannut aningaasanik pisariaqartitsisoqartoq Naalakkersuisut naliliisimapput. Maannakkut siunnersuummi nunanut allanut tunngasut nukittorsarnissaannut kontomi pingaarnermi 20.11.70 Suliniutinut nutaanut sillimmatini aningaasat annertuut taamaattumik immikkoortinneqarsimapput. 2027-imi aningaasanut inatsisissamut siunnersuutip aappassaaneernissaanut pingajussaaneernissaanullu atatillugu sillimmatiniit aningaasat Naalakkersuisunut atugassanngortinneqarnissaat naatsorsuutigineqarpoq. Tamanna pissaaq aningaasanut inatsisissamut siunnersuummut allannguutissatut siunnersuuteqarnikkut. Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuutissaannit aalajangersimasumik takuneqarsinnaassaaq piviusunngortitsinissap atulersinnissaa qanoq eqqarsaatigineqarnersoq.

7.2. Assersuutigalugu Kalaallit Nunaata Bruxellesimi Sinniisoqarfianut sanilliullugu Kalaallit Nunaata Københavnimi Sinniisoqarfianut aningaasanik amerlanerusunik sooq immikkoortitsisoqarnersoq paasissutissiissutigineqassasoq ataatsimiititaliamit kissaatigineqarpoq. Sinniisoqarfiit akornanni aningaasat Naalakkersuisunit qanoq pingaarnersiorneqarpat?

AKISSUT

Bruxellesimi Kalaallit Nunaata Sinniisoqarfia Naalakkersuisunit aallartitaasumik ataatsimik naalagaaffik aallartitaqarpoq kiisalu sumiiffimmi najugaqartumik atorfeqartitaqarluni. Nunanut allanut ministereqarfiup aalajangersagaani sullissinermi akigititat atorlugit aamma Naalakkersuisut isumaqatigiissuteqarfigalugit taakku sulipput. Nunanut Allanut Naalakkersuisoqarfiup sinniisoqarfiit akornanni pingaarnersiuinissamik pisariaqartitsineq ingerlaavartumik nalilersortarpaa, nalinginnaasumilli sinniisoqarfiit annertunerusunik suliassaqalersimanerat tunngavigalugu aningaasat qaffakkiartortinnissaat pisariaqarluni. Københavnimi Sinniisoqarfik nunanut allanut tunngasunut ilaanngilaq, kisianni Siulittaasup Naalakkersuisoqarfianut ilaalluni. Københavnimi sinniisoqarfimmi suliassat nunani allani sinniisoqarfinniit amerlanerusunik suliassaqarneranut atassuteqarpoq. Københavnimi aallartitaqarfimmi sulisunut naleqqiullugu nalinginnaasumik sinniisoqarfimmi suliassat saniatigut suliassanut ilaatigut ilaapput qaammarsaanerit kulturikkullu ingerlatsinerit, sulilersussanut pikkorissartitsinerit, naalagaaffimmi oqartussanut attaveqarnerit kiisalu

Naalakkersuisut, Inatsisartut Naalakkersuisoqarfiillu Københavnimiinnerini tapersersuisarnerit.

7.3. Sinniisoqarfinnut assigiinngitsunut tunngatillugu Naalakkersuisut qanoq periuseqarpat?

AKISSUT

Maannakkut nunanut allanut naalakkersuinikkut ingerlatsinermi periusissiami 2024-2033-mi tunngaviusumik isuma tassaavoq nunani tamalaani soqutigisanik isumaginninnermi sinniisoqarfiit Kalaallit Nunaanut avalliullutik sakkuussasut. Kalaallit Nunaata najuunnera sunniuteqarneralu qulakkiissavaat aamma niuerneq, avammut niuerneq, aningaasaliinerit aalajangersimasumillu suleqateqarnerit ikorfartussallugit.

Naalakkersuisut periusissiaat Kalaallit Nunaata annertuutigut politikikkut, aningaasaqarnikkut imaluunniit isumannaallisaanikkut soqutigisaqarfiinut sumiiffinni najuunnissamut pingaarnertigut naatsumik allaaserineqarsinnaapput. Kalaallit Nunaata isumai soqutigisaalu toqqaannartumik isumaginissaanik sinniisoqarfiit qulakkeerinnissapput. Peqatigisaanik nunami maani innuttaasunut suliffeqarfinnullu iluaqutaasumik attuumassutinik suleqatigiinnernillu aalajangersimasunik ineriartortitsissallutik. Sinniisoqarfiit suliassaat assigiinngisitaartuupput aamma nunani suliniaqatigiiffinnilu ataasiakkaani pissutsinut naapertuullutik. Washington D.C.-mi pingaartumik USA aamma Amerika Avannarleq sammisarai. Reykjavik-imi nunani avannarlerni aamma nunani avannarlerni killerni suleqatigiinnerit nimut sammineqarput. Beijing-imi Asiap Kangiani niuernikkut allatigullu attuumassutit sammineqarput. Bruxelles-imi EU-mut aamma EU-mi naalagaaffinnut ilaasortanut pissutsit isumagineqarput.

Tassunga oqaatigineqassaaq sinniisoqarfiit nalinginnaasumik ukiuni kingullerni nunanut allanut politikikkut immikkut pissutsinut annertoorujussuarmik tapertaammata. Tamanna ukiuni aggersuni aamma taamaassasoq naatsorsuutigineqarpoq. Kalaallit Nunaata sinniisoqarfinni nunanut tatigineqarnissaq akisussaasutullu peqataanissaq Naalakkersuisunit kissaatigineqarmat nunatut pisussaaffigisatsinnut isumaqatigiissutinut aamma Naalakkersuisut tunniussisussaapput.

8. Digitalimik aamma aqutsinermi allaffissornikkut patajaatsuuneq

8.1. Ataatsimiititaliap isumaa malillugu inatsimmik nutaamik akuersissutiginninneq atuutilersitsinissami kommunini amerlasuutigut ajornartorsiortitsisarpoq. Tamanna kommuninut aammalu kommunit Namminersorlutillu Oqartussat akornanni attaveqatigiinnermut

ajornartorsiortitsisinnaasarpoq. Ajornartorsiut taanna qanoq ililluni iluarsineqarsinnaava?

AKISSUT

Atulersitsineq nukittorsarniarlugu pingaarpoq inatsisinut nutaanut atuuttunullu ilitsersuutit ingerlaavartumik misissorneqartarlutillu nutarsarneqartarnissaat. Ilitsersuutit erseqqissuusariaqarput, paasiuminartuullutik kommunimi sullivinni qaffasissutsini attuumassuteqartuni tamani atorneqarsinnaassallutik - aqutsisuniit suliaqarfinni ataasiakkaani sullissisunut, suliani ataasiakkaani malittarisassanik atuisussanut.

Ilitsersuutit taamaalillutik inatsisip imarisaanik taamaallaat allaaserinnissanngillat, kisianni aamma malittarisassat qanoq allaffissornikkut sulinermut atornissaannut ikorfartuissallutik. Peqatigisaanik Namminersorlutik Oqartussat kommunillu akornanni ingerlaavartumik oqaloqatigiinneq immikkoortut suli annertunerusumik ilitsersuisoqarnissaannik erseqqissaasoqarnissaanilluunniit pisariaqartitsisut suunerisa paasineqarnissaannut iluaqutaassallutik.

Tamakkuli suliniutinut tamarmiusunut ilaaginnarput. Taakku saniatigut pissutsit allarpassuit eqqaaneqarsinnaapput, assersuutigalugu nalinginnaasumik inatsisip pitsaassusaata aalajangiussimanissaata ajornanngippallu pitsaanerulersinnissaanik pisariaqartitsineq, atulersinnissaanut piffissaliussat naammaginartut qulakkeerneqarlutik aamma qarasaasiarsornerit attuumassuteqartut piareersarluarneqarsimasullu ikorfartorneqarlutik.

Kiisalu siunissamut ungasinnerusumik inatsisit ingerlataqarfinnilu pilersaarutit il.il. suliarinerini aalajangiussimanerinilu inatsisitigut suliniutissat nutaat piareersarnissaannut namminersorlutik oqartussat kommunillu pitsaanerusumik periarfissinneqarlutik, atulersinnissai kommuninut oqinnerulersillugit.

8.2. Kommunit Namminersorlutillu Oqartussat digitalinngortitsinermut aqutsisoqarfiata akornanni suleqatigiinnerup pitsanngortinneqarnissaa ataatsimiititaliamit ujartorneqarpoq, taassumami naalagaaniartutut inissisimanera imarisaasut uppernarsaasersorneqarnerannik aammalu maleruagassat atuuttut eqquutsinniarneqarnerannik sulinermut pitsaanngitsumik sunniuteqarsinnaammat. Suleqatigiinnerup naligiimmik atugassaqartitsilluni pinissaa ataatsimiititaliamut aalajangiisuutinneqarpoq.

AKISSUT

Digitalinngortitsinermut Aqutsisoqarfik kommuniinnarnik pitsaasumik suleqatigiinnissamik pilersitserusuinnanngilaq pisortanili oqartussanik allanik aamma taakku allaffissorneranni digitalikkut periarfissanik pitsaanerusumik atuinissamik angorusutaqarluni. Kisianni aamma tamanna inuk pillugu paasissutissaataanik passussinerup isumannaatsumik pinissaa pillugu pissutissaqartumik innuttaasut naatsorsuuteqarnerisa qulakkeerneqarnissaa siunertaralugu. Susassaqanngitsut inuk pillugu paasissutissanik isersinnaanngitsut.

Innuttaasut internettikkut imminut kiffartuunnerat soorlu netbank, internettikkut immersugassatit naammassinissaannut internettikkut ID-mik isumannaatsumik innuttaasunut qulakkeerisunik suliniutinik Digitalinngortitsinermut Aqutsisoqarfik pingaarnersiuisimavoq. Digitalinngortitsinermut Aqutsisoqarfik pisortat ataatsimoorlutik suliniutaannik annertuunik naammassisaqarsimavoq, soorlu NemID aamma MitID, atulersinniarnerinik piffissatigut tatisimannittoqarsimalluni.

Pissutsit arlaliupput soorlu innuttaasut naammattumik isumannaatsuunissap qulakkeerneqarnissaanik kiisalu ingerlaavartumik isumannaallisaanerit nutarsarneqartarnissaasa qulakkeerneqarnissaannik kissaateqarneq.

Atulersitsinissamullu piffissaq aamma qinersisoqarnissaa pissutigalugu kinguarsarneqarsimalluni inatsisissatut siunnersuutip suliarinissaa kinguartinneqarluni assersuutigalugu MitID aamma aningaasaliissutini piffissat killilerneqarsimammata. Aamma kommunini sulisut akulikitsumik taarseraattarnerat pissutigalugu suliniutit ilai kinguaattoorsimallutik. Tamakku pissutigalugit Digitalinngortitsinermut Aqutsisoqarfik sulisut nutaarpassuit naqqaniit isertinniarsimavai tamatumalu aamma piffissaq atulersitsiffissaq kinguarsarsimallugu.

Digitalinngortitsinermut Aqutsisoqarfiup MitID suliniutitut iluatsilluartutut isigaa, tassa innuttaasut 90%-ii sinnerlugit atuilersimammata, ulluinnarni MitID-mik atuisarlutik. Tamanna digitalikkut suliniutit nutaat ilaannikkut ajornakusoorsinnaanerinut oqimaaloqutsiussatut isigineqassaaq.

2026-mi septembarimi Kalaallit Nunaanni atuisut 42.565-it qaammatit kingulliit arfilnillit iluanni MitID-mik atuisimapput. Innuttaasup ataatsip atuisutut-ID-ni inuttut inuussutissarsiornermullu atorsinnaavaa.

Ataatsimiinnerni peqataanissaq imaluunniit utersaarnissaq kommuninit tamatigut pingaartinneqarneq ajorpoq. Kommunip tungaaniit peqataasoqanngin nera tapertaasoqanngin neralu tulluanngitsunik aaqqissuussinernik

sanasoqarsinnaaneranik kinguneqarsinnaasarpoq. Suliniutini tamani kommunit ilaatinnissaannut Digitalinngortitsinermut Aqutsisoqarfik piffissamik, aningaasanik isumalluutinillu annertuunik atuisarpoq.

Peqataasoqartarnera qaffanniarlugu aningaasaqarnerlu naapertorlugu kommunini sullissisut assersuutigalugu tunngaviusumik paasissutissanut programmip atornissaa pillugu najuunnikkut Digitalinngortitsinermut Aqutsisoqarfik isumasioqatigiissitsisarpoq. Aamma Digitalinngortitsinermut Aqutsisoqarfik ilinniartitsinerpassuit ingerlattariaqartarpai, kommunini sulisut akuttunngitsumik taarseraattarnerat pissutigalugu.

Digitali pillugu inatsisissanut siunnersuutinut ataasiakkaanut ajornartorsiutit pillugit kommuniniit tusarniaanermi akissutinik naammannerusunik pissarsisarnissaq Digitalinngortitsinermut Aqutsisoqarfiup kissaatigisinnaavaa. Tamatuma ajornartorsiutit qanoq aaqqinneqarsinnaaneri pillugit eqqartuinermi ilaasinnaanermut periarfissaq nukittorsarsinnaavaa. Digitalimut inatsisissanut siunnersuutit assigiinngitsunik siunertaqarsinnaapput. Taanna tassaasinnaavoq siunnersuut sunniuteqarluarnerusumik sullissinissamik qulakkeerisussaq, siunissami sipaaruteqarnermik kinguneqarsinnaasoq imaluunniit inatsisaasinnaallutik internettikkut paasissutissiisarnermilu isumannaallisaanissamut piumasaqaatinik sakkortunerulersitsisut inuk pillugu paasissutissanik digitalikkut suliaqarnermi innuttaasut pisinnaatitaaffiinik illersuisussat.

Digitalit pillugit inatsisit pillugit Digitalinngortitsinermut Aqutsisoqarfimmi nalinginnaasumik ingerlaaseq tassaavoq piffissaqarluarluni kommunit ingerlaatsimut ilaatilernissaat. Tamanna taakku aqutsinerannut qanoq kinguneqarnissaa pillugu oqaaseqaateqarnissamut siunnersuutaagallartoq nassiunneqartarpoq. Taakku akissutaat siunnersuummut ilanngunneqartarput. Aammattaaq pisortat tusarniaanerannik tusarniaaffigineqartarlutik, tusarniaanermi akissutitik nassiussinnaallugit, aammattaaq inatsisissatut siunnersuummut inaarutaasumut ilanngunneqartussat.

Inussuk IT eqqarsaatigalugu taakku saniatigut oqaatigineqassaaq:

- Inussuk IT kommuninik pitsaasumik suleqateqarnermik misigisaqarpoq.
- Inussuup qarasaasiatigut ingerlataanut tunngasunik kommunini suliassaqarfinni assigiinngitsuni ingerlaavartumik Inussuk IT ataatsimeeqateqartarpoq.
- Suleqatigiinnermi ajornartorsiutit piffissakkaartumik takkussinnaasarput, kommunini sulisut taarseraatileraangata. Taamatut pisoqartillugu inuit nutaat tassanngaanniit ikiorniarlugit Inussuk suliniuteqartarpoq.

- Digitalikkut ineriartortitsinermi suliassanut naleqqiullugu, tassunga ilanngullugit inatsisit nutaat qarasaasiaqarnikkut ikorfartornissaat, kommunit suleqatigeqqissaarlugit Inussuk suliassanik taamaallaat suliaqarsinnaavoq, taakkuummata innuttaasunik sullissinermi qarasaasiatigut aaqqissuussinernik atuisussat.

8.3. Tamatuma saniatigut pisortat suliassaqarfiini ataqatigiittoqarnissaa qulakkeerumallugu nuna tamakkerlugu digitalinngorsaanermi periusissiami suliniutit piviusunngortinneqareersut ingerlasullu killiffiata paasissutissiissutigineqarnissaa ataatsimiititaliamit kissaatigineqarpoq.

AKISSUT

Sammisaq 1 Digitalinngortitsinermut tunngaviusoq

1.a EU-mi paasissutissanik illersuineq pillugu peqqussummut naapertuuttumik inatsisissatut siunnersuusiorneq

Paasissutissanik illersuineq pillugu peqqussummut naleqqiullugu Kalaallit Nunaata nunatut isumaqatigiissummut ilaanngitsutut isumannaatsutut qanoq isigineqarsinnaanera Digitalinngortitsinermut Aqutsisoqarfimmit misissorneqarsimavoq. Digitalinngortitsinermut Aqutsisoqarfik frankrigimi paasissutissanik nakkutilliisunik CNIL-imik oqaloqateqarsimavoq, Frankrigimi taassumalu nunat ilaasortat nunasiaatigisimasaani paasissutissanik illersuineq pillugu qanoq inatsisiliorsimanera pillugu ilisimasassanik pissarsiniarluni. CNIL ilisimatitsivoq paasissutissanik illersuineq pillugu inatsisinik ataatsimoorussanik peqartoq Kunngiitsup Frankrigip ilaanut tamanut atuuttunik.

Nunatut isumaqatigiissummut ilaanngitsutut isumannaatsuusutut akuerineqarnissaq pillugu noqqaassutip suliarinissaa pillugu EU-kommissionip allaffianik oqaloqateqarluni inatsisitigut pissutsinik pisariusunik annertuumik Digitalinngortitsinermut Aqutsisoqarfik misissuisimavoq.

Tassani erseqqissivoq Paasissutissanik illersuineq pillugu Inatsisartut inatsisaata akuerineqarneraniit nunatut isumaqatigiissummut ilaanngitsutut isumannaatsutut akuerineqarnissaq pillugu qinnuteqaat ukiut qulingiluat-aqqanillit ingerlajumaartut. Kingorna ingerlatsineq misissuinerlu ukiuni marlunni-sisamani ingerlanneqassaaq kiisalu EU-kommissionimi suliarinissaanut ukiut marluk-pingasut ingerlassallutik.

Ilisimalikkat nutaat aallaavigalugit Digitalinngortitsinermut Aqutsisoqarfik EU-mi paasissutissanik illersuineq pillugu peqqussummut naapertuuttumik nunatut isumaqatigiissummut ilaanngitsutut isumannaatsutut Kalaallit Nunaata sukkanerpaamik qanoq isigineqalersinnaaneranut siunnersuusiorsimavoq. Siunnersuut naalakkersuisoqarfimmi akisussaasumi (siulittaasup naalakkersuisoqarfiani) akuerisassanngorlugu inissisimavoq.

1.b Inuiaqatigiit atuunnerinut pinngitsoorneqarsinnaanngitsut oqartussat suliffeqarfiillu pillugit internettikkut qaffasissumik isumannaallisaanerup qulakkeerneqarnissaa pillugu Inatsisartut inatsisaat pillugu inatsisissatut siunnersuusiorneq.

Inatsisissatut siunnersuut suliarineqarpoq. Siunnersuut 2027-mi Inatsisartunut saqqummiunneqarnissaa naatsorsuutigineqarpoq.

1.c Kalaallit Nunaat pillugu Ataatsimoorussamik Pisortani Digitalip Sannaa pillugu ineriartortitsineq minnerpaamillu aaqqiissutip atulersinnissaa.

Ataatsimoorussamik Pisortani Digitalip Sannaa 2025-mi saqqummiunneqarpoq taaguutinik ujarlerfittut, ataatsimoorussamik sammivilik, ataatsimoorussanik malittarisassalik aamma ataatsimoorussanik sakkulik.

1.d Digitalinngorsaanerup iluani Kalaallit Nunaanni aqutsinerit suleqatigiinnerillu ilusaannik pitsaanerpaanik pilersitsineq.

Suli aallartinneqanngilaq. Suliniutip aallartinnissaanut, aaqqissuussinermik piginnittut kommuninilu digitalikkut piareersimanerup malunnaatilimmik qaffannissaanut aningaasat amerlanerusut immikkoortinnissaannik tamanna pisariaqartitsivoq.

1.e Qarasaasiaqarnikkut isumaqatigiissutinut ilitsersuutinullu nalinginnaasumik ilusissanik ineriartortitsineq.

Digitalinngortitsinermut Aqutsisoqarfik ilusissanik suliaqarsimavoq. Pisortat ataatsimoorussaannut ingerlateqqillugu siaruarnissaanut isumalluutinik immikkoortitsinissamik tamanna pisariaqartitsivoq.

1.f Qarasaasiaqarnikkut isumaqatigiissutini pisortani aqutsisunut atuartitsinissamut najoqqutassanik ineriartortitsineq.

Digitalinngortitsinermut Aqutsisoqarfik ilisimasat qaffasissusiat qaffanniarlugu aaqqissuussinermik piginnittut oqalliffiannik kommunillu oqalliffiannik aallartitsisimavoq.

1.g Digitalinngorsaanissamut piareersimanissamut inatsisinut ilitsersuummik suliaqarneq.

Aallartinneqanngilaq tassungalu isumalluutinik immikkoortitsisoqarnissaa pisariaqartinneqarluni.

1.h Kalaallit Nunaanni pisortat ingerlataqarfiini digitalinngorsaanerup qaffannissaanut ikorfartuisunik pikkorissaasarnernik ineriartortitsineq

Ataatsimoorussamik pisortani immikkoortunut internettikkut isumannaallisaanerup iluani pikkorissaanernik ineriartortitsinernik Digitalinngortitsinermut Aqutsisoqarfik aallartitsisimavoq.

1.i Periusissiatigut suliniuteqarfiusuni tamani piginnaanngorsaaneq.

Sammisaq 2 Paasissutissiisarnermi internettikkullu qaffasinnerusumik isumannaallisaanissaq

2.a Paasissutissiisarnerup isumannaatsuuneranut najoqqutassiap atulersinnissaani kommunenut ikiuineq.

Kommuninik iluarsaasseqqinneq aallarteqqinneqarpoq aamma 2026-mi kvartalit aappaanni ataatsimiittoqarluni aamma kommuninit tamanit peqataaffigineqartumik 2026-mi septembarimi ataatsimiinnissaq pilersaarutaalluni. Siunertaq tassaavoq upalungaarsimanissamut aamma paasissutissiisarnerup isumannaatsuunissaanut atatillugu taakku suliniutaat pillugit kommuninik allanik siunersiuinissaq, kisianni aamma digitalikkut paasissutissanullu attuumassuteqartunik ajornartorsiutaasinnaasunik qanoq pitsaanerpaamik passussinissamut kommuninut ilitsersuineq pillugu oqalliffiussalluni. Kommunit tullianik ataatsimoorneranni (Savalimmiuniit) Klaksvig kommunimi borgmesterimik tikeraartoqassaaq, internettikkut saassunneqarnermik misigisimasat kiisalu kukkussutaasimasut pingaarnerit aamma sutigut siunnersuuteqarsinnaanertik oqaluttuarissallugit.

2.b Paasissutissiisarnerup isumannaatsuuneranut najoqqutassiap atulersinnerani siunnersuineq.

Namminersorlutik Oqartussani aaqqissuussinermik piginnittunik kiisalu aaqqissuussinernut akisussaasunik suleqateqarnerup aallarteqqinnissaa pillugu Digitalinngortitsinermut Aqutsisoqarfik suliaqarpoq. Tamanna siullermik aaqqissuussinermik piginnittut + akisussaasullu inissisimanerinut akisussaaffiinullu aallartisartinneqassapput siunnersuisarfiit suleqatigalugit Digitalinngortitsinermut Aqutsisoqarfimmiit ikorfartuisoqarlunilu isumalluutit atorlugit, tassa inissisimanerit paasinissaannut suli nalinginnaasumi inissisimammata. Digitalinngortitsinermut Aqutsisoqarfiup kissaataa tassaavoq aaqqissuussinermik piginnittut taakkulu naalakkersuisoqarfiinik immikkoortortanillu oqaloqateqarnerit aallartinneqarlutillu ingerlanneqaannassasut, kiisalu taakku sulianik ingerlatsineranni politikkit ajornannginnerusumik ilanngunneqarnissaannut sakkussaqalersillugit.

2.c Upalungaarsimanissamut pilersaarutit sungiusarnerillu piareersarnerini siunnersuineq.

Internettikkut upalungaarsimanissamut sungiusarnermi Kalaallit Nunaata Sungiusarnerani Digitalinngortitsinermut Aqutsisoqarfik peqataassaaq, oktobarip aallartinnerani ingerlanneqartussaq. Pisussaq Danmarkip Tamarmiusup Sungiusarneranik aallaaveqarpoq. Sungiusarneq norgemi PSECURE-mit ineriartortinneqarsimavoq, aamma Norgemi aallartinneqarsimalluni, 2024-mili Danmarkimi ingerlanneqarsimalluni. Ukioq manna Danmarkimi, Savalimmiuni aamma Kalaallit Nunaanni suliniutaassaaq ataqatigiissarneqarsimasoq. Ingerlatsisuusutut peqataasunik ilitsersuineq ingerlanneqassaaq siunnersuisoqarlunilu siunersiuisoqarlunilu. Sungiusarneq taanna Nuup avataani ingerlanneqarsinnaanersoq maannakkut misissorneqarpoq.

Digitalinngortitsinermut Aqutsisoqarfik EU-ip internettikkut pilersaarutaasunik sungiusarnerani, CyperEurope-mi junimi peqataavoq, europami allaffimmit ENISA-mit pilersaarusiorneqarsimasoq. Tassani internettikkut saassussisuusaarnermut atatillugu upalungaarsimanikkut aqutsinermik pingaaruteqartunik Digitalinngortitsinermut Aqutsisoqarfik misilittagaqalerpoq. SIKUKI, Royal Arctic Line aamma Ineqarnermut Attaveqaatinullu Naalakkersuisoqarfik aamma peqataapput.

Digitalinngortitsinermut Aqutsisoqarfik suliffeqarfiup iluani upalungaarsimanissamut pilersaarutinik maannakkut misissuivoq, aamma aaqqissuussinernik piginnittunut qarasaasiaqarnikkut upalungaarsimanissamut najoqqutassanik suliaqarsimalluni, Namminersorlutik Oqartussat intranettini Nanuaqqami pissarsiarineqarsinnaasut. Aamma upalungaarsimanissamut pilersaarutinut najoqqutassiat ilitsersuutillu kommuninut 2026-ip aallartinnerani nassiunneqarsimapput. Digitalinngortitsinermut Aqutsisoqarfik aamma 2026-mi oktobarimi suliffiup iluani upalungaarsimanikkut sungiusarnissamik pilersaaruteqarpoq.

2.d ISO 27001-p qitiusumik allaffissuarmi atulersinnera.

Digitalinngortitsinermut Aqutsisoqarfik pilersaarusiornerup nalaaniippoq, suliniutilli arlallit aallartissimallugit. Paasissutissiisarnerup isumannaatsuunissaanut nakkutilliinerit (ISMS-aaqqissuussineq) malinnaaffiginissaannut aaqqissuussinermik Digitalinngortitsinermut Aqutsisoqarfik atugaqalersimavoq, ukiup ingerlanerani suliniutillu ingerlaneranni ingerlaaserput pillugu sinaakkutissanik pilersitsisussaq. Aaqqissuussinerup aamma aarlerinarsinnaasunik nalilersuinernik, aaqqissuussinermik piginnittut pillugit paasissutissanik, politikinik il.il. imaqarnissaa eqqarsaatigineqarpoq. Digitalinngortitsinermut Aqutsisoqarfiup naatsorsuutigaa suliffeqarfissuarmut

politikinut missingiut saqqummiutissallugu, ISO27001-ip nakkutilliineranik malittarisassaliortussaq aamma qitiusumik allaffissuarmi tusarniutigineqartussaq.

Digitalinngortitsinermut Aqutsisoqarfiup siunnersuisartut suleqatigalugit ulluni marlunni aarlerinarsinnaasunik nalilersuisarneq pillugu isumasioqatigiinnissaq oktober 2026-mi pilersaarutigaa Namminersorlutik Oqartussat aaqqissuussai sammineqassallutik.

Namminersorlutik Oqartussani sulisunut nutaanut neqeroorutigineqartussat ilikkarnissamut videot amerlineqarnerisigut paasissutissiisarnerup internettikkullu isumannaatsuunermut atatillugu Digitalinngortitsinermut Aqutsisoqarfiup qanoq ataatsimut ilisimasat ilisimatitsisarnerillu qanoq nukittorsarnissaannut maannakkut Digitalinngortitsinermut Aqutsisoqarfik misissuilersimavoq. Tamatuma politikit najoqqutassiallu pingaarutillit pillugit sulisut ilisimatinneqartarnissaat qulakkiissavaa, tamannalu uppernarsarneqarsinnaallunilu uuttorneqarsinnaalluni. Tamanna pillugu sulisoqarnermut immikkoortortaq qanittukkullu ASA Digitalinngortitsinermut Aqutsisoqarfimmit oqaloqatigineqassallutik.

2.e Paasissutissiisarnermi internettikkullu isumannaallisaanermi pisortani aqutsisunut atuartitsinissamut atortussat ineriartortinneqarneri.
Assigiiaartumik naammattumillu peqataalersitsinerup qanoq pitsaanerusumik qulakkeerneqarsinnaanera pillugu sulisoqarnermut immikkoortortaqarfimmik qanittukkullu ASA-mik oqaloqateqarneq Digitalinngortitsinermut Aqutsisoqarfimmit aallartinneqarsimavoq - paasissutissiisarnermi internettikkullu isumannaallisaanerup iluaniinnaanngitsoq, kisianni aamma pisortatut atorfimmi digitalikkut akisussaanerup iluani. Tamanna 2.d-mi suliniummut kingullermik eqqaaneqartumut aamma atassuteqarpoq.

Nammineq imarisassaanik suliaqarnissamut immikkullu sullinniakkanut, ilaatigut aqutsisunut saqqummiussinissamut maannakkut internettikkut ilinniartitsinermi toqqavitsinnik Digitalinngortitsinermut Aqutsisoqarfiup qanoq atuisinnaanera misissorneqarpoq.

2.f Digitalikkut ulluinnaat isumannaatsuunissaannut siunnersuutinik ilitsersuutinik innuttaasut suliffeqarfiillu aallerfissaannik nittartakkamik pilersitsineq.
Digitalinngortitsinermut Aqutsisoqarfiup Digisila.gl ulloq 21. april 2026-imi saqqummiuppaa. Nittartagaqarpoq Internettikkut paasissutissiisarnerullu isumannaatsuunissaanik immikkoortortaqarfimmit suliarineqarsimasumik aamma innuttaasunut, suliffeqarfinnut pisortanilu oqartussanut saaffiginnittumik,

maannakkut nutserneqartumik. Isuma tassaavoq sullinniakkanut assigiinngitsunut attuumassuteqartumik nutaanik ingerlaavartumik immersorneqartassasoq. Kalaallit Nunaanni pisortani oqartussat, kommunit suliffeqarfiillu namminersortut suliniaqatigiiffiillu imarisaanut tapersiisimapput aamma taakkununnga suut pingaaruteqarnerinut tapersiisimallutik. Eqqarsaat tassaavoq piffissap ingerlanerani Kalaallit Nunaannut tamarmiusumut ataatsimut nittartagaalissasoq, suliffeqarfiit suliniaqatigiiffiillu immikkoortoq pillugu ilisimasaminnik tapersiisinnaallutik. Taakku suliassaqarfiisa iluini internettikkut paasissutissiisarnerullu isumannaatsuunissamut attuumassuteqartunik suli annertunerusumik tapersiinissamut naleqqiullugu pisortanut suliffeqarfinnullu namminersortunut saaffiginnittoqarsimavoq.

2.g Pisortani oqartussanut, suliffeqarfinnut namminersortunut innuttaasunullu sammisumik alaatsinaattoqarnissaanik suliniutit.

Taanna ingerlaavartumik suliniutaavoq. Ukiut tamaasa CyperFokus aqqutigalugu qitiusumik allaffissuarmi internettikkut isumannaatsuunissaq Digitalinngortitsinermut Aqutsisoqarfimmit sammineqartarpoq. Tamanna nalinginnaasumik maj/junimi ingerlanneqartarpoq, maannakkulli oktobarimut nuunneqarsimalluni, taamna nunani tamalaani internettikkut isumannaallisaanermi qaammataammat.

Ukiumi qaangiuttumi Digitalinngortitsinermut Aqutsisoqarfik ilaatigut aaqqissuussinermut piginnittunut aarlerinarsinnaasunik nalilersuititsisimavoq, internettimut attuumassuteqartut sammisat assigiinngitsut pillugit soraarnerup kingorna ataatsimiisitsisarluni, upalungaarsimanermik aarlerinarsinnaasunillu aqutsineq isiginiarlugu isumasioqatigiissitsisarluni, sulisoqarnermut immikkoortortaq suleqatigalugu internettikkut pitsaasumik kultureqarnerup pingaaruteqarnera pillugu aqutsisunut saqqummiussinernik aaqqissuussisimalluni. Ukioq manna ilaatigut Kalaallit Nunaata Sungiusarnera pilersaarutigaarput, kalaallit nunaanni suliffeqarfinnut, oqartussanut kommuninullu saaffiginnittoq. Innuttaasut siunnerfigalugit QK-kodit sammillugit qaammarsaaneq saqqummiupparput Digitalinngortitsinermut Aqutsisoqarfik Narsami Tusass Coding classimi tapersiivoq, tamannalu iluatsinneqassappat meeqqat atuarfianni internettikkut isumannaallisaaneq isiginiarlugu suleqatigiinnerup annertusineqarnissaa sulissutigalutigu.

Kommunit katersuunnissaannut saqqummiussinissamik naleqquttumik suliaqartoqarpoq.

Kiisalu Digitalinngortitsinermut Aqutsisoqarfiup 2026-mi ukiami AI (silassorissuusiaq) isiginiarlugu qitiusumik allaffissuarmi atorfeqartunut arlalinnik saqqummiussisarnissaq pilersaarutigalugit.

2.h Kalaallit Nunaanni attaveqaasersuutit pinngitsoorneqarsinnaanngitsut pillugit qulaajaaneq

Kalaallit Nunaanni attaveqaasersuutit pinngitsoorneqarsinnaanngitsut pillugit qulaajaanermut naleqqiullugu oqartussanik Digitalinngortitsinermut Aqutsisoqarfik suleqateqarpoq, piffissap persiusissiorfiusup iluani naammassineqartussaq naatsorsuutigineqarluni.

2.i Pisortani oqartussat pillugit teknikikkut suliniutit pillugit kaajallaasitaq aamma teknikikkut isumannaallisaanikkut suliniutit pillugit suliffeqarfinnut namminersortunut ilitsersuut.

Kalaallit Nunaat pillugu teknikikkut minnerpaamik inassuteqaatissanut aamma teknikikkut minnerpaamik piumasaqaatissanut missingiussaq aallartinneqarsimavoq. Tamanna aatsaat aappagu naammassineqartussatut naatsorsuutigineqarpoq.

Isumannaallisaanikkut suliniutinut tunngasunik kaajallaasitat marluk naammassineqarsimapput, tassunga ilanngullugit teknikikkut suliniutit:

- Qarasaasiaq atorlugu ataatsimut atortuni inunnut paasissutissanik suliarinnittarnermut akisussaaffik, suliassat aamma nakkutilliineq pillugit kaajallaasitaq
- Qarasaasiaqarnikkut Paasissutissiisarnerullu isumannaatsuunissaa pillugu kaajallaasitaq

Sammisaq 3 Silassorissuusiaq paasissutissallu

3.a Kalaallit Nunaat pillugu paasissutissanut periusissiap suliarineqarnera

Tunngaviusumik paasissutissat pillugit pilersaarut tassaavoq paasissutissanut periusissiap ilaa, tassunga ilanngullugit Ataatsimoorussamik Pisortani Digitalip Sannaa aamma PITU. Paasissutissanut tunngasunik Iluarsaasseqqinnermi ataatsimiititaliarsuup sulinerani Digitalinngortitsinermut Aqutsisoqarfik peqataavoq.

3.b Kalaallit Nunaata paasissutissatigut periarfissaanik qulaajaaneq

Ataatsimoorussamik Pisortani Digitalip Sannaanut atatillugu ataatsimoorussamik pisortani aaqqissuussinerit qarasaasiatigullu programminut qulaajaaneq pillugu suliniut aallartinneqarsimavoq, paasissutissatigut periarfissaasinnaasunik qulaajaasussaq.

3.c Piffissap periusissiorfiusup iluani Kalaallit Nunaanni pisortani Silassorissuusiaq pillugu ikinnerpaamik suliniutit marluk aallartinneqarneri

Piffissap periusissiorfiusup iluani silassorissuusiaq pillugu ikinnerpaamik suliniutit marluk aallartinneqarnissai Digitalinngortitsinermut Aqutsisoqarfiup naatsorsuutigai.

3.d Tunngaviusumik paasissutissat pillugit najoqqutassiaq

Tunngaviusumik paasissutissat pillugit najoqqutassiaq 2016-mili ingerlasimasoq inuiaqatigiit pillugit paasissutissanut tunngavimmik patajaatsumik qulakkeerinissaq pilersitsinissarlu pillugu anguniakkanik angulerpaa, tassa paasissutissat tunngaviusut. Digitalikkut attaveqaasersuutini pineqarput nunami inuit suliffeqarfiillu pillugit nalunaarsuiffinnik pilersitsinissaq, taakku qitiusumi Paasissutissanik Agguaassiffimmi inissisimassallutik. Paasissutissanik Agguaassisarfik atorlugu Kalaallit Nunaannut tulluarsarneqarsimasunik sullissinernik pilersitsisoqarsinnaavoq, immikkut ittumik illersorneqartussat paasissutissat taakku atornerisigut atoqqinneqarnerisigullu. Paasissutissat illersorneqarneri PITU aqqutigalugu pissaaq, tassani attaveqaasersuutit paasissutissanik ingerlaatsinillu qulakkeerissallutik, paasissutissanut isersinnaasut pisariaqartunik pisinnaatitaqarfeqarnerannik qulakkeerisussat. Taakku saniatigut nunalerissummik tunngaveqartunik nalunaarsuiffinnik pilersitsisoqarsimavoq taakkulu tassaapput:

Kalaallit Nunaanni najugaqarfinnik nalunaarsuiffik (GAR): Najugaqarfiit pillugit inatsisip 2018-mi tiguneqarnerata kingorna nuna tamakkerlugu pilersaarusiorfik suleqatigalugu nunalerissummik tunngaveqartumik najugaqarfinnik nalunaarsuiffik pilersinneqarsimavoq, tassani najugaq/illu nunap assingani sumi inissisimanersoq takuneqarsinnaalluni. Kalaallit Nunaat tamakkerlugu illuni atortut inissisimaneri pillugit ilisimasat qulakkeerniarlugit nalunaarsuiffimmik taassuminnga Nukissiorfiit ullumikkut atuipput. Najugaqarfinnik nalunaarsuiffik tamanut ammasuuvoq paasissutissallu nalinginnaasumik sullissivik aqqutigalugu aaneqarsinnaallutik. Tamakkiisuunera 85%-it missaaniippoq, paasissutissallu sinneruttut katersorneqarnissaat isumannaarneqarnissaallu amigaataallutik.

Inissianik illunillu nalunaarsuiffik (BBR)): Aammattaaq ineqarnermut, attaveqaasersuutinut, isorliunerusunut upalungaarsimanermullu naalakkersuisoqarfiup akisussaaffigisaanik paasissutissanik attuumassuteqartunik katersisinnaanermut inatsisit tunngavissiisimallutik. Tamatuma kingorna nalunaarsuiffiup sunik imaqarnissaanik erseqqissaasumik nalunaarut suliarineqarsimalluni. Nalunaarsuiffik sillimmasiisarfinnit, aningaaserivinnit, illuutileqatigiiffinnit il.il. annertuumik soqutigineqarsimavoq, tassa imarisaani nunaminertanut, illut iluarsaanneqarlutik nutarsarneqarneri il.il. pillugit paasissutissat pineqarmata. Nalunaarsuiffik suli tamakkiisumik

ammarneqarnissaanut piareersimanngilaq, annertusiartuaartumilli soqutiginnittunut aalajangersimasunut ammartinneqassalluni piffissamilu kingusinnerusukkut inuiaqatigiinnut tamakkiisumik ammarneqarumaarluni. Paasissutissat 30%-iisa missai nalunaarsorneqarsimapput.

Nunaminertanik nalunaarsuiffik (NIN): 2021-mi Namminersorlutik Oqartussat internettikkut ilungersunartumik saassunneqarput tamatumalu nunaminertanik nalunaarsuiffik pisoqalisimasoq sunnersimallugu, tassa aserfallatsaaliineq isumannaallisaanikkullu nutarsaanerit aningaasaliisoqarsimanngitinnera pissutigalugu pingaarnerutinneqarsimanngimmata. Taamaattumik najoqqutassiaq sapinngisamik sukkanerpaamik aaqqissuussinermik pilersitsisariaqarsimavoq taamatullu tuaviuunneqarnera aamma arriinneratigut allaffissornikkullu ingerlaatsit annertusinerisigut kommunini atuisunut ajoraluartumik kingunerluuteqarsimalluni. Digitalikkut nunaminertat 50%-iisa missai nalunaarsorneqarsimapput. 2022-mi aaqqiissutissaq suliarineqalerpoq atulersinneqarlunilu, allaffissorneq ajornannginnerulersinniarlugu iluarsiisoqarsimalluni, kisiannili naammannani.

NUNA: Annertuumik suliarinnittussarsiuussinerup kingorna ukiup ataatsip kingorna naammassineqarpoq, BBR-millu suliaqarneq aallartinneqarluni, nalunaarsuinerup/allaffissornermullu tunngasut skærmip assiliartaani ataatsimoortinneqalersinnaallutik. Piviusumik tamanna isumaqarpoq inuit assersuutigalugu nunaminertamik suliarinninnissamik nalunaarsuinissamillu pisinnaatitaaffeqartut nunaminertanut akuersissutinik allannguinissamut, aqutsinissamik pilersitsinissamullu pisinnaatitaaffeqartut BBR-miit aamma GAR-imiit paasissutissanik takunnissinnaalersut, paasissutissanilli taakkuninnga allannguisinnaanatik. Tamanna aamma qarasaasiatigut programminut allanut atuuppoq. Sullissisut ilai nalunaarsuiffimmik ataatsimik arlalinnilluunniit allannguinissamut periarfissaqarput, sullivimmi sutigut atuuffeqarnerat apeqqutaalluni. Qarasaasiatigut programmip taaguutaanut atatillugu tusarniutigineqarsimavoq, periarfissat siunnersuutillu arlallit qaqinneqarsimallutik aamma qarasaasiatigut programminut NUNA inaarutaasumik taaguutaalerluni.

Nunat aqqinik nalunaarsuiffik allaffissornikkullu immikkoortiterneri: Oqaasileriffik aamma GEOdatastyrelsi (GST) siusinnerusukkut Styrelsen for Dataforsyning og Infrastruktur (SDFI) suleqatigalugit aaqqiissummik pilersitsisoqarsimavoq taamaalilluni nunat aqqinik nalunaarsorneqarsimasunik Kalaallit Nunaat pigisaqalerluni. Nunat aqqinik nalunaarsuiffik kulturikkut kingornussanut tigussaanngitsunut ilaalersimavoq, sumiiffik, taassuma killeqarfii (nunap assingani naleqqat) taaguutit nutaat pisoqqallu pillugit paasissutissat

nalunaarsornissaannut Oqaasileriffik akisussaasimalluni, misissuinerit aamma assersuutigalugu piniartut aalisartullu sumiiffinnut annertuumik ilisimasaqartut suleqatigineqarsimallutik. Allaffissornikkut aggornilersorneri tassaapput nalunaarsuinerit illoqarfiillu najukkallu tamarmik killilerneqarneri immikkoortiterneqarnerilu qulakkeerneqarlutik, palaseqarfiit, politeeqarfiit il.il. digitalikkut nalunaarsorneqarlutik nunami nunallu assingani takussaasunik killeqarfeqarlutik.

Tunngaviusumik paasissutissat pillugit najoqqutassiami naatsorsuutigineqarpoq attaveqaasersuutit tamarmik 2026-ip naanerani naammassillugit ineriartortinneqarsimassasut, taamaattumik takussutissiap pisortatigoortumik 2027-mi qaammatini siullerni pingasuni matoqqanissaa naatsorsuutigineqarluni. Ukiup naannginnerani najoqqutassiami naatsorsuutigineqarpoq kommunini atuartitsinerit ingerlanneqarsinnaassasut, siumut sammisumik paasissutissanik nalunaarsuinermut paasinninneq pitsaasunillu sinaakkuteqarnissaq qulakkeerniarlugit. Tassani 2027-mi ineriartortitsinermi suliassaqassaaq annikitsunik, suliassat naammassinissaannut ingerlatsinermik ineriartortitsinissamut aningaasanik immikkoortitsinissaq salliutinneqassalluni. Tassani pineqarsinnaapput atuuffiit pitsanngorsarneri, API-t iluarsaanneri (Application Programming Interface najoqqutassiat aalajangersimasut malillugit paasissutissanik aallernermut pilersuinermullu atorneqartussaq), nutarsaanerit annertunerusut il.il. Paasissutissanut tunngaviusunut ataqatigiissaarisutut atorfik 2026-ip naanerani imaluunniit 2027-ip aallartinnerani inuttalerneqarsinnaasoq naatsorsuutigineqarpoq, pilersuisunik pisariaqartumik aqutsinissaq qulakkeerniarlugu aamma kommunit oqartussallu suleqatigalugit ataqatigiissaarineq ingerlateqqinniarlugu.

3.e Nunat aqqinik toqqorsiviup digitalinngorsarnera

Pilersaarut naammassineqarsimavoq Oqaasileriffimmilu tamakkiisumik ingerlanneqarluni, immikkoortoq 3.d-mi allaaserineqartoq.

Sammisaq 4 Sullisivik.gl

4.a Sullissivik.gl-imi Atuisut angalanerinik misissueqqaarneq

2024-ip naanerani sullissivik.gl-imi atuisunik misissuineq naammassineqarpoq.

Malitsigisaatut 2025-imi atuisunik misiliinerit naammassineqarput atuisunik misissuinermiit inernerit itinerusumik paasineqarnissai aamma pitsanngorsaanissamut periarfissat aalajangersimasut suunersut paasinissaat siunertaralugu.

Atuisunik misiliinerniit paasisat tunngavigalugit sullissivik.gl-ip pitsanngorsarnissaanut siunnersuuteqartoq ilusissaa suliarineqarpoq.

- Atassuteqarnermut pissutsit erseqqissut (Innuttaasoq/Inuussutissarsiortoq): Kukkusoqarnissaa piffissamillu asiutitsineq pinngitsoorniarlugit atuisut sumiinnertik tamatigut ilisimasassavaat.
- Ujartuisarfik pitsaanerusoq: Ujartuinermik misigisaqarneq ilimagisamik pissaaq aamma naleqquttunik siunnersuuteqassalluni, taamaalilluni suliassat sukkanerusumik ikinnerusunillu kukkuneqartumik naammassineqarsinnaallutik.
- Atuisoq qitiutillugu aqussinnaaneq: Assigiiaartumik qaratsakkut artukkiinerit annikillisissavai imarisaanillu nassaarnissaq oqinnerulersillugu.
- Attaveqatigiinneq pitsaanerusoq: Oqariartuutit erseqqissut imarisaalu pissusissamisoortut paatsiveerussinnaaneq peersissavaa ujartuiffimmullu tatiginninneq annertusillugu.

Inerikkiartortitassaq nutaamik atuisut misiliisinnerisigut tatiginarsarneqassaaq, sapaatit akunnerisa 41-anni ingerlanneqartussatut eqqarsaatigineqartoq.

4.b Sullissivik.gl-imi atuisut angalanerisa atulersinnera

Atuisut misiliisinnerinit inernerit sullissivik.gl-ip ineriartorteqqinnissanut inassuteqaatinut aalajangersimasunut tunngavissiissapput. Inernernik misissueqqissaarneq sapaatit akunnerini 42-43-mi aallartissasoq naatsorsuutigineqarpoq. Pitsannguutissatut suliniutit salliutinneqartut naatsorsuutigineqarpoq maannakkut inisseqqinnissaq pillugu isumaqatigiissutip iluani naammassineqarsinnaasut.

4.c Quppernera - innuttaasup ineriartortinnera

Quppernera pillugu misiligutaasumik suliniut unitsikkallarneqarsimavoq, suliniutip nanginneqarnissaanut aaqqissugaanikkut teknikikkullu tunngavigineqartut pisariaqartinneqartut pilersinneqarnissaasa tungaannut.

Aalajangiineq arlalinnik pissuteqarpoq. DIA-mi immikkoortortami pisortamik aalajangersimasumik atorfinitsitsisoqarnissaa kiisalu siunissami suliniummik aqutsinissamik erseqqissaanissaq utaqqineqarpoq. Peqatigisaanik Akileraartarnermut Aqutsisoqarfimmi aaqqissugaanikkut allannguisoqarsimalluni, tassunga ilanngullugu maannakkut attaveqaataasup taarserneqarnera.

Aaqqissugaanikkut sinaakkutit pisariaqartinneqartut avataaniillu pinngitsoorsinnaanngisat qulaajarneqarpata suliniut uppernarsarneqarsinnaasumik tunngaveqarluni aallarteqqinneqassaaq. Suliniut taamaalilluni ineriartortitsinermut atulersitsinissamullu anngunnikuunngilaq.

4.d Quppernera app-ip misissoqqaarnera

Aallartinneqanngilaq. Isumalluutinik immikkoortitsisoqarnissaanik

pisariaqartitsisoqarpoq. Tunuliaqutaasoq aamma tassaavoq immikkut ittumik isumannaallisaanikkut suliniutit 2025-ip naalernerani aallartinneqarsimasut isumalluutinik atuisimanerat, tassa ataatsimoorussamik pisortat saqqummiussivii Sullissivik.gl, ataatsimoorussamik pisortat nittartagai 27-it aamma paasissutissiinermi nittartakkat kiisalu Naalakkersuisut nittartagaat aamma intranettimi qupperneq Nanuaqqamik isumannaallisaanikkut suliniutit Digitalinngortitsinermut Aqutsisoqarfimmit salliutinneqarsimammata.

4.e Quppernera app-ip ineriartortinnera
Aallartinneqanngilaq. Immikkoortoq 4.d-mi allaaserineqartut isumalluutit pingaarnersiuinerillu pillugit pissutsit assingi.

4.f Suliffeqarfimma quppernera misissoqqaarnera
Aallartinneqanngilaq. Immikkoortoq 4.d-mi allaaserineqartut isumalluutit pingaarnersiuinerillu pillugit pissutsit assingi.

4.g Suliffeqarfimma quppernerata ineriartortinnera
Aallartinneqanngilaq. Immikkoortoq 4.d-mi allaaserineqartut isumalluutit pingaarnersiuinerillu pillugit pissutsit assingi.

Sammisaq 5 Digitalikkut ilaatitsineq
5.a Kalaallit Nunaanni Digitalikkut ilaatitsineq pillugu tunngaviit najoqqutallu

5.b Kalaallit Nunaanni nittartakkap ammasuunera pillugu periusissiaq
2024-mi ammasuunermut tunngasumik nalunaarusiortoqarpoq. kingornalu ukunani ingerlaavartumik pitsanngorsaasoqarluni:

- Sullissivik.gl-imi innuttaasunut inuussutissarsiortunullu ammaassivik
- Naalakkersuisut.gl-imi naalakkersuisut nittartagaat

Namminersorlutik Oqartussat kommunillu pillugit ataatsimoorussamik nittartakkanik aaqqissuussinerniit nittartakkat 27-it Web Content Accessibility Guidelines-imik naammassinnipput (WCAG 2.1. level AA), https://www.w3.org/TR/WCAG21/ taamaalillutillu qaffasissutsini tamani atuisunik akuerinnillutik. Tamanna ilusinut naleqqiullugu eqqarsaatigineqarpoq, taamaalilluni aaqqissuussinikkut sulineq assitigut, tabellitigut attavissatigullu ikorfartorneqarluni, assersuutigalugu oqaasertaliussanut allaaserisanullu periarfissat allat allanneqassallutik.

Naalakkersuisut.gl-imi aamma sullissvik.gl-imi aamma nittartakkani tamani allataniit-oqaatsinut-aaqqissuussineq Martha atorlugu nittartakkani arlalissuarni nutaanik aaqqissuussinernik tunngaveqarluni (https://oqaasileriffik.gl/da/sprogteknologi/martha/)

Aaqqissuussaanikkut unammilligassat aamma aaqqissuusseqqinnerit taakkunannga aallaaveqartut

9. Ataatsimoortumik aaqqissuusseqqinnissamut aamma patajaassutsimik nukittorsaanissamut anguniakkani siullertut alloriarneq

Naalakkersuisut paasissutissiipput: *Taamaattumik Naalakkersuisut aaqqissuusseqqinnernik, ilinniartitaanerup sulisinnaasunillu amerlisaanerup nukittorsarneqarnissaanut, aningaasaqarnerup inuussutissarsiutinut arlalinnut tunngavilimmik ineriartortinneqarnissaanut, pisortat ingerlatsiviisa siunissamut piareersarneqarnissaata qulakkeerneqarnissaannut, akileraarusiisarnerup, pisortat ikiorsiissutaasa, ineqarnerup aamma utoqqalinersiat aaqqissuussaanerisa piujuartitsinissamut naleqqunnerulernissaat ersarinnerulernissaallu siunertaralugit sulineq ingerlateqqissavaat*. (qupp. 192)

9.1. Suliassaqarfiit taaneqartut assigiinngitsut akornanni aaqqissuusseqqinnerit suliniutillu naatsorsuutigineqartut Naalakkersuisunit itisilerneqarsinnaallutillu erseqqissaatigineqarsinnaappat?

AKISSUT

Naalakkersuisut aaqqissuusseqqinnernik arlalinnik suliaqarput, takuuk aamma Napatitsinermut Siuariartortitsinissamullu pilersaarut 2-mi aaqqissuusseqqinnermi sammiviit sisamat, tamarmik immikkoortunik eqqaaneqartunik sammisaqartut. Naatsumik tassani uku erseqqissarneqarsinnaapput:

- Ilinniarnerit qaffasiffiini pisariaqartumik kivitsinerup taamaalillunilu suliassatigut neqeroorutit qaffanneqarnerisigut aningaasanut inatsisissamut siunnersuummi sumiiffinni ilinniartitaanikkut neqeroorutinik nutaanik pilersitsinikkut ilaatigut pissaaq, ilaatigut ilitsersuinerit, ikaarsaariartitsinerit pikkorissaanerillu suli nukittorsarnerisigut siunerfeqartinnerisigillu pissaaq. Pilersitsivinni Majoriamilu suliniutit nukittorsarnissaannut suli allanik aningaasaliisoqarneratigut tamanna aningaasanut inatsisissamut siunnersuutikkut pissaaq. Maannakkut inuusuttut tunngaviusumik ingerlatsinerinik pilersitsinissaq pillugu aalajangersimasumik isummernissamut tunngavissiakkut pitsanngorsaasoqalerpoq, inuusuttut amerlavallaartut ullumikkut sukkasuumik ilinniarfinnut ingerlaqqinneq ajortunut imaluunniit meeqqat atuarfianniit soraarummeernermiit sulilerneq ajortunut meeqqat atuarfiata inuusuttunullu ilinniarfiit akornanni ikaarsaariarneq oqinnerulersinniarlugu. Peqatigisaanik sulilernissamut kajumissuseq periarfissarlu qaffanniarlugu ilaatigut suliffissarsiortunut ikiorsiissutit tulluarsarneratigut maannakkut pitsanngorsaasoqassaaq.
- Arlalinnik tunngaveqarnerusumik aningaasaqarneq sinaakkutitigut atukkat pitsaanerusut aqqutigalugit ikorfartorneqassaaq, tassunga ilanngullugit

naalagaaffik aamma EU suleqatigalugit ilaatigut nunami tamarmi digitalikkut attaveqaasersuutini naleqquttunik aningaasaliinerit. Tassunga ilanngutissaaq inuussutissarsiortut akileraartarnerinik aaqqissuusseqqinnissap piareersarneqarnera, tassunga ilanngullugu aningaasaleerusussutsip siuarsarnissaa tapertaanissaq.

- Aaqqissuusseqqinnermut ataatsimiititaliarsuaq, suliamik aallartitsisimasoq, ilaatigut tunisassiornerup qaffassinnaaneranik innuttaasunullu qaninnerulernissaanut pisortani ingerlataqarfiit aaqqissuuteqqinnissaannut aalajangersimasunik inassuteqartussaavoq. Innuttaasut katitigaanerisigut annertuumik nikisitsisunut atatillugu tamanna qajannaannerusumik siunissamullu qulakkeerisumik pisortanik ingerlataqarfinnik pilersitsinermut iluaqutaassaaq. Ataatsimiititaliarsuaq sulinerminut ilaatigut atatillugu suliassat agguarsimanerinik nalilersuilluni, ataatsimoortumik sullissivinnik pilersitsinissamik, malittarisassat pisariinnerulernissaannut aaqqissuussallu digitaliunerunissaannut suliaqassaaq.
- Soraarninngornissamut immikkut ilisimasallit 2027-ip aallartinnerani naatsorsuutigaat ataqatigiinnerusumik soraarninngornermut aaqqissuussinissamut inassuteqassalluni, innuttaasut utoqqaliartornerat sillimaffigalugu tassungalu ilanngullugu utoqqalinersiuteqalernissamut ukioqalereernerup kingorna sulisinnaasut ingerlaqqissinnaasullu suliffeqarfimmiiginnarnissaat aningaasaqarnikkut pilerinarsisillugu. Ineqarnermut tunngasuni maannakkut attartorneq pillugu inatsit aamma ineqarnermut tapiissuteqartarneq aaqqissuuteqqinneqarput. Akileraartarnermut, pisartagaqarnermut ineqarnermullu inatsisit ataatsimut isigineqassapput, taamaalilluni malittarisassat paasiuminarnerulerlutik inatsisillu akornanni ataqatigiinnikkut ajornartorsiutit annikillisinneqarlutik. Taamaalilluni anguniagaq pingaarnertigut tassaavoq inatsisit ataatsimoortut atasinnaanerusumik pisortat aningaasaqarnerisa anguneqarnissaanut inuiaqatigiinnilu imminut pilersorsinnaanerit qaffannissaanut iluaqutaallutik, peqatigisaanik inuit annertunerpaamik pisariaqartitsisut immikkut eqqarsaatigalugit inuuniarnikkut tulluartumik oqimaaqatigiittoqarnissaa qulakkeerneqarluni. Allannguinerit aalajangersimasut immikkut politikikkut aalajangiinernik ilaatigullu inatsisiliornernik pisariaqartitsissapput.

9.2. Assersuutigalugu meerartaarnissap pilerinarninngortinneqarneratigut innuttaasut amerliartornissaannut siuarsaataasinnaasut iliuusissanik suliniutissanillu pilersaaruteqartoqarpa?

AKISSUT

Peqqissutsimut Inunnullu Innarluuteqartunut Naalakkersuisoqarfik Peqqinnissaqarfillu innuttaasut peqqinnissakkut ikiorsiinermut periarfissaqarnerisa pitsaanerulernissaa nalinginnaasumillu peqqinnissakkut kiffartuussinerup

ingerlalluartup qulakkeerneqarnissaanut suliaqarput. Peqatigisaanik tamanna ilaqutariinnik pilersitsinerup toqqissisimanartuunissaata pilerinartuunissaatalu qulakkeernissaanut tamanna iluaqutaassalluni.

Danmarkimi naalakkersuisut aamma Naalakkersuisut akornanni peqqinnissaq pillugu isumaqatigiissutip 3. september 2026-imeersup danmarkimi napparsimmavinni immikkut ilisimasalinnik kalallit danskillu napparsimasut katsorsarnissaannut naligiimmik periarfissaqarnerat qulakkiissavaa. 2027-mi januaarip aallaqqaataaniit Kalaallit Nunaanni isumagineqarsinnaanngitsunik immikkut ilisimasalinnit katsorsaanissamut periarfissaqarneq pillugu sinaakkutissamik nutaamik isumaqatigiissut aalajangersaavoq. Isumaqatigiissutikkut aningaasalersuinissamut akisussaaffik siumut sammisumik Danmarkimi inissinneqarpoq.

Isumaqatigiissutikkut kalaallit nunaanni aningaasanut inatsimmi aningaasat atorneqarunnaassapput, peqqinnissakkut isumaqatigiilernerup annertusinissaanut nunamilu maani peqqinnissaqarfimmi allatigut ineriartortitsinissamut suliniutit aningaasalersorneqarsinnaalerlutik. Tamanna tunngavigalugu 2027-imut aningaasanut inatsisissamut siunnersuummi peqqinnissakkut isumaqatigiilernerup annertusineqarneranut 50 mio. kr.-it immikkoortinnissaat ilaatigut siunnersuutigineqarpoq. Taakku saniatigut aningaasanik immikkoortitsisoqarpoq inuttaqarnerup, katsorsaanikkut piginnaasap illutigullu kiisalu napparsimasunik assartuisarneq pisariaqartoq illusimatitsisarnerlu pitsaanerulersitsinissaannut ikorfartuisinnaasut.

Meerartaarsinnaannginneq pillugu immikkut ilisimasalinnit katsorsaanissaq pillugu neqeroorutip annertusineqarnissaa ilaatigut peqqinnissaqarfimmit sulissutigineqarpoq, taamaalilluni innuttaasut amerlanerusut meerartaarnissaannut ikiorneqarsinnaallutik. Naatsorsuutigineqarpoq neqeroorutip taassuma annertusinissaanut isumaqatigiissut tapertaasinnaasoq.

10. Aaqqissuusseqqinnermut isumalioqatigiissitaq pilersinneqarsimavoq sulinerlu aallartinneqarsimalluni

Utoqqaat amerliartornerannik aammalu meeqqat inuusuttullu inuussutissarsiornermik ingerlatsisinnaasut ikiliartornerannik kinguneqartumik inuiaqatigiit katitigaaneranni ineriartorneq nalunaarsuiffik 2-mi ersersinneqarpoq. Naalakkersuisut paasissutissiipput: *Isumalioqatigiissitap inassuteqaatit tigussaasut pingaarnersiorneqarsimasullu saqqummiutissavai, aaqqissuussaanikkut allaffissornikkullu aaqqissuusseqqinnerit aqqutigalugit aningaasaqarnikkut ingerlatsinermut periarfissat qanoq annertusarneqarsinnaanersut pillugit, peqatigisaanillu pisortat*

pingaarnerpaamik sullissinerisa attatiinnarneqarlutik nukittorsarneqarnissaat eqqarsaatigalugit (qupp. 193)

10.1. Inuiaqatigiit katitigaaneranni ineriartorneq pakkersimaarniarlugu iliuuseqarfiginiarluguluunniit aaqqissuusseqqinnissat suliniutissallu naatsorsuutigineqartut Naalakkersuisunit itisilerneqarlutillu erseqqissarneqarsinnaappat?

AKISSUT

Ataatsimiititaliarsuup suliaa naammassiteqqaarnagu ataatsimiititaliarsuarmit saqqummiunneqartussatut naatsorsuutigineqartut aaqqissuusseqqinnissamut suliniutissat pillugit Naalakkersuisut soorunami nassuiaasinnaanngillat. Aatsaat tamatuma kingorna suliniutit suut Naalakkersuisunit piviusunngortinneqarusunnersut politikikkut Naalakkersuisut isummissapput.

Nalinginnaasumik inuiaqatigiinni katitigaanerit ineriartornerat sulinissamut neqeroorutit nukittorsarnerisigut pisortallu suliassanik naammassinnittarnerannik tulluarsaanikkut Naalakkersuisunit passunneqarnissaa naatsorsuutigineqarpoq, aamma takuuk apeqqutip 9.1-ip sukumiinerusumik akissutaa. Tamatuma saniatigut ataqatigiinnerusumik pingaarnersiuisumillu suliniutit qulakkeerneqarnissaat immikkut isiginiarneqarput, utoqqaat amerlassusaasa malunnartumik qaffakkiartornerat utoqqaallu paaqqutarineqarnissamik pisariaqartitsisut amerliartornerat ineqarnikkullu pisariaqartitsinerit allanngornerit sillimaffigineqarlutik. Ilaatigut utoqqarnut, peqqinnissamut ineqarnermullu tunngasutigut aamma namminersorlutik oqartussat kommunillu akornanni suleqatigiittoqarnissaanik tamanna pisariaqartitsivoq, tassunga ilanngullugu suliassaqarfinni taakkunani ingerlataqarfinni pilersaarutip akornanni nalimmassaaneq. Tassunga ilanngutissaaq peqqinnissaqarfimmi paaqqinniffinnilu sulisinnaasunik naleqquttunik pisariaqartitsineq akueriniarlugu siunnerfeqartumik ilinniartitaanikkut suliffeqarfinnilu suliniuteqartoqassaaq.

10.2. Aaqqissuusseqqinnerup kingunerisaanik aningaasat atorneqarsinnaasut amerlinissaannik naatsorsuuteqarnerup saniatigut utoqqaat ungasinnerusoq isigalugu amerliartornissaat qanoq aningaasalersussallugu Naalakkersuisut pilersaarutigaat? Unammilligassaq taanna pakkersimaarniarlugu ukiuni aggersuni aningaasanut inatsisissani aningaasanik amerlanerusunik immikkoortitsinissaq pilersaarutigineqarpa?

AKISSUT

Tunngaviulluinnartumik oqaaseq "utoqqaat artukkiutaanerat" Naalakkersuisunit atorneqarusunngilaq. Innuttaqatigut utoqqaat taamaalillutik artukkiisutut taaneqartariaqanngillat. Innuttaasulli katitigaanerisigut ajornartorsiut

piviusuuvoq, Naalakkersuisunit Inatsisartuniillu isummerfigineqartariaqartoq. Ajornartorsiut taanna aningaasanut inatsisitigut aningaasanik amerlanerusunik immikkoortitsiinnarnikkut aaqqinneqarsinnaanngilaq - tamannarpiarmi ajornartorsiutaavoq, inuiaqatigiinni pingaarnertut suliassat allat pilliutigalugit utoqqarnut tunngasunut aningaasanik amerliartuinnartunik uagut inuiaqatigiittut immikkoortitsinissamut pinngitsaalineqaratta.

Utoqqalinersiutinut aningaasartuutit qaffakkiartortut ilanngunneqareerput. Kontomi pingaarnermi 31.03.08-mi aningaasaliissutit 2027-mi 632,2 mio. kr.-iniit 2030-mi 734,1 mio. kr.-inut qaffapput. Peqatigisaanik suliniuteqarnikkut sulisoqarnerup qaffannissaata anguniarnissaa Naalakkersuisunit pingaartinneqarpoq aamma aningaasalersuinikkut tunngavik nukittorsarniarlugu inuussutissarsiornermut isertitaqarnissamullu tunngavik annertunerulersinniarneqarluni. Aaqqissuusseqqinnerit pingaarnersiuinerillu peqatigalugit tamatuma aningaasalersuineq ikorfartussavaa, soorlu aamma pisortat missingersuutaanni ukiuni aggersuni utoqqarnut tunngasunut iluaqutaasumik allatut pingaarnersiuinissamut aalajangersimasumik pisariaqartitsisoqartoq. Utoqqalinersiutinut aningaasaliissutit taamaalillutik utoqqarnik paarsinermut peqqinnissamullu aningaasartuutigut tatisimanninnermut tamarmut tunngasuunngillat, soraarninngornissamut aaqqissuussinerup aaqqissuuteqqinneqarnissaanut tunngasumik Immikkut ilisimasalinniit piffissap qiteqqunnerani nalunaarusiamit "Toqqissisimasumik utoqqalinermit" aamma takuneqarsinnaasoq.

Ukiuni arlalinni suliassaqarfimmi tamarmiusumi aningaasanik annertunerusumik pisariaqartitsineq pissutigalugu, innuttaasut katitigaanerisigut ineriartorneq piviusumik aningaasartuutitigut tatisimannilernissaa sioqqullugu, aningaasanut inatsisini tulliuttuni sinneqartoornerup qulakkeerneqarnissaa aamma tulluartippaa. Tamanna maannakkut akit aningaasarsiornikkullu pissutsit allangorarnerisa pitsaasuuneranni pisinnaavoq, taamatullu Nunatta Karsiata patajaallisarnera aningaasalersuinissamut annertuumik pisariaqartitsinerit annikillisinnissaanut tapertaassalluni, aamma takuuk 2026-ip ukiup affaata aappaanut Aningaasaqarnermut Siunnersuisoqatigiit nalunaarusiaat.

10.3. Naalakkersuisut Attassiinnarnissamut Ineriartortitsinissamullu Pilersaarutaannut tunngatillugu pisortat suliassaqarfiini sipaaruteqarnissamik siunertat Naalakkersuisut qanoq ilillutik angulersaarneraat itisilerneqassasoq ataatsimiititaliamit kissaatigineqarpoq.

AKISSUT

Sipaaruteqarnissat ilaatigut suliassanik pisariinnerusumik agguaanikkut, ataatsimoorussamik sullissinikkut, digitalinngorsaanikkut aamma aningaasartuutinik misissueqqissaarnerit naammassineqartut suliarineqartussallu nanginnerini suliniuteqarnikkut nassaarineqassapput. AIS2027-imiipput 2027-mi 4 mio. kr.-inik, 2028-mi 10 mio. kr.-inik aamma 2029-m i 2030-milu ukiumut 16 mio. kr.-inik pisariillisaanikkut iluanaaruteqarnissaq. Iluanaarutit taakku aaqqissuusseqqinnissamut sulinermut aningaasartuutissat sioqqullugit naatsorsorneqarput, taamaattumik sipaarutit piviusunngortinneqareersut tassani pineqarnatik.

Sipaaruteqarnissamut inassuteqaatit aalajangersimanerusut taamaalillutik Aaqqissuusseqqinnissamut ataatsimiititaliarsuarmiit inassuteqaatissat aallaavigalugit kontoni pingaarnerni naleqquttuni erseqqissarneqarlutillu piviusunngortinneqassapput, aamma takuuk apeqqutip 9.1-ip akissutaa.

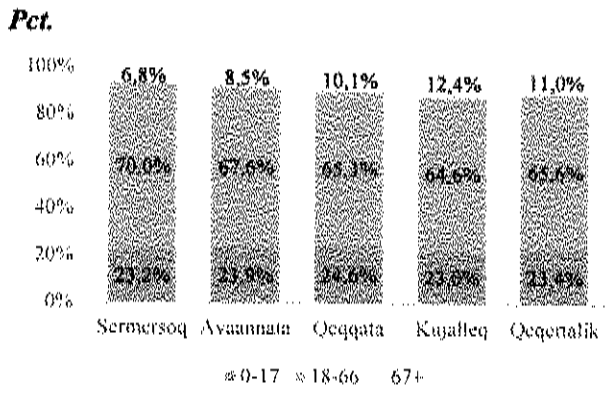
Naalakkersuisut paasissutissiipput: *Peqatigisaanik Isumalioqatigiissitap sulinera kommunini aamma aaqqissuusseqqinnerit allat ingerlanneqartut ataatsimut isigalugit paasineqassaaq.* (qupp. 193)

10.4. Innuttaasut katitigaaneranni nunap immikkoortuini assigiinngissutsit ataatsimiititaliamit eqqumaffigineqarput. Ukioqatigiiaat sineriammiittut agguataarsimanerat Naalakkersuisut takussutissiarisinnaavaat?

AKISSUT

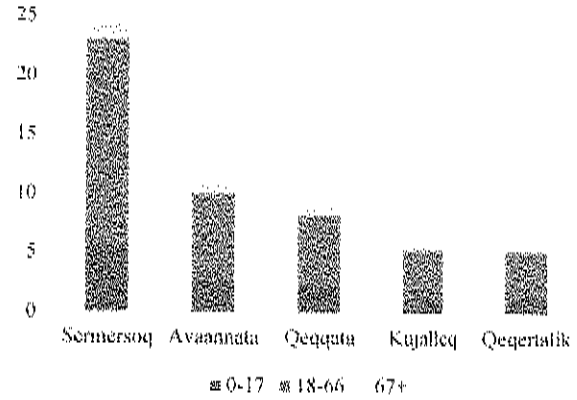
Takussutissiami 1 aamma 2-mi ataaniittumi innuttaasut 0-17-inik ukiulinnut, 18-66-inik ukiulinnut aamma 67-nik taakkulu sinnerlugit ukiulinnut 2026-mi januarip aallaqqaataani kommunini tallimani agguarnerat takutinneqarpoq. Pingaartumik takussutissiaq 1-imi 18-it aamma 66-it akornanni ukiullit innuttaasuni amerlanersaasut erseqqissisinneqarpoq. Pingaarpoq maluginiassallugu kommuneqarfik Sermersuumi allanut assersuukkaanni taamatut ukiullit malunnaatilimmik amerlanerunerat, tassani Nuup pissutaavoq. Nuummi innuttaasut ilanngaatigigaanni 18-66-inik ukiullit innuttaasut amerlassusaat 63%-iussaaq taamaalilluni 65 aamma 68 procentit akornanniittunit kommuninit allanit appasinnerulluni.

Takussutissaq 1
Kommunikkaarlugit ukiutigut 2026-imi agguarnerit

Takussutissaq 2
Kommunikkaarlugit ukioqatigiinnut agguarlugit 2026-imi innuttaasut amerlassusaat

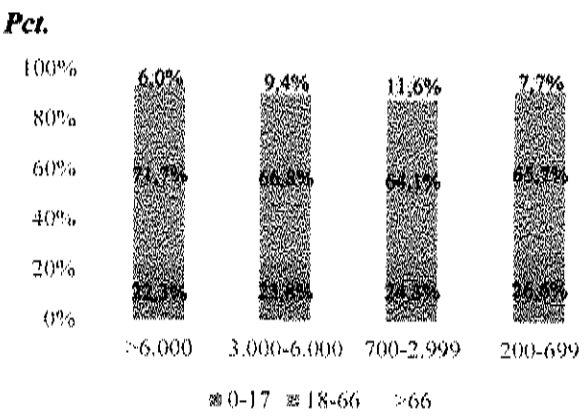
Amerlassuseq 1 = 1.000

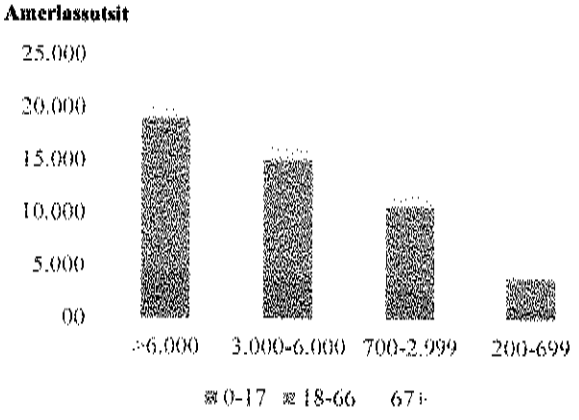
Paasissutissanik pissarsiffik: Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfik

Takussutissiaq 3 aamma 4-mi najugaqarfiit angissusaat malillugu ukiutigut agguarnerit takutinneqarput. Tassani 18-66-inik ukiullit amerlanersaapput.

Takussutissaq 3
Najugaqarfiit angissusaanni ukiutigut agguarnerit procentinngorlugit

Takussutissaq 4
Najugaqarfiit angissusaanni ukiutigut agguarnerit amerlassusiisigut

Paasissutissanik pissarsiffik: Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfik

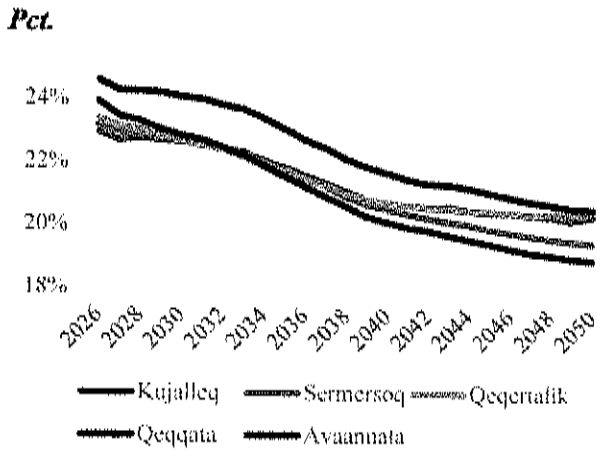
10.5. Inuiaqatigiit katitigaaneranni ineriartorneq sinerissami innuttaasut katitigaanerannut qanoq sunniuteqarpa?

AKISSUT

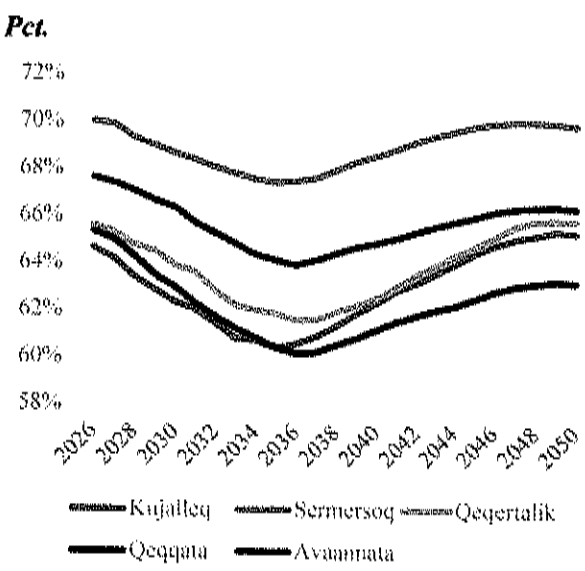
Nuna tamakkerlugu 67-inik amerlanerusunillu ukiullit amerlassusaat 2026-mi 4.922-iniit 2030-mi 6.009-inut qaffannissaat naatsorsuutigineqarpoq. Tassa 22 %-it missaanniik qaffariarneq. Peqatigisaanik 18-66-inik ukiullit innuttaasut 4%-ingajammik 38.468-iniit 37.070-inik apparnissaat naatsorsuutigineqarluni.

Takussutissaq 3-mi ataaniittumi inuiaqatigiit katitigaanerat ukioqatigiiaanut ataasiakkaanut takutinneqarpoq. Paasissutissatigut tunngavik siumut naatsorsorneqarpoq, tassanilu nalorninartoqarluni. Pingaarnertigut siumut naatsorsuinerup takutippaa 0-17-inik ukiullit kommunini tamani assigiikannersumik appariassasut, 67-inik amerlanerusunillu ukiullit amerlassusaat qaffassalluni. Taamaattorli kommuneqarfik Sermersooq pillugu qaffariarneq kommuninut allanut assersuukkaanni annikinnerulluni.

Takussutissaq 5
0-17-nik ukiullit kommuninut agguarlugit

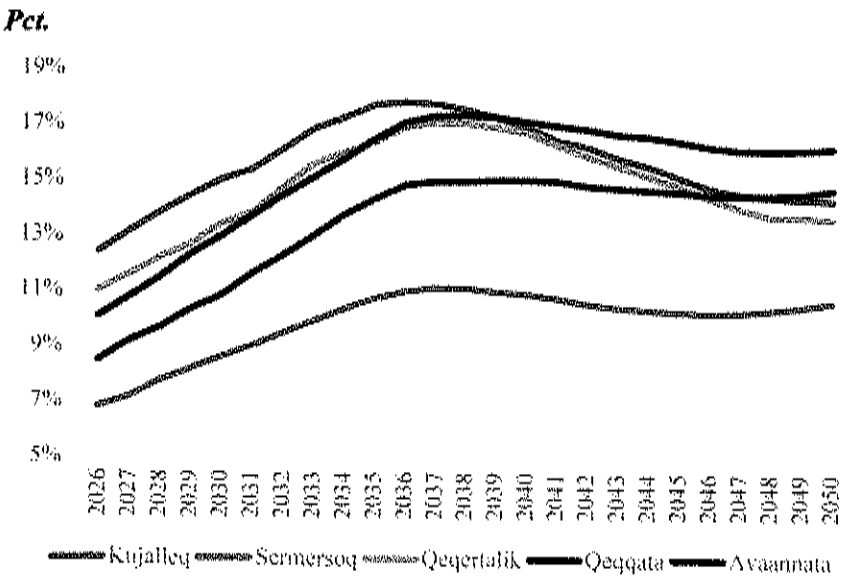
Takussutissaq 6
18-66-nik ukiullit kommuninut agguarlugit

Paasissutissanik pissarsiffik: Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfik

Nassuiaatit: Titartakkami kommunini assigiinngitsuni siumut naatsorsuineq takutinneqarpoq. Kommunini ataasiakkaani innuttaasut tamarmiusut aallaavigalugit amerlassusii naatsorsorneqarput. Tassa imaappoq assersuutigalugu Kommuneqarfik Sermersuumi 0-17-inik ukiullit ukiumut ataatsimut Kommuneqarfik Sermersuumi innuttaasunut tamarmiusut naleqqiullugit isigineqarput. Aamma taamaappoq 66+-inik ukiullit siumut naatsorsornerinut tunngasoq takussutissaq 7.

Takussutissaq 7
67+-nik ukiullit inuiaqatigiinni katitigaanerisa ineriartornerat kommuninut agguarlugit

Paasissutissanik pissarsiffik: Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfik

10.6. Innuttaasut katitigaaneranni nunap immikkoortuini assigiinngissutsit Naalakkersuisunit qanoq piareersimaffigineqalersaarpat? Sumiiffinni inuussutissarsiorsinnaasunik ukiullit ikiffianni utoqqarnik pisariaqartumik isumassuinissaq qulakkeerumallugu Naalakkersuisut immikkut suliniutissat pillugit qanoq pilersaaruteqarpat?

AKISSUT

Aallarniutigalugu erseqqissarneqassaaq utoqqarnik isumassuineq kommuninit akisussaaffigineqarmat. Taamaattumik nuna tamakkerlugu utoqqarnik pisariaqartumik isumassuinissaq qulakkeerniarlugu pilersaarusiornissamut nunami kommunit akisussaaffeqarput.

Pingaarnerusutigut Naalakkersuisunit maluginiarneqarpoq innuttaasut katitigaanerat nunami immikkoortuni assigiinngitsuni allanngorartuusoq, sumiiffiillu ilai amerlanerusunik utoqqartaqarlutik peqatigisaanillu inuussutissarsiorsinnaasutut ukiullit inuit ikinnerullutik. Tamanna utoqqarnut tunngasuni kommunit sulisussarsiornissamut sulisullu sulisoriinnarnissaannut periarfissaannut pingaaruteqarpoq. Ajornartorsiut kommunit suliassaannik siunissami aaqqissuussinissaq pillugu nalinginnaasumik isumaliutinut ilaavoq. Aaqqissugaanermut ataatsimiititaliaq tassunga atatillugu isumaginninnermut peqqinnissamullu tunngasut suliarisimavai, tassunga ilanngullugit utoqqarnut tunngasut, ilaatigut suliatigut piginnaasaqarnernut periarfissat aamma utoqqarnik isumassuinerup peqqinnissaqarfiullu akornanni ataqatigiinneq aamma eqqartorneqarsimalluni.

Naalakkersuisut isumaqarput utoqqarnut tunngasuni aaqqiinerni sumiiffiit assigiinnginneri nunallu immikkoortuini pissutsit sillimaffigineqartariaqartut, tassunga ilanngullugit innuttaasut katitigaaneri, sulisinnaasunut neqeroorutinullu pioreersunut periarfissaqarnerit.

Utoqqaat pillugit inatsisissami utoqqarnut pitsaaliuinikkut suliniuteqarnissamut kommunit periarfissaasa nukittorsarneqarnissaanik, nalinginnaanerusumillu utoqqarnik sullissinerup nukittorsarnissaanik anguniagaqarnissaq naatsorsuutigineqarpoq. Innuttaasulli katitigaanerat sulinermi tassani ajornartorsiortitsissalluni. Inatsisip suliarinerani inuiaqatigiit katitigaanerat nunasseriaatsillu Naalakkersuisunit alaatsinaanneqarput, sapinngisamillu nunap immikkoortuini ineriartorneq akueriniarlugu kommunini tunngavissiinissaq pillugu inatsisip suliareqqinnerani tamanna ilaatinneqassalluni.

11. Utoqqalinersiaqarneq pillugu ilisimasallit aamma ataqatigiissumik soraarnerussutisiaqarnermut aaqqissuussineq

Naalakkersuisut paasissutissiipput: *Peqatigisaanik Naalakkersuisut utoqqalinersiaqarnermut aaqqissuussinermik nutaamik ataqatigiinnerusumillu piareersaalluni sulineq aallartissimavaat Utoqqalinersiaqarneq pillugu ilisimasalittut suleqatigiissitaq sulinerminik aallartitsisimavoq, 2027-imilu januarimi inassuteqaatiminik tunniussinissaa qinnuigineqarsimalluni* . (qupp. 194)

11.1. Utoqqalinersiaqarneq pillugu ilisimasallit kaammattuutaat inaarutaasut januaarimi pigineqalerpata saqqummiussiffigineqarnissaq ataatsimiititaliamit kissaatigineqarpoq.

AKISSUT

Inaarutaasumik inassuteqaatinik ataatsimiititaliap saqqummiussinissaa immikkut ilisimasallit suliassaattut pingaaruteqartutut Naalakkersiusunit isigineqarpoq. Immikkut ilisimasallit allattoqarfiat ilisimatitsivoq tamanut saqqummiussinissaq sioqqullugu inaarutaasumik inassuteqaatit saqqummiunnissaannut ataatsimiititaliaq aggersarneqarumaartoq. Tamanna pissutigalugu immikkut ilisimasallit piffissap qiteqqunnerani nalunaarusiap 2026-imi aggustip 17-iani saqqummiunnissaanut Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliaq kiisalu Ilaqutariinnermut Peqqissutsimullu Ataatsimiititaliaq immikkut ilisimasalinnit qaaqquneqarput.

11.2. Utoqqalinersiaqarneq pillugu ilisimasallit kaammattuutaasa piviusunngortinneqarnissaat qaqugu aallartinneqarsinnaasutut Naalakkersuisunit naatsorsuutigineqarpa? Tamanna qinigaaffimmi matumani angumerineqarsinnaava?

AKISSUT

Immikkut ilisimasallit inassuteqaataat pigineqalerpat utoqqalinersiutinik aaqqissuusseqqinnermik sulinissaq Naalakkersuisunit aallartikkusunneqarpoq. Utoqqalinersiutinik aaqqissuusseqqinnerup atulersinnissaanut inaarutaasumik piffissaliussamut utoqqalinersiutinik aaqqissuusseqqinnerup imarisassai apeqqutaassapput. Inaarutaasumik inassuteqaatissat Naalakkersuisunit ilisimaneqanngimmata atulersitsinissamut aalajangersimasumik piffissaliussamik Naalakkersuisut maannakkut saqqummiussisinnaanngillat.

Tassunga atatillugu inatsisip nutaap malitsigisaatut atulersitsinermi kommuninut ajornartorsiutaasinnaasut pitsaaliornissaannik pisariaqartitsinermut tunngasunik ataatsimiititaliap oqaaseqaataanut Nalaakkersuisut arajutsisimanngillat, takuuk apeqqutip 8.1-ip akissutaa. Innuttaasunut sapinngisamik ikinnerpaamik ajornartorsiuteqartumik inatsisit atulersinneqarnissaat kissaatigineqarpat

pisariaqarpoq namminersorlutik oqartussani kommuninilu suliniutinut nutaanut piareersarnissamut piffissamik immikkoortitsisoqarnissaa. Tamanna minnerunngitsumik qarasaasiaqarnikkut aaqqiissutissat ineriartortinnerini imaluunniit tulluarsarnissaanni atuuppoq, utoqqalinersiutinullu tunngasuni taamaattoqarluni.

Aningaasaqarnikkut pissutsit pingaarnerit

12. Nalornissuteqarneq annertunerusoq, kisianni suli nukittuumik tunngaveqarluni inissisimaffeqarneq

Naalakkersuisut paasissutissiipput: Nunani tamalaani inissisimaneq naatsorsoruminaannerulersimavoq, aamma Kalaallit Nunaat eqqarsaatigalugu aningaasat naleerukkiartorneri, assartuinermi sanaartornermilu aningaasartuutit qaffakkiartorneri, aningaasalersuinermi aningaasartuutit qaffakkiartorneri aamma niuernikkut aningaasaliinikkullu atukkat nalunarnerulernerisigut sunnerneqarsinnaavoq (s. 196) aamma Atuisartunut akigititat januar 2025-mit januar 2026-mut qaffariarput (q. 196).

12.1. Innuttaasut pisissutigisinnaasaat naleqqussarniarlugit aningaasaqarnikkut ingerlatsinermi iliuutsit aningaasat naleerukkiartornerannut ingerlaavartumik iluarsiissuteqarfigineqartarnissaat Naalakkersuisunit pilersaarutigineqarpa?

AKISSUT

Aallarniutigalugu pisariaqarpoq aalajangiussimassallugu nunami maani atuisartunut akigititaanik Naalakkersuisut aalajangersaasinnaanatillu aalajangersaasussaanngimmata. Innuttaasulli pisissutigisinnaasaasa ineriartorneranik Naalakkersuisut malinnaaqqissaarlutik. Tassunga atatillugu Aningaasaqarnermut Siunnersuisoqatigiit kingullermik nalunaarusiaannik Naalakkersuisut innersuussissapput. Innuttaasut ataatsimut pisissutigisinnaasaat 2025-mi 6 procentingajammik qaffassimasoq siunnersuisoqatigiinnit missiliorneqarpoq. 2026-mi suli 5 procentinik qaffariartoqarnissaa naatsorsuutigineqarpoq. Taanna tassaavoq agguaqatigiissitsinermi kisitsit, soorunami ineriartornermi ataasiakkaatigut assigiinngitsoqarluni.

Innuttaasunut sanngiinnerpaanut siunnerfeqartumik aningaasaqarnikkut ikiorsiissutissanut qaammatini aggersuni isummernissaq Naalakkersuisunit naatsorsuutigineqarpoq. Aamma taakkuunerusarlutik pisissutigisinnaasap nalinginnaasumik qaffanneranik iluaquteqarsimanngitsut, assersuutigalugu pisortanit nuussinikkut isertitaqarnermik pinngitsuuisinnaannginnertik pissutigalugu, procenti aaqqiissutissaq naapertorlugu iluarsineqartartoq. Akissummi matumani allami tamanna pillugu oqaaseqaatinut innersuussisoqarpoq.

Tamatuma saniatigut AIS2027-imi aningaasaliissutit pillugit akitigut akissarsiatigullu iluarsiisoqarneratigut nalinginnaasumik ingerlaannartumik aningaasat naleerukkiartornerinut taarsiissutissaq ilanngunneqarneq ajorpoq. Ikiorsiissutit ilai aningaasatigullu killiliinerit taakkununnga immikkut malittarisassat malillugit iluarsineqartarput. Tamanna ilaatigut utoqqalinersiutinut sulinermi ilanngaatinut atuuppoq. Ikiorsiissutit allat arlallit procenti iluarsiissutaasoq malillugu iluarsineqartarput. Iluarsiinerilli taakku pinngitsooratik atuisartunut akigititat ineriartorneri assigeqqissaanngilai.

12.2. Innuttaasut pisissutigisinnaasaat Naalakkersuisunit ingerlaavartumik naliliiffigineqartarpa? Innuttaasut pisissutigisinnaasaat ukiuni kingullerni tallimani qanoq ineriartorfiusimava?

AKISSUT

Naatsorsueqqissaartarfiup akitigut isertitatigullu kisitsisitigut paasissutissat, aningaasanut inatsisissanut siunnersuutit, Aningaasaqarnikkut Ingerlatseq pillugu Nassuiaat aamma Kalaallit Nunaanni Aningaasaqarnikkut Siunnersuisoqatigiit naliliinerat aqqutigalugit innuttaasut pisissutigisinnaasaasa ingerlaavartumik ineriartornera Naalakkersuisunit malinnaaffigineqarpoq. Taamaattorli pisissutigisinnaasat pillugit ataatsimoortumik, akuttunngitsumik naatsorsuinermik ataatsimut tamanut saqqummiussisoqarneq ajorpoq.

Takussutaasinnaasoq pissarsiarineqarsinnaasut pitsaanerpaaq tassaavoq inuit isertitat piviusumik atoriaannaat agguaqatigiissinneri, tassa imaappoq akileraarutit, ernianut aningaasartuutit akilersuutillu pisussaaffiusut akileraarnerisa kingorna isertitat akit ineriartornerinut iluarsineqarsimasut.

Ukioq aningaasarsiorfik	**Inummut ataatsimut isertitat atoriaannaat, 2024-mi akit, kr.**	**Ukioq sioqqullugu piviusumik allanngorneq**
2020	184.502	–
2021	184.538	0,0%
2022	189.422	+2,6%
2023*	189.704	+0,1%
2024*	191.342	+0,9%

Nassuiaat: 2023 aamma 2024 pillugu kisitsisit kisitsisaagallarput.
Paasissutissanik pissarsiffik: Naatsorsueqqissaartarfik, Kisitsisaataasivik, nalunaarsuiffik INXPI501. Nammineq naatsorsukkat.

Isertitat atoriaannaat agguaqatigiissinnerat 2020-miit 2024-imut 3,7 procentimik ataatsimut qaffappoq. Pisissutaasinnaasut 2021-mi allanngorpianngillat, 2022-mi qaffallutik aamma 2023-mi aamma 2024-mi annikitsumik qaffallutik.

Agguaqatigiissitsineq isertitaqartut immikkoortiternerisa, ilaqutariit assigiinngitsut najugaqarfiillu akornanni assigiinngissutsinut matusivoq.

2025 pillugu isertitat pillugit kisitsisit assersuutaasinnaasut suli pigineqanngillat. Atuisartunut akigititat 3,7 procentimik qaffapput, akileraartarnikkullu aaqqissuusseqqinnerup akileraartartut amerlanersaannut isertitat atoriaannaat qaffassimallugit. Inoqutigiit pisissutigisinnaasaannut inaarutaasunik sunniutaasoq taamaattumik suli naatsorsorneqarsinnaanngilaq.

Kalaallit Nunaanni Aningaasaqarnikkut Siunnersuisoqatigiit TAN taarsiinermi pissutsinut iluarsineqarsimasoq avammut niuernermi akit qaffasinneruneri pissutigalugit 2025-mi 5,8 procentimik qaffassimasut missiliuipput. Tamanna Kalaallit Nunaata aningaasaqarnikkut pisissutigisinnaasaanut anguniagaavoq inoqutigiit ataasiakkaat pisissutigisinnaasaannut tunngasuunani.

Atuisartunut Unammilleqatigiinnermullu Aqutsisoqarfiup tamatuma saniatigut ulluinnarni nioqqutissanik niuernerit misissoqqissaalerpai, pisissutaasinnaasoq misissueqqissaarnermut ilaalluni. Tamatuma saniatigut 2023-mi nalunaarusiaq suliarineqarsimavoq, ulluinnarni nioqqutissalerisut erseqqinnerusumik allaaserineqarlutik.
Taanna uani nassaarineqarsinnaavoq:
https://aua.gl/2024/02/12/markedsundersoegelse-af-dagligvarepriser-i-groenland-2023/

Taakku saniatigut allaaserisamut ataaniittumut innersuussisoqarpoq, Aningaasaqarnermut Siunnersuisoqatigiinni Siulittaasoq, Torben M- Andersenip inuinnaat aningaasaqarnerannik erseqqinnerusumik allaaserilluni:
https://knr.gl/da/nyheder/trods-stigende-priser-din-privatoekonomi-er-faktisk-blevet-bedre

12.3. Aningaasat naleerukkiartornerat Kalaallit Nunaannut qanoq apuuttarnersoq aammalu Danmarkimi aningaasat naleerukkiartornerat Kalaallit Nunaata nioqqutissanik pisiortorneranut qanoq sunniuteqartarnersoq Naalakkersuisunit itisilerneqarsinnaava?

AKISSUT
Aningaasat naleerukkiartornerat Kalaallit Nunaannut eqqunneqarpoq, tassa nioqqutissat ilarpassuit nunami maani atorneqartut nunani allani tunisassiarineqartarmata imaluunniit nuna alla, tassunga ilanngullugu Danmarki aqqutigalugu pisiarineqartarmata nassiunneqartarlutillu. Nunani allani tunisassiortuni, danmarkimi pilersuisuni, annertuunik pisisarfiusartuni

assartuisartunilu akit allanngorneri taamaattumik kalaallit nunaanni atuisartunut akinut sunniuteqartarput.

Nunani nioqqutissanik eqqussuiffitsinni, tassunga ilanngullugu Danmarki, aningaasat naleerukkiartornerat Kalaallit Nunaata pisiortorneranut pingaartumik sunniuteqartarput, nioqqutissat danmarkimi pilersuisartut nassiussuisartullu aqqutigalugit pisiarineqarpata. Danmarkimi akissarsiat, quersuarmiititsinerit, nukissiornermut assartuinermullu aningaasartuutit qaffasinnerusut Kalaallit Nunaanni eqqussuisut akilertagaannut akinut ilaapput. Danmarkimi aningaasat naleerukkiartornerat toqqaannartumik assigiimmik nuunneqarneq ajorpoq. Sunniuteqarneranut ilaatigut apeqqutaasarput isumaqatigiissutit, quersuarmiititat, unammilleqatigiinneq, iluanaarutit assartuinermilu aningaasartuutit kiisalu nioqqutissat suut kalaallit atuinerannut ilaanersut.

Kalaallit Nunaat aamma nunani tamalaani akit allanngornerinik toqqaannartumik sunnerneqartarpoq, assersuutigalugu nioqqutissani, orsussami nioqqutissiassanilu allani, kiisalu assartuinermi akinit aningaasalluni naliinit. Taakkununnga ilanngutissapput nunap iluani akit aningaasartuutillu allanngorneri, ilaatigut akissarsiat, ineqarnermut aningaasartuutit sumiiffinnilu tunisassiarineqartut kiffartuussinerit akii.

Atuisartunut akigititanut naleqqersuummi nioqqutissanik kiffartuussinerni piviusumik pingaartitsineq aallaavigalugu missiliorneqarpoq aningaasat naleerukkiartornerisa januar 2025-imiit januar 2026-imut affai eqqussorneqartut akiinut tutsinneqarsinnaasut. Aningaasat naleerukkiartornerata eqqunneqartup tallimararterutit pingasut missaat nalilerneqarput danmarkimi pilersuisartuneersutillu nassiussiusartuneersut. Tamanna kalaallit nunaanni aningaasat naleerukkiartornerisa 28 procentit missaaniittut danmarkimi pilersuisartuneersunut nassiussiusartuneersunullu tunngatinneqarsinnaavoq. Aningaasat naleerukkiartornerata eqqunneqartup ilaa sinneruttoq pingaartumik nunani tamalaani akinut assartuinermilu akinut tunngasuupput.

Aningaasat naleerukkiartornerisa affaat nalilerneqarpoq nunap iluani akinut aningaasartuutinullu tutsinneqarsinnaasut. Agguarneri missiliuineruvoq kisitsisitigullu paasissutissatigut pissutaasunut eqqortumik agguarneqarnatik, tassa nioqqutissap ataatsip naggataatigut akia nunani tamalaani, danmarkimi aamma kalaallit nunaanni pissutsinut sunnertinneqartarmat.

Taakku saniatigut nalinginnaanerusumik oqaatigineqassaaq nunanut tamalaanut atatillugu Kalaallit Nunaat niuerfiummut annikitsuaraq nioqqutissallu amerlanersaat eqqussorneqartarlutik nunarsuarmilu niuernermi akinit sunnerneqartarlutik. Pingaarnertigut Kalaallit Nunaanni atuisartunut akit

Danmarkimiit EU-miillu ataatsimut isigalugit malunnartumik annikinnerusumik qaffariarsimapput. Kalaallit Nunaanni, Danmarkimi EU-milu nerisassat akii assigiittumik ineriartorsimapput.

12.4. Kalaallit Nunaata Danmarkillu akornanni nioqqutissat akii sooq taamak annertutigisumik assigiinngissuseqarnersut Naalakkersuisunit itisilerneqarsinnaava?

AKISSUT

Ilaatigut assartuinermi aningaasartuutinit sumiiffinnilu nioqqutissanit sunnerneqartuni nioqqutissani eqqussorneqartuni assigiinngitsoqarpoq. Nioqqutissat tamarmik Kalaallit Nunaanni akisunerunngillat. Erseqqinnerusumik itisiliinissamut nioqqutissat suut pineqarnerinik erseqqissaasoqarnissaa atorfissaqartinneqarpoq.

12.4.1. Kalaallit Nunaanni akit appartinneqarnissaannut imaluunniit pisinniarfiit akornanni unammilleqatigiinnerup pitsaanerulersinneqarnissaanut iliuuseqarnissaq, tassungalu ilanngullugu siunissami kiffartuussinissamik isumaqatigiissutit naleqqussarneqarnissaat pisariaqartinneqartutut Naalakkersuisunit nalilerneqarpa?

AKISSUT

Ulluinnarni nioqqutissat akii pillugit nalunaarusiamik allaaserinnittumik 2023-mi suliaqartoqarsimavoq aamma Atuisunut Unammileqatigiinnermullu Aqutsisoqarfik 2027-mi nutaamik nalunaarusiamik saqqummiussissalluni. Ilaatigut ilisimatitsinikkut tunngavik taanna tunuliaqutaralugu inatsisinik iluarsiisoqartariaqarneranik misissuinissap pisaqarsinnaanera erseqqinnerusumik misissorneqarsinnaassaaq.

12.5. Atuisunut akigititat qaffattarnerata paasineqarnissaa immikkut siunertaralugu tamanna pillugu innuttaasunut paasititsiniaasoqarnissaa pisariaqartinneqartutut Naalakkersuisunit nalilerneqarpa?

AKISSUT

Atuisunut akigititat qaffattarneri pillugit immikkut paasititsiniaasaqarnissaanik pisariaqartitsisoqarnersoq Naalakkersuisut maannakkut naliliinngillat. Atuisunut akigititat qaffattarneri ingerlaavartumik Naatsorsueqqissaartarfimmiit tamanut saqqummiunneqartarput aamma aningaasaqarnikkut nassuiaatini saqqummiussanilu attuumassuteqartut aamma eqqaaneqartarlutik. Tusagassiorfiit aamma sammisat pillugit akuttunngitsumik allaaserinnittarput Naalakkersuisullu

akit ineriartornerannik innuttaasullu pisissutigisinnaasaannut tamatuma pingaaruteqarneranik suli malinnaallutik.

Ulluinnarni nioqqutissat akii pillugit nalunaarusiamik allaaserinnittumik 2023-mi suliaqartoqarsimavoq aamma Atuisunut Unammileqatigiinnermullu Aqutsisoqarfik 2027-mi nutaamik nalunaarusiamik saqqummiussissalluni. Ilisimatitsilluni tunngavik taanna ilaatigut tunuliaqutaralugu paasititsiniaanerni suliniutinillu assigisaannik pisariaqartitsisoqassanersoq erseqqinnerusumik naliliiffigineqarsinnaassaaq.

Naalakkersuisut paasissutissiipput: *Niuernerup oqimaaqatigiissinneranut amigartoorutit 2025-mi 292 mio. kr.-nit missaanniipput aamma ukiunut qulinut kingullernut naleqqiullugu annikinnerusimallutik.* (qupp. 196)

12.6. Niuernikkut oqimaaqatigiissitsinerup pitsanngorsarneqarnissaanut, tassungalu ilanngullugu avammut tuniniaanerup annertusarneqarnissaanut Naalakkersuisut suut periarfissaasoraat?

AKISSUT

Niuernikkut oqimaaqatigiissitsinermi amigartooruteqarneq 2022-mili appariartorsimavoq. Avammut niuernerup naliata qaffakkiartornera eqqussukkallu naliisa appariartornerisa ataqatigiinnerinik tamanna pissuteqarpoq. 2026-mi ukiup affaani siullermi niuernikkut oqimaaqatigiissitsinermi 853 mio. kr.-inik sinneqartoortoqarsimavoq. Annertuumik sinneqartoornermut pissutaavoq saarulliit, qalerallit raajallu akiisa suli qaffakkiartorneri kiisalu saarullinnik avammut niuerutigineqartut annertussusiisa qaffasinneruneri.

Aalisarnermi avammut niuerneq, avammut niuernermi annersaasoq, annertussutsikkut aalisakkanut ataasiakkaanut ukiut tamaasa aalajangersarneqartunut pisassiissutinit killeqartinneqarput. Taamaattumik avammut niuernermi annertussutsit qaffanneqarsinnaanngillat peqassutsini siuariartoqanngippat, taamaalilluni pisassiissutit qaffanneqarlutik. Avammut niuernermi akit nunarsuarmi niuerfinnit aalajangerneqartarput, tassani ingerlatseqatigiiffiit kalaallit nunaanneersut akinik sunniinissamut periarfissaqarnatik. Taakku taamaalilluni akinik pissarsisuupput aamma kisimiillutik akinik qaffaanikkut avammut niuernerup nalinganik qaffaanissamut periarfissaqarnatik.

Niuernikkut oqimaaqatigiissitsineq pitsaanerulersinniarlugu Kalaallit Nunaat maannakkut ataasiinnarmik tunngaveqartumik avammut niuertarnini qimakkiartussavaa, aalisakkat qalerualliillu nioqqutissanik avammut niuernerup tamarmiusup 90 procentit sinnerlugit annertussuseqarluni.

Niuernikkut oqimaaqatigiissitsineq nukittorsarniarlugu marlunni suliniuteqarnissaq pisariaqarpoq: avammut niuerneq annertusillugu

assigiinngisitaalersillugulu kiisalu eqqussuinermik pinngitsuuisinnaaneq annikillisillugu.

Avammut niuernerup assigiinngisitaalersinnera siuariartornerlu assersuutigalugu imatut anguneqarsinnaavoq:

- Atortussianik aatsitassanillu pisariaqartinneqartunik piiaaneq
- Aalisakkanit tunisassianik qaffasinnerusumik pitsanngorsaaneq kiisalu aalisakkanit eqqagassanik killuinernillu qaffasinnerusumik iluaqutaqarneq
- Piujuartitsisumik takornariaqarnerup isertitaqarfittut avammut niuernertut ineriartortinnera:
- Mingutsitsinngitsumik nukissiornermik avammut niuerneq

Eqqussuinerit annikillisinneqarnera assersuutigalugu ima anguneqarsinnaavoq:

- Mingutsitsinngitsumik nukissiornermik annertunerusumik imminut pilersulerneq. Uuliamik eqqussuinissamik pisariaqartitsinerup annikillisinnera.
- Sumiiffinni inuussutissanik atuineq tunisassiornerlu

Taakku saniatigut Kalaallit Nunaanni suliffeqarfimmik ingerlatsinissamut sinaakkutit nukittorsarniarlugit Naalakkersuisut ingerlaavartumik suliaqarput. Siuariartornermi inuussutissarsiutaasinnaasut soorlu takornariaqarneq aatsitassarsiornerlu taamaalillutik tassaapput ukiuni kingullerni nukittorsarneqarsimasut ilaatigut inatsisitigut suliniutit pitsaanerulersinnerisigut aamma ingerlataqarfinni pilersaarusiornikkut periusissiornikkullu, siumut sammisumik sammiviliisut. Naalakkersuisut naliliinerat tassaavoq takornariaqarnermut aatsitassarsiornermullu tunngasut avammut niuernerup qaffanneranut ilaqutaasinnaasut ungasinnerusumilu niuernikkut oqimaaqatigiissitsineq pitsaanerulersinneqarluni.

12.6.1. Containerit nioqqutissanik eqqussuinermut atorneqartut ullumikkullu imaqaratik Danmarkimut oqqunneqartartut kalaallit nioqqutissiaannik avammut tuniniaanerup siuarsarneqarnissaanik sulinermut ilanngullugu atorluarneqarnissaat periarfissatut Naalakkersuisunit isigineqarpa?

AKISSUT

Containerinik ullumikkullu imaqaratik utertinneqartartunik pitsaanerusumik atuineq tulluarsinnaavoq, nioqqutissanik imminut akilersinnaasunik tuniniagassaqarpat. Containerit imaqannginnerinut pingaartumik pissutaavoq Kalaallit Nunaanneersunut naleqqiullugu Kalaallit Nunaannukaanneqartut nioqqutissat amerlanerit assartorneqartarnerat. Peqatigisaanik avammut niuerneq tassaanerulluni aalisakkat qaleruallillu, nillataartillugit imaluunniit qerisutut assartorneqartussat, containerillu imaqanngitsut amerlanertigut nillataartitsiveqarnatik.

Pitsaanerusumik atuinissamut ilaatigut pisariaqarpoq piffissaq assartuiffiusoq, containerini atortut assartuinermilu akit nioqqutissanut tulluarnissaat. Piginnaasaq atorneqanngitsoq taamaattumik avammut niuernermik pilersitsinissamut namminermi naammanngilaq.

Naalakkersuisut naliliipput containerinik imaqaratik utertinneqartunik pitsaanerusumik atuinikkut kalaallit nunaata avammut niuernerani assartuinermi aningaasartuutinik appartitsisinnaasoq. Tamatuma kalaallit nunaanniit nioqqutissat unammillersinnaassusiat nukittorsarsinnaavaa aamma avammut niuernermi inuussutissarsiummi aningaasaliinissaq pilerinarnerulersillugu.
Tamannali pitsaasumik pilersaarusiornissamik pisariaqartitsivoq. Containerit imaqanngitsut sumi inissisimaneri, qanoq ittut atorneqarsinnaaneri nioqqutissanullu sunut atorneqarsinnaaneri pillugit ilisimasaqartoqassaaq. Avammut niuerutigineqartut annertussusii usingiarnissaanullu piffissaq assartorneqartunut allanut aamma tulluassapput.

Utertilluni assartuinermik pitsaanerusumik atuineq peqatigisaanik Kalaallit Nunaannut niuernikkut aqqutinik amerlanernik tapersersuisinnaavoq. Nioqqutissat Kalaallit Nunaannut assartorneqassappata nioqqutissallu kalaallit nunaanneersut uterneranni ilaassappata ilaatigut Canadamut, USA-mut aamma Europamut aqqutini aningaasaqarneq pitsaanerulersinnaavoq.

Anguniagaq tassaanngilaq Danmarkip Kalaallit Nunaata pingaarnertut niuernikkut assartuinikkullu peqatigisaatut taarserneqarnissaa. Pilersuinikkut aqqutit immikkut akilersinnaasut amerlanerusut pilersuineq pitsaanerulersissinnaava assartuinermilu unammilleqatigiinneq qaffallugu.

Kalaallit Nunaanni niuerfiusoq annikitsoq inuillu amerlassusiisigut ineriartornissaatut naatsorsuutigisaq periarfissanut killiliisinnaapput. Taamaattumik assartuinissamik annikitsumik pisariaqartitsisumik avammut niuernissaq aamma isiginiarneqartariaqarpoq. Tassani ilaatigut pineqarput takornariaqarneq, sullissineq kiisalu kulturikkut digitalikkullu tunisassiat.

12.7. Atuisunut akigititat qaffakkiartornerannut niuernikkullu oqimaaqatigiissitsinermi amigartoorutit suli qaffasinnerannut qisuariaatitut Danmarkimut taarsiullugu kikkut allat niueqatissatut Naalakkersuisunit isigineqarpat?

AKISSUT
Danmarkimut taarsiullugu nuna ataasiinnaq erseqqissumik toqqarneqarsinnaasoq Naalakkersuisut naliliinngillat. Nunap aalajangersimasup ataatsip toqqarnissaanut akitigut ineriartornerit aamma tunngavigineqarsinnaanngillat.

Nioqqutissat aalajangersimasut suut iluaqutaasumik niuerfinnit amerlanerniit pisiarineqarsinnaanersut misissorneqassapput tulluarnerussaaq. Anguniagaq tassaanngilaq Danmarkip taarserneqarnissaa, kisiannili pilersuinermi aqqutinik amerlanernik, unammilleqatigiinnerunermik qajannaannerusumillu pilersitsinissaq.

Tuluit Nunaat tassaareerpoq aalisakkanut kalaallit nunaanneersunut niuerfiusoq pingaaruteqartoq. Ilaatigut inuussutissat, takornariaqarnerup, aatsitassat, ilisimatusarnerup nukissiornerullu iluini niuernerunissamut tunngavissaqarsinnaavoq.

Canada tassaavoq kimmut sammisumik niuernermi aqqutini peqataasinnaasoq. Sammineqarsinnaasut tassaapput inuussutissat, sanaartornermi atortussiat, aatsitassarsiornermi atortut, nukissiorneq issittumilu ilisimatusarneq. Ilaatigut aatsitassat, nukissiorneq, niuerneq aningaasaliinerillu pillugit marts 2026-imi ataatsimoorussamik nalunaarummit suleqatigiinneq tapersersorneqarpoq. Canada Eu-mi peqataasutut ilaasortassatut siullertut neqeroorfigineqaqqammerpoq.

USA siunissami ungasinnerusumi aningaasalersuinerni, atortorissaarutini nioqqutissanillu pingaarnertut pissarsiffiusinnaavoq. Tassani ilaatigut pineqarput aatsitassat, nukissiorneq, oqarasuartaateqarneq, silaannakkut angallanneq, umiarsualiviit takornariaqarnerlu. Maannakkulli politikikkut pissutsit naliliinermut ilaatinneqassapput.

Asiami niuerfippassuit arlaliupput. Japan aamma Korea Kujalleq atortorissaarutigut atortutigullu pilersuisinnaapput aatsitassanillu pisisinnaallutik. Kina atuinermi nioqqutissanik, maskiinanik nukissiornermilu atortunik pilersuisinnaavoq. Asiami nunat arlallit aamma Kalaallit Nunaanni sulisinnaasutigut peqataasinnaapput.

Niuernikkut oqimaaqatigiissitsinermi amigartoorneq namminermi pinngitsoorani ajornartorsiutaanngilaq. Timmisartunik, umiarsuarnik allanik annertuunik atortunik eqqussuineq ukiumi ataatsimik annertuumik amigartoortitsisinnaapput, peqatigisaanilli nunap tunisassiorsinnaanikkut piginnaasaanik qaffaasinnaalluni.

Ajornartorsiut pingaaruteqarnerusoq tassaavoq Kalaallit Nunaata avammut niuernermi tunngavia annikitsoq. Avammut niuerneq sakkortuumik aalisarnermut atassuteqarpoq, eqqussuinerlu siaruarsimanerujussuulluni.

Taamaattumik piviusumik nunanit allaneersut qanoq annertutigisut Danmarkimiit eqqussorneqarnersut misissussallugu tulluassaaq. Annertuut Danmarki

aqqusaaginnartarpassuk nioqqutissanik taakkuninnga toqqaannartumik eqqussuinissaq tulluarsinnaavoq.

Siunissami Kalaallit Nunaata taamaattumik arlalinniit aallerfiusinnaasut misissorsinnaavai. Danmarki suli pilersuinermi aqqutini pingaarnersaasinnaavoq, kisiannili niuerfinnit allaniit aqqutit imminut akilersinnaasunit tapertaqarluni. Tamatuma unammilleqatigiinneq qaffassinnaavaa ataasiinnarmillu pilersuiffeqarnerup pinngitsoorneqarsinnaanngitnera annikillisillugu. Periarfissanulli Kalaallit Nunaanni niuerfiusoq annikitsoq aqqutinut aalajangersimasunut imminullu akilersinnaasunut usinut naammannersoq apeqqutaassalluni.

12.8. Kalaallit nioqqutissiaat nalitunerulersikkumallugit Kalaallit Nunaanni aalisarnermi pisuussutit nunanit allani pinnani Kalaallit Nunaanni suliarineqarlutillu suliareqqinneqartarnerannut Naalakkersuisut qanoq peqataaqataappat?

AKISSUT

Tunisinissamut nerpittaajaanissamullu pisussaaffiliinikkut Kalaallit Nunaanni aalisakkatigut isumalluutini piareersaaneq pitsanngorsaanerlu Naalakkersuisunit siuarsarneqarpoq. Tunisassiat aalajangersimasut avammut niuerutigisassanngorlugit tunisassiarinissaannut ingerlatseqatigiiffiit pisussaaffilernerisigut aalisakkanit tunisassiat kalaallit nunaanneersut naliisa pinngitsooratik qaffannissaannut tamanna iluaqutaanngilaq. Nioqqutissat suut piumaneqarnersut niuerfinnit atuisartunillu aalajangerneqartarput. Piffissani assigiinngitsuni tunisassiat suut piumaneqarnersut assigiinngissinnaavoq taamaattumillu ingerlatseqatigiiffiit tunisassianik aalajangersimasunik tunisassioqqunerisigut avammut niuernerup nalia pisortanit qaffatsinneqarnissaa ajornakusoorluni.

Tunisinermi akit annerpaanngortillugit aalisakkanit tunisassianik ingerlatseqatigiiffiit tunisassiornissaat taamaattumik naatsorsuutigisariaqarpoq. Aalisakkanit tunisassiani tunisinermi akit qaffasinnerusut tunisinermi akit qaffannerinut iluaqutaasinnaapput, tamatumalu sumiiffinni sinerissamut qanittumi aalisarnerni nalit qaffassinnaallugit.

Aalisakkanit tunisassiat kalaallit nunaanneersut nalii kiisalu aalisakkanit tunisassiat kalaallit nunaanneersut avammut niuernermi nalii qanoq Kalaallit Nunaanni qaffatsinneqarsinnaanerinik misissuisussamik misissuisussanik suliarinnittussarsiorneq naalakkersuisoqatigiinnissamut isumaqatigiissut naapertorlugu Naalakkersuisunit aallartinneqarsimavoq. Misissuineq 2027-ip naanerani naammassineqassasoq naatsorsuuutigineqarpoq. Misissuinermi siunertaq tassaavoq aalisakkanit tunisassiat kalaallit nunaanneersut naliisa

qaffariarneri sumi pisarnersoq erseqqissumik qulaajaanissaq aamma ingerlaatsit aalajangersimasut nunani allani sooq pisarnerinut suut aporfiunersut paasiniarneqarlutik. Ilisimalikkat aalisarneq pillugu politikip ingerlaavartumik iluarsineqarnissaanut atorneqassapput, taamaalilluni pitsanngorsaanerup ilaa annertunerusoq Kalaallit Nunaanni ingerlanneqalerluni, taamaaliornikkut ingerlataniit sinneqartoorutit qaffanneqarsinnaappata.

Kalaallit Nunaanni aalisarnermi pitsanngorsaanerup ineriartortinnissaa pillugu suleqatigiinnermut tunngasumik Iceland Ocean Cluster suleqatiginissaanik isumaqatigiissutigineqarsimavoq, pingaartumik aalisakkanit eqqakkat killornikullu atorneqarnissaat isiginiarlugit. Eqqarsaat tassaavoq inuussutissarsiortut suleqatigeqqissaarlugit ineriartornermik taassuminnga ikorfartuisinnaasumik Greenland Ocean Clusterimik siunissami pilersitsisoqarnissaa.

12.9. Aalisarneq pillugu Inatsisartut inatsisaatigut (nr. 29, 23. maj 2024) pingaartumik tulaassuisussaatitaaneq eqqarsaatigalugu siunertarisat maannamut eqquutsinneqartutut Naalakkersuisunit nalilerneqarpa?

AKISSUT

Aalisarneq pillugu inatsit nutaaq januaarip aallaqqaataani 2025-mi atuutilerpoq. Piffissami ikaarsaariarfeqassasoq naatsorsuutigineqarpoq kikkut tamarmik malittarisassanut nutaanut tulluarsassallutik, kisianni aalisarneq pillugu inatsit nutaaq siunertamik eqqarsaatigineqartumik naammassinnissinnaasoq nalinginnaasumik naliliisoqarluni. PNNP-mik tunisisussaatitaanermillu eqqussinermut atatillugu raajarniarnermi inatsimmi allannguut kingulleq eqqunneqarsimavoq, ukiuni tallimani piffissami ikaarsaariartoqassalluni, tamannalu isumaqarluni maannakkut tamatuminnga nalilersuisoqarsinnaanngitsoq.

13. Suliffeqarneq, ilinniagaqarneq aamma nunap immikkoortuini assigiinngissutsit

Naalakkersuisut paasissutissiipput: Inuusuttut 16-it 25-illu akornanni ukiullit ilinniagaqanngitsut suliffeqanngitsullu suli amerlavallaarput. *Tamanna ersersippaa meeqqat atuarfiannit ilinniarfinnut suliffeqarnermullu ikaarsaariarnerit suli nukittorsarneqarnissaat pisariaqartinneqartoq, aamma ornigulluni ilitsersuisarnerup annertusarneqarnissaa aamma nunami tamarmi ilinniarnissamut periarfissat pitsaanerulersinneqarnissaat pisariaqarluni* (qupp. 197)

13.1. Inuusuttut 16-it 25-illu akornanni ukiullit ilinniagaqarnermut suliffeqarnermullu attuumassuteqarnissaat nukittorsarniarlugu

suliassaqarfiit siuliani taaneqartut iluini pilersaarutit Naalakkersuisunit itisilerneqarlutillu tigussaasunngortinneqarsinnaappat?

AKISSUT

16-25-inik ukiullit (Kalaallit Nunaanni tassaapput 16-29-inik ukiullit) ilinniartitaanernut suliffeqarfinnullu atassuteqarnerisa nukittorsarnissaanut qaffasissutsinik arlalinnik Naalakkersuisut suliaqarput.

Maannakkorpiaq sulissutigineqarput

- Ikaarsaariarnerup ilitsersuisarnerullu nukittorsarnissaat: Meeqqat atuarfiata, inuusuttunut ilinniarfiit, inuussutissarsiutinut atuarfiit suliffeqarfiillu kiisalu suliffinni sungiusarnerit, suliffeqarfinnut pulaarnerit aallartisarnernillu ingerlatsinerit akornanni siusissukkut atassuteqarnerit.
- Aqqutit eqaannerusut amerlanerusut atorlugit: Ilinniarnerit, suliffimmi sungiusarnerit sulinerullu ajornannginnerusumik ataqatigiissinneqarnissaat sulissutigineqarput, taamaalilluni inuusuttut, nalinginnaasumik ilinniagaqalernissamut piareersimanngitsut, suliatigut inuttullu annertusiartortumik piginnaasaqalernissaannut periarfissinneqarlutik.
- Aaqqissuussinerup avataani inuusuttunut siunnerfeqartunik tapersersueriaatsit assigiinngitsut ineriartortinneri: Ilinniarnermik sulinermilluunniit ingerlataqanngitsut inuusuttut pillugit ornigulluni suliniutit, siunnersorteqartitsinerit ataasiakkaanillu ingerlatsinerit, taakku ilinniarfinnut suliffeqalernissamulluunniit ingerlateqqinnissaat isiginiarlugu.
- Ilinniartitaanermut ilitsersuinermullu tunngasuni inuusuttunik sammineqartunik sulinissaq pillugu iliuuseqarnissamut pilersaarusiorneq.

Taakku saniatigut sumiiffinni suliffinniit inuussutissarsiortuniillu ammaneq piumassuseqarnerlu pingaaruteqarlutik. Suliffinni sungiusarfiit, ilinniarfissat sunngiffimmilu suliffissat amerlanerusut inuusuttunut misilittagaqalersitsisinnaapput suliffeqarfinnullu aalajangersimasumik atassuteqalersitsisinnaallutik. Soqutiginnittut taakku taamaattumik tunngaviusumik ingerlatsineq, ilinniartitaanerit nutaat ineriartortinnissaannik kiisalu sumiiffinni nunallu immikkoortuini sunngiffimmi suliffinnik amerlanerusunik pilersitsinissamik sulinermut ilanngunneqarput.

Anguniagaq tassaaginnanngilaq inuusuttut amerlanerusut ilinniarnermik aallartitsinissaat, kisianni inuusuttut amerlanerusut aalajangiussimaneqarnissaat, taakku tunngavigisaannut aamma Kalaallit Nunaata pisariaqartitaanut tulluartunik ilinniarfinni suliffeqarfinnilu ingerlaqqillutik.

Pilersitsiviit aallartinneqartut atuagarsornerunngitsumik pikkorissarnissamik pisariaqartitsisunut 16-25-inik ukiulinnut inuusuttunut neqeroorutaapput. Illoqarfinni tallimani ingerlatsinerit taakku pilersinneqarsimasut atulersinnerannik Naalakkersuisut malinnaaqqissaarput. Pilersitsiviit 2030-mit nalilersuiffiginissaat Naalakkersuisut pilersaarutigaat, takuuk Naalakkersuisut sulilernissamut periusissiaat 2026-2030 - ilinniarfinnut aamma/imaluunniit suliffeqarfinnut atassutit suut inuusuttunut aqqutissiuinerinik takusaqarnissaq siunertaralugu.

13.2. Sulinermik sungiusarfinni lærlingitullu inissat amerlineqarnissaannut Naalakkersuisut qanoq pilersaaruteqarpat, tamannalu ilinniartitaanermik suliffissaqartitsinermillu nukittorsaalluni sulinermut ilaatinneqarpa?

AKISSUT

Sulinermik sungiusarfinni lærlingitullu inissat amerlineqarnissaat ilinniartitaanernik, piginnaanngorsaanermik sulinissamullu neqeroorutinik Naalakkersuisut annertunerusumik sulinerannut ilaareerput.

Isiginninneq aaqqissuussinermik pitsaanerulersitsiniarnermiissaaq: suliffimmi sungiusarnerni ataqatigiissaarisut, ornigulluni sulineq, Suli.gl-imi nalunaarsuineq, ilinniarfiit inuussutissarsiorfiillu akornanni pitsaanerusumik ataqatigiinneq kiisalu sanaartornermi pilersaarutini lærlingit pillugit piumasaqaateqarnissamut periarfissaqarneq.

Ilaatigut immikkoortut makku sulissutigineqarput:

- **Qitiusumik atuarfiit aqqutigalugit suliffinni sungiusarfissat amerlanerusut.** Inuussutissarsiutinik ilinniartitsinerit aamma inuussutissarsiutinik ilinniartitsinerup iluani pikkorissaanerit pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 31, 4. juni 2024-imersumi piumasarineqarpoq qitiusumik ilinniarfinni tamani sungiusaammik suliffissanik ataqatigiissaarinermik aaqqissuussisartumik pilersitsisoqassasoq, suliffimmi sungiusarfissamik pissarsinissaq siunertaralugu suliffeqarfinnut ornigullu sulisartussaq. Ataqatigiissaarisut qitiusumik ilinniarfinni tamani maannakkut pilersinneqarsimapput ilaatigullu ornigullutik sulinissaq ilinniarnermilu inissanik amerlanerusunik pissarsinissaq siunnerfigalugu sulillutik.
- **Inuussutissarsiutinut ilinniartitaanerit annerusumik qitiutillugit.** Inuussutissarsiutinut ilinniartitaanermut inuusuttut angajoqqaallu annertunerusumik soqutiginnilersinniarlugit siunnerfeqartumik suliniuteqarnerup immikkoortussaa siulleq Naalakkersuisunit suliarineqarsimavoq.
- **Ilinniarnissamik neqeroorutit inuussutissarsiorfiit pisariaqartitaannut annerusumik ataqatigiissinneqassapput**, taamaattumillu ilinniartitaanerit nutaat pilersaarusiorneqalerpata ineriartortinneqalerpatalu inuussutissarsiortut

ilanngunneqartassallutik suleqatigiinnerlu malunnartumik nukittorsarneqassalluni.

- **Lærlinginut suliffinnilu sungiusarfissat inatsisitigut ikorfartorneqareerput.** Ilinniartut sungiusartullu atorfinitsinnerini suliffiit pisortanilu oqartussat inuiaqatigiinni akisussaaffeqarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 17, 27. november 2020-imeersumi suliffeqarfiit pisortanilu oqartussat suliatigut ilinniarsimasunik sulisoqartut ilinniarfeqarfinnut attaveqarnissaannut pisussaaffilerneqarput, ilinniarfissatut imaluunniit suliffimmi sungiusarfissatut akuerineqarnissaq aamma tamatumunnga akuerineqarsimagunik lærlinginik/suliffinni sungiusartussanik atorfinitsitsinissaat siunertaralugu. Inissallu nalunaarsorneqarnissaat aamma piumasaqaataalluni.
- **Pisortat illuliornermi sanaartornermilu pilersaarutaat immikkut ingerlatsisuusinnaapput.** Illuliornermut sanaartornermullu atatillugu lærlingit, suliffimmi sungiusartut assigisaaluunniit qassit atorfinitsinneqarnissaannut piumasaqaatinik Naalakkersuisunut aalajangersaanissamut periarfissiisumik inatsimmik allannguineq juni 2026-imi Inatsisartunit akuerineqarpoq, taamaalillunilu pisortat annertuumik aningaasaliineri naapertorlugit inissanik amerlanerusunik sakkussaalluni aalajangersimasoq nutaalluinnartoq.

Naalakkersuisoqatigiinnissamut isumaqatigiissummi tamatuma saniatigut allanneqarpoq suliffeqarfinni aaqqissuusseqqinneq naammassineqassasoq, amerlanerusut sulisinnaasunik ilaalersinniarlugit. Peqatigisaanik ilinniartitaaneq piginnaanngorsaanerlu suliffeqarfiit pisariaqartitaannut siunnerfilerneqassallutik.

Eqqarsaat taamaattumik tassaavoq:
Inuussutissarsiutinut ilinniartitaanerni inuusuttut amerlanerusut → suliffimmi sungiusarnermi lærlinginullu inissat amerlanerusut → suliatigut ilinniagaqarsimasut amerlanerusut → sulisinnaasut amerlanerusut avataaniillu sulisinnaasunik aallernissamik pisariaqartitsineq annikinnerulerluni.

Kingulleq aamma naalakkersuisoqatigiinnissamut isumaqatigiissummi immikkut eqqaaneqarpoq: Ilinniartitaanikkut qaffasissuseq qaffasinnerusoq sumiiffinnilu ilinniagaqarsimasut amerlanerusut inutsigut aningaasaatit nukittorsassavai siunissamilu sulisinnaasunik tikisitanik pisariaqartitsineq annikillisillugu, taamaalillunilu sulisutigut neqeroorutit nukittorsarneqarlutik.

Eqikkaalluni oqartoqarsinnaavoq suliffimmi sungiusarnermi lærlinginullu inissat amerlanerusut ilinniartitaanikkut sulisinnaasutigullu ajornartorsiutip aaqqiiffigisaanut ilaasutut Naalakkersuisunit isigineqarput. Maannakkut periusissiaq siullermik suliffinni sungiusarfissatigut suliniut annertooq ataasiinnaanngilaq, kisiannili inatsisitigut piumasaqaatit, qitiusumik ilinniarfinniit ornigulluni suliniutit, Suli.gl aqqutigalugu pitsaanerusumik tulluarsaaneq, inuussutissarsiutinut

ilinniartitaanerit amerlanerusut, inuussutissarsiortunik pitsaanerusumik suleqateqarneq suliffeqarfiillu pisariaqartitaannut nukittunerusumik atassuteqarnerit ataatsimoorfigalugit.

Suliffimmi misiliiffissat amerlanerusut Smiley-mik aaqqissuussineq, ilinniartussanik suliffimmillu misiliisussanik atorfinitsitsinermut atatillugu suliffeqarfiit pisortanilu oqartussat inuiaqatigiinnut akisussaaffiannut tunngasoq atulersinneqarsimavoq. Aaqqissuussineq, Naalakkersuisut atorfiit pillugit nittartagaata Suli,gl-ip ilaatut ilaatinneqartoq, 2026-mi aasaanerani naammassineqarpoq - pilersaarullu tassaalluni ukiumi nutaami smiley siulliit tunniunneqassasut. Peqatigisaanik aaqqissuussineq suliffimmi sungiusarfiit annertunerusumik takussaalernissaannut paasiuminarnerulernissaannullu iluaqutaassaaq, tamannalu periarfissat pillugit inuusuttut ilisimatittarnissaat ajornannginnerulersissallugu taamaalillunilu taakku suliffimmi sungiusarfissanut periarfissaqarnerat nukittorsarlugu.

Suliffissat amerlisarneqarnissaannut suliffissaaleqinerullu annikillisinneqarnissaanut ilinniartitaaneq pingaartut sakkussatut taaneqarpoq. Ilinniartitaanerup kisiartaalluni qitiutinneqarnera ataatsimiititaliamit tupigusuutigineqarpoq, tassami tamatuma peqatigisaanik sulisussanik ilinniarsimanngitsunik ilinniarsimasunillu avataaneersunik pisariaqartitsineq Naalakkersuisunit nassuiaatigineqarmat (qup. 197).

13.3. Suliffissat amerlisarniarlugit Naalakkersuisut suut allat periarfissaasoralugillu aqqutissaasoraat?

AKISSUT

Suliffissat amerlisarneqarnissaannut ilinniartitaanerit saniatigut aamma suliniutinik allanik pisariaqartitsinerat pillugu Naalakkersuisut ataatsimiititaliaq isumaqatigaat. Assersuutigalugu pimoorussisumik suliffeqarfiit pillugit politiki tassunga atatillugu immikkoortuuvoq pingaaruteqarluinnartoq.

Suliffissarsiortut pikkorissarnissaannut neqerooruteqarnermi qitiusumik ilinniarfiit suleqatigalugit Naalakkersuisut suliaqarput. Pikkorissarnerit taakku siunissami qanittumi suliffimmik nassaarnissamut suliffissarsiortunut periarfissanik pilersitsissapput, taakkulu kontomi pingaarnermi 31.07.02 Inuussutissarsiornermut piginnaanngorsaanikkut aningaasalersorneqarlutik.

Aaqqissuussinerit avataaniittunik inuusuttunik ornigullu ilitsersuisarnerit nukittorsarnissaanut kommunit sakkussaqalernissaannut aamma Naalakkersuisut suliaqarput. Taakku aamma siunissami imminut pilersulernissaannut namminerlu inuuneqalernissaannut ilitsersuunneqassapput.

13.4. Inuusuttut suliffeqarnermut attuumassuteqartut ikittuinnaanerannut suut allat pissutaaqataappat, tassungalu atatillugu Naalakkersuisut suut aaqqiissutissaasoraat?

AKISSUT

Naalakkersuisut kommuninik oqaloqateqarnerisa takutippaa inuusulluinnartut assersuutigalugu meeqqat atuarfinniit anisut ilai angerlarsimaffiinit nuunnissamut piareersimanngitsut. Aamma inuusuttunut ilinniarfinnut ikaarsaarnissamut piareersimanatik. Suliniutit siumut sammisumik siunnerfilerneqarnissaannut paasissutissat pitsaanerulersinnissaannut Naalakkersuisut pilersaaruteqarnerinut pissutaasut taakku ilagaat.

Naalakkersuisut paasissutissiipput: *Taamaattorli nunap immikkoortuini suli assigiinngissutit annertupput. 2026-imi januarimi 17-it 64-illu akornanni ukiullit akornanni suliffissarsiortut nalunaarsorneqarsimasut Nuummi, Sisimiuni aamma Ilulissani 2,9 procentiupput, nunalli sinnerani 8,0 procentiullutik.* (qup. 197)

13.5. Illoqarfiit anginerit nunallu sinnerisa akornanni assigiinngissutsit nalimmassarneqarnissaannut Naalakkersuisut qanoq pilersaaruteqarpat?

AKISSUT

Suliffissarsiortut nalunaarsorneqarsimasut amerlassusaat nunap immikkoortuini tamani assigiinnginnissaat pillugu immikkut anguniakkamik Naalakkersuisut aalajangersaasimanngillat. Sumiiffinni suliffeqarfiit ilaatigut inuussutissarsiutit aaqqissugaaneri, sulisinnaasunik piumasaqarnikkut suliffissatigullu periarfissat eqqarsaatigalugit assigiinngitsorujussuupput.

Suliffissaaleqinerulli appartinnissaanut nunalu tamakkerlugu suliffeqarfinnut atassuteqarnerit nukittorsarnissaannut Naalakkersuisut sulipput. Tamanna ilaatigut Majoriaq, piginnaanngorsaalluni pikkorissaanikkut, ornigullu ilitsersuinikkut inuusuttunullu siunnerfilinnik neqerooruteqarnikkut kiisalu nuttarnerulersitsiniarluni tapiissutitigut pivoq, sulisinnaasut sumiiffinnut sulisinnaasunik ujartuiffiusunut nikissinnaanerinut ikorfartuisinnaasut.

Pissutsit aalajangersimasut sumiiffinnilu suliffeqarfinni pisariaqartitsinerit aallaavigalugit suliniutit aaqqissuunneqassapput. Naalakkersuisut taamaattumik nunap immikkoortuini assigiinngitsuni ineriartornernik malinnaassapput amerlanerusullu ataavartumik sulilernissaannut iluaqutaasinnaasunik suliffeqarnermi politikikkut sakkut atorneqassallutik. Assersuutigalugu nuttarnerulersitsiniarluni tapiissutit sumiiffinniit annertuumik

suliffissaaleqiffiusumiit nunap immikkoortuani annikitsumik suliffissaaleqiffiusunut sulisinnaasut nuutsinnissaannut sakkuupput.

Aningaasaqarnermi sinaakkutitut atugassarititat

14. Akit naleerukkiartornerat, sanaartornermut aningaasartuutit aamma niuernerup oqimaaqatigiissinnera

Naalakkersuisut paasissutissiipput: "*Sanaartornermut suliassaqarfik suli nunarsuarmi akinit, assartuussinermut aningaasartuutinit, nukissiuuteqarnermut aningaasartuutinit aamma najukkani pisinnaasanit sunnerneqartarput. 2025-mi januarimit 2026-mi januarimut sanaartornermut aningaasartuutit 3,5 procentimik qaffariarput.* Pilersuinikkut atassutit aamma akit pillugit suli nalorninartoqarnera sanaartugassanut aningaasartuutit aamma sanaartornermik suliniutit naammassineqarnissaasa piffissalersorneqarnerat sunniuteqarfigisinnaavaat." (qup. 197)

14.1. Siuliani allassimasut Naalakkersuisunit itisilerneqarsinnaappat?

AKISSUT

Pilersuinikkut atassutit aamma akit pillugit suli nalorninartoqarnera sanaartornissamik pilersaarutinut arlalitsigut sunniuteqarsinnaapput. Sanaartornermi atortussiat, assartuinermi, nukissiornermilu akini akissarsianilu neqeroortitsinissap tungaanut sanaartornerullu nalaani ineriartornerup kingunerisinnaavaa pilersaarusiornermi aningaasartuutiviit aallaqqaammut naatsorsuutigisamiit qaffasinnerulerneri. Isumaqatigiissuteqarnermut atatillugu akit aalajangersimasuunissaat anguniarneqartarpoq, tamannali tamatigut ajornartarluni, tamatumunngalu periarfissanut ilaatigut niuerfinni pissutsit aamma suliffeqarfiit neqeroorutigisinnaasaat atukkat apeqqutaasarlutik.

Pilersaarut ataaseq akit ineriartornerisa malitsigisaanik naatsorsuutigisamiit malunnaatilimmik akisunerulerpat tamatuma kingunerisinnaavaa pilersaarummi tulluarsaasoqarnissaanik pisariaqartitsilerneq, suli allanik aningaasalersuinissanik nassaarnissaq imaluunniit naggataatigut suliarineqarnissaata kinguartinneqarnissaa. Kinguaattoornerit atortussanillu immikkoortunillu pilersuinerit allanngorneri aamma sanaartornermut naammassineqarnissaanullu piffissamut sunniuteqarsinnaapput.

Taakkununnga ilanngutissaaq illuliortuni sanaartortunilu sumiiffinni piginnaasat unammilleqatigiinnikkullu pissutsit neqeroortitsinermi anguneqartunut akinut, pilersaarutaasumillu pilersaarutit naammassineqarnissaannut sunniuteqarsinnaapput.

15. Missingersuutit inissisimanerat 2027 - pisortat aningaasartuutaasa amerliartornerisa killissaa

Nalunaarsuiffik 4-mi (qup. 199) kiisalu missingersuutit inissisimanerannut takussutissiami (qup. 211) allassimavoq ingerlatsinermut, tapiissutinut sanaartornermullu aningaasartuutit akuerineqartut killissaat 6.609,7 mio. kr.-iusut, taakkunannga aningaasanut inatsisissatut siunnersuummi 6.206, mio. kr.-it atugassiissutigineqareerlutik. Tamatuma kingunerisaanik atorneqarsinnaasut 403,5 mio. kr.-iupput.

15.1. AIS2027-mi aningaasat atorneqarsinnaasutut maanna paasiissutissiissutigineqartut AIS2026-mi piffissap taamaalinerani atorneqarsinnaasut amerlaqatigineraat paasissutissiissutigineqassasoq ataatsimiititaliamit kissaatigineqarpoq.

AKISSUT

Piffissap taamaaqataani AIS2026-imut atatillugu aningaasat 350 mio. kr.-it atorneqarsinnaasut amerlassuseqarput, AIS2027-mili aningaasat 403,5 mio. kr.-inik atorneqarsinnaasut amerlassuseqarlutik. Aningaasat atorneqarsinnaasut taamaalilluni 2026-imut naleqqiullutik 2027-mi 53,5 mio. kr.-inik amerlanerupput. Pissutissaqartumik erseqqissarneqassaaq aningaasatigut pisissutaasinnaasutut atorneqarsinnaasunut pissutsit arlallit apeqqutaasarmata: Ilaatigut ukiumut aningaasartuutit annerpaamik amerleriarnissaannit aningaasat atorneqarsinnaasut aamma ukiuni sisamani piffissami missingersuusiorfiusumi sinneqartooruteqarnissamut piumasaqaammik killilerneqartarput, tassanilu missingersuusiornermut naatsorsuusiornermilu inatsit malinneqarluni. Ilaatigut aningaasat atorneqarsinnaasut nunap karsiata akiliisinnaassuseqarneranit killilerneqartarlutik. Aningaasartuutit annerpaamik amerleriarnissaannut missingersuusiornermi killiliussat taamaalillutik pisuni aalajangersimasuni nunatta karsiata akiliisinnaassuseqarneranik annertunerusumik aningaasartuutit amerleriarnissaannut inissaqartitsisarput. Aammattaaq killormoortua pisinnaalluni.

15.2. Aappassaaneerinissap pingajussaaneerinissallu tungaanut suliassaqarfinni arlalinni allannguutissatut siunnersuuteqarnermik kinguneqarsinnaasunik qulaajaanerit isumaqatiginninniarnerillu allat ingerlanneqassasut Naalakkersuisut paasissutissiissutigaat. Allannguutissatut siunnersuutit taamaattut siunnersuutip inaarutaasumik suliarineqarnerata kingorna atorneqarsinnaasunut qanoq sunniuteqarsinnaasutut naatsorsuutigineqarnersut maannangaaq paasissutissiissutigineqassasoq ataatsimiititaliamit kissaatigineqarpoq.

AKISSUT

Aappassaaneerinninnerup pingajussaaneerinninnerullu kingorna aningaasat atorneqarsinnaasut ataatsimut sunniutaasinnaasut maannakkut naatsorsorneqarsinnaanngillat, tassa Naalakkersuisut kiisalu Inatsisartuni partiit

saqqummiussinnaasaannut allannguutissatut siunnersuutinut Naalakkersuisut suli isummersunngimmata. Tamatumani ilaatigut partiinik isumaqatiginninniarnissat apeqqutaassapput.

Allannguutissatut siunnersuutaasinnaasut arlallit sulissutigineqarput, taakkulu ilai aningaasartuutit qaffannerinik kinguneqarsinnaallutik, allalli isertitat qaffannerinik kinguneqarsinnaallutik imaluunniit missingersuutinut sunniuteqartussaanatik. Pissutsit ilisimaneqartut ilaat ilaatigut tassaapput imarsiornermut atuarfimmut, ilisimatusarnermut tunngasut, nioqqutissanik aningaaseriveqarnikkullu pilersuinermut ineqarnermullu tapiissutinut tunngasut allanngortissinnaaneri. Taakkununnga ilanngutissapput annertunerusunik isertitaqarsinnaaneq, assersuutigalugu akitsuutinik isertitanillu iluarsiinerit malitsigisaannik.

Aningaasanut atorneqarsinnaasunut inaarutaasumik sunniutinut taamaattumik apeqqutaassapput allannguutissatut siunnersuutit suut aalajangersimasumik saqqummiunneqassanersut aamma aningaasanut inatsisip inaarutaasumik suliarineqarnissaata tungaanut suut akuerineqassanersut.

15.3. Atorneqarsinnaasut pillugit Naalakkersuisut allanik paasissutissiissutissaqarpat?

AKISSUT

Piffissami maannakkut aningaasat atorneqarsinnaasut pillugit Naalakkersuisut paasissutissanik allanik peqanngillat, tassa Naalakkersuisut apeqqutip 15.1-ip akissutaanut innersuussimmata.

16. <u>Aningaasanut inatsisissatut siunnersuummi isertitassatut missiliuutit</u>

AIS2027-mi isertitassatut missingersuutit akileraarutit, akitsuutit, pisuussutinik iluaquteqarnermi akitsuutit, naalagaaffiup ataatsimoortumik tapiissutai, ingerlatseqatigiiffiinit Namminersorlutik Oqartussanit pigineqartunit iluanaarutit aamma isertitat allat pillugit paasissutissat kingulliit tunngavigalugit suliarineqartut Naalakkersuisut paasissutissiipput. Isertitat annikitsumik qaffariaateqarnissaat Naalakkersuisunit naatsorsuutigineqarpoq. (qup. 200)

16.1. Niuernikkut oqimaaqatigiissitsinermi amigartoorutit ikiliartortut ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq, tamannalu ataatsimiititaliamit pitsaasutut isigineqarpoq. Tamatuma peqatigisaanik pisuussutinik iluaquteqarnermi akitsuummit isertitat ukiuni aggersuni i ikinnerunissaat Naalakkersuisunit naatsorsuutigineqarpoq. Kiisalu unnuinermi akitsuummit isertitaqarnissaq missingersuutigineqanngitsoq ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq, soorluttaaq piffissami aggersumi aatsitassanut kiisalu sermimut imermullu akitsuutinit isertitat

0 kr.-iunissaat Naalakkersuisunit missingersuutigineqartoq. Tamanna tunngavigalugu isertitassatut missingersuusiorneqartut ataatsimut isigalugu ineriartornissaattut Naalakkersuisunit naatsorsuutigineqartut itisilerneqarnissaat ataatsimiititaliamit kissaatigineqarpoq.

AKISSUT

Isertitatigut aningaasaliissutit tamarmiusut 2027-mi 8.738,5 mio. kr.-inut naatsorsorneqarput AI2026-imi 8.401,9 mio. kr.-iusimallutik.
Ineriartornermut ilaatigut ilaapput naalagaaffimmiit ataatsimoortumik tapiissutit aamma akileraarutinut akitsuutinullu amerlanerusunik qaffasinnerusumik missiliuineq.

Pisuussutinik iluaquteqarnermi akitsuummit isertitat 498,5 mio. kr.-inut missingersuusiorneqarput. Taanna 2025-imut naatsorsuutinit appasinneruvoq, kisianni
AI2026-imit qaffasinnerulluni. Aningaasanut inatsisip suliarinerani kingusinnerusumi qaammatini pingasukkaani kingullerni isertitat tunuliaqutaralugit pisuussutinik iluaquteqarnermi akitsuummit isertitat Nalaakkersuisunit naatsorsoqqinneqarumaarput.

Aatsitassat, sermeq imerlu pillugit akitsuutinit noorlumik missingersuusiornermut isertitat pillugit nalorninartoqarneranik peqquteqarpoq. Oqaluttuarisaaneq eqqarsaatigalugu tassani isertitaqartoqarsimanngilaq.

Unnuinerni akitsuutit allaffissornikkut aningaasartuutit ilanngaatigisinnarlugit kommuninut tamakkiisumik tutsinneqartarput taamaattumillu Nunatta Karsianut iluanaarutaanatik.

16.2. Nalunaarsuiffik 5-imi takutinneqarput AIS2027-mi immikkut akileraarutinit akitsuutinillu isertitassatut missingikkat N2025-mut sanilliunneri. Naalakkersuisut nalunaarsuiffiliornerminni siunertarisaat pissarsissutaanissaalu itisilerneqassasut ataatsimiititaliamit kissaatigineqarpoq.

AKISSUT

Aningaasanut inatsisissatut siunnersuutip isertitatigut tunngavii pillugit ammasuunissaq paasiuminartuunissaa tabel 5-imi Naalakkersuisunit kissaatigineqarpoq. 2025-imi piviusumik isertitat 2027-mi missigiutigineqartunut tabellimi assersuunneqarput akileraarutinilu akitsuutinilu ataasiakkaani ineriartornissaq naatsorsuutigineqartoq pillugu Inatsisartunut tamanullu ataatsimoortumik tamakkiisumik paasititsilluni. Isertitassatut missiliorneqartut

aningaasanullu inatsisissamut siunnersuummi tunngavigineqartut nalilersornissaannut iluanaarutit pitsaanerusumik tunngavissiipput.

Pisortat aningaasaqarnerannik paasiuminartumik saqqummiussinerup peqatigisaanik EU-mi missingersuutinut Kalaallit Nunaata tapiissutisisarnerata malitsigisaanik pisussaaffinnut ikorfartuilluni. Tassani pisortat aningaasanik aqutsinerannut – Public Finance Management (PFM) – kiisalu ammasumik pissuseqarnermut aamma missingersuutini paasissutissanut eqqortunut, naammattunut tatiginartunullu innuttaasut periarfissaqarnissaannut piumasaqaateqartoqarpoq. Isertitat pillugit paasissutissat paasiuminartunngorlugit katersorneqarnerisigut tabelli aamma iluaqutaavoq.

16.3. Pisuussutinik iluaquteqarnermi akitsuutinit isertitat piffissami 2027-2030-mi ukiumoortumik 498 mio. kr.-it missaanniittussatut naatsorsuutigineqarput. Aalisarnerup ineriartornera pillugu piffissami kingullermi oqariartuutit eqqarsaatigalugit taamatut isertitaqarnissamik missingiinermut tunngavissat suut tunngavigineqarsimanersut, tassungalu ilanngullugu missingiineq mianersortumik missingiinertut Naalakkersuisunit nalilerneqarnersoq paasissutissiissutigineqassasoq ataatsimiititaliamit kissaatigineqarpoq.

AKISSUT

Aalisarnermiit pisuussutinik iluaquteqarnermi akitsuutinit isertitat missingersuusiornerisigut periuseq atorneqartut ataaniittumi nassuiarneqarpoq.

Aalisarnermiit pisuussutinik iluaquteqarnermi akitsuutinit isertitassatut naatsorsuutigineqartut annertussutsit akitsuusersorneqartussat akillu naatsorsuutigineqartut tunngavigalugit missingersuusiorneqarput.

Annertussutsit akitsuusersorneqartussatut naatsorsuutigineqartut

Avataasiorluni sinerissallu qanittuani raajarniarnermi AIS2027-imi aalisarnermi pisuussutinit iluanaarutinut akitsuutissat missingersuusiornerini 2026-mi kalaallit aalisariutaasa pisassaat pisarisinnaasaallu aallaavigineqarput. Aalisakkat avataasiorluni tunisassiat nunatta avataanut toqqaannartumik tunineqartussat akitsuutaat Kalaallit Nunaanni nunami aalisakkerivinnut tunineqartartut akitsuutaanit qaffasinnerupput. Taamaattumik akitsuusigassaatitaasut missingernerini pineqartut isiginiarneqartariaqarput.

Avammut niuernermi tunisinermilu akit agguaqatigiissinneri naatsorsuutigineqartut

Raajanut, qaleralinnut, saarullinnut, suluppaakkanut, kullerinut sejinullu akitsuutissat annertussusissaat avammut nioqqutigineqartut agguaqatigiissillugit

nalingi tulaassinermiluunniit agguaqatigiissillugit nalingi aallaavigalugit naatsorsorneqartarput. Avaleraasartuunut, ammassassuarnut, saarullernanut ammassannullu akitsuutit pisarinerini oqimaassusaat aallaavigalugit aalajangersimasuupput. Aalisakkat aalajangersimasut avammut nioqqutiginerani tulaanneqarnerilu akiusut missingersornerini qaammatini pingasukkaartuni kingullerni akit agguaqatigiissinneri ilisimaneqartut aallaavigineqartarput, tamatumalu kingorna akissatut missingersuutigineqartut agguaqatigiissitsinerup 95 pct-iatut inissinneqartarluni.

Missiliuineq mianersortumik missingersuusiornertut isigineqarsinnaavoq aamma aalisakkat akiisa avammullu niuerutigineqartut annertussusiisa ukiup ingerlanerani annertuumik nikerarsinnaanerinut naapertuulluni. Isertitassatut missiliuineq piviusumillu isertitat taamaattumik assigiilersinnaanngisaannarput.

17. Ingerlatseqatigiiffinni Namminersorlutik Oqartussanit pigineqartuni annerpaani ineriartorneq

Naalakkersuisut paasissutissiipput: *Ingerlatseqatigiiffiit arlallit ukiuni aggersuni annertuunik aningaasaliissuteqarnissamik pisariaqartitsissapput, ilaatigut timmisartuussinermut, imaatigut assartuussinermut, digitalimik attaveqaasersuutinut aamma nukissiuuteqarnermut tunngasuni. Aningaasaliissutit taakku pilersuinerup isumannaatsuunissaa, ingerlatsinerup isumannaatsuunissaa aamma nunami tamarmi ineriartortitsineq qulakkeerniarlugit pisariaqartuupput, kisianni peqatigisaanik pisortat ataatsimut akiitsuinik annertusisitsisinnaapput aamma Nunatta Karsianut pigineqartunit iluanaarutinit akiliutigineqartunik periarfissanik annikillisaasinnaallutik* (qup. 203)

17.1. Aningaasaliinissat annertuut taakku aningaasalersornissaannut periarfissat eqqarsaatigalugit ukiuni aggersuni annertuumik aningaasaliinissamik pisariaqartitsineq aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffiit Namminersorlutik Oqartussanit pigineqartut attarfigineqarlutillu nakkutigineqarnissaannut qanoq annertutigisumik sunniuteqassava?

AKISSUT

Naalakkersuisut piginnittutut kisimiittutut namminersorlutik oqartussanit pigineqartunik aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffinnik taakkulu siulersuisuinik aningaasalersuinissamut pilersaarutit, aningaasaatit ilusai akiitsoqalersimanerlu pillugit ingerlaavartumik oqaloqateqartarput. Oqaloqatiginninneq Siulittaasup Naalakkersuisoqarfianit isumagineqartarpoq aamma nalinginnaasumik ataatsimeersuarnerit akornanni piginnittuunerup ilagalugu aalajangersimasoq.

Ingerlatseqatigiiffiit amerliartuinnartut annertuunik aningaasaliisussanngornerini oqaloqatigiinneq akulikinnerulerlunilu siumut samminerulersarpoq. Ingerlatseqatigiiffiit aningaasalersuinerat, tamanna nammineq aningaasaatitigut, taarsigassarsinikkut avataaniilluunniit aningaasalersorneqarnersoq apeqqutaatinnagu, illersorneqarsinnaasumik tunngaveqarnersoq Naalakkersuisunit immikkut isiginiarneqartarpoq, aamma aningaasaliinerit ataasiakkaat pilersinnissaat sioqqutingaatsiarlugu Namminersorlutik Oqartussaniit aningaasaatit ilaneqarsinnaaneri qulaajarneqartarluni.

Aningaasaliinissamut pisariaqartitsinerit annerpaat qaninnerusumik immikkoornerusumillu ingerlatseqatigiiffinnik soorlu NunaGreenimik aamma Greenland Airportsimik, oqaloqateqarnermik pilersitsisimapput aningaasaliinissat annertussusaat aningaasaliinermik siumullu ingerlasoqarneranik immikkut piumasaateqartarlutik.

17.2. Paasissutissat pisariaqartut ingerlatseqatigiiffinnit Namminersorlutik Oqartussanit pigineqartunit piffissaagallartillugu tiguneqartarnissaat Naalakkersuisut qanoq qulakkiissavaat?

AKISSUT

Piumasarineqartumik nalunaarusiornikkut aamma ingerlaavartumik, pimoorussisumik ingerlatseqatigiiffinnik oqaloqateqarnikkut piffissaq eqqorlugu paasissutissanik Naalakkersuisut qulakkeerisarput.

Piumasarineqartumik nalunaarusianut ilaapput ukiumoortumik nalunaarusiat aamma ukiup affaanut naatsorsuutit, ingerlatseqatigiiffinnit immersorneqartussaq aamma Siulittaasup Naalakkersuisoqarfianut nassiunneqartussaq ukiumoortumik immersugassiatigut nalunaarusiorneq. Taakkununnga ilanngutissapput piginnittutut ataatsimeeqateqarnerit ukiumoortumillu siulersuisut nalilersuisarneri.

Ingerlaavartumik oqaloqatigininneq Siulittaasup Naalakkersuisoqarfianit isumagineqartarpoq, ulluinnarni toqqaannartumillu ingerlatseqatigiiffiit aqutsisuinut atassuteqartartoq.

Paasissutissanik paarlaasseqatigiinnermut tunngaviusoq tassaavoq "Tupaallannartoqanngitsissaa" pillugu tunngavik, takuuk aqutsinermi takussutissiaq immikkoortoq 3.2. Tunngaviup kingunerisaanik ingerlatseqatigiiffimmi pissutsit aningaasaqarnikkullu ineriartorneq pillugit Naalakkersuisut Siulittaasuata ilisimatitsilluarnissaa siulersuisut qulakkiissavaat. Ilanngussaq 2-mut innersuussisoqarpoq, akissummut matumunnga ilanngunneqartoq.

17.3. Naalakkersuisut ingerlatseqatigiiffinnit paasissutissanik pissarsiniartarnerminni qanoq noqqaatigisarnerat aammalu erseqqissunik najoqqutassiisarnerat ukiuni kingullerni allannguuteqarsimava?

AKISSUT

Piginnittuunermi politiki nutaaq pillugu Inatsisartuni partiinik Naalakkersuisut 2023-mi amerlasuunik politikkikkut isumaqatigiissuteqarput. Tamanna tunuliaqutaralugu piginnittuunermi politiki naapertorlugu Naalakkersuisut aqutsinermi takussutissiamik suliaqarlutillu 2024-mi tamanut saqqummiunneqarpoq. Aqutsinermi takussutissiaq tamakkiisumik atulersinneqarpoq sulilu Naalakkersuisut aamma Namminersorlutik Oqartussat aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffiutaat eqqarsaatigalugit takussutisiani pingaarnersaalluni. Aqutsinermi takussutissiaq pissutigalugu piginnittup ingerlatseqatigiiffinnut naatsorsuutigisai malunnaatilimmik ersissitsinerulerput.

17.4. Royal Greenlandip Chilemi Norgemilu ingerlatai tunngavigalugit Naalakkersuisut najoqqutarisassat atugassarititaasullu suut Royal Greenlandimut atuutsippaat? Royal Greenlandip nunatsinni pissutsinik annertunerusumik aallussinissaa Naalakkersuisunit kissatigineqarpa?

AKISSUT

Piginnittutut ingerlatseqatigiiffiit siulersuisuinik aqutsisuinillu Naalakkersuisut ingerlaavartumik oqaloqateqartarneranni Royal Greenlandip pingaarnertut suliassai aningaasaliisarnerilu suli Kalaallit Nunaannik nukittuumik aallussinissaat pingaartinneqarsimavoq.

Naalakkersuisut erseqqissumik naatsorsuutigaat Kalaallit Nunaanni siuariartornermik ineriartornermillu pilersitsinissaq Royal Greenlandimit salliutinneqassasoq, siunissamilu nunani allani ingerlatsisinnaanerit taakku ingerlatseqatigiiffiup kalaallit nunaanni pingaarnertut ingerlatassaanut qanoq ikorfartuinera aallaavigalugu nalilersorneqartassallutik.

17.5. Greenland Airportsimi maanna pissutsit pillugit ilisimatitsissummik nutartikkamik pissarsisinneqarnissani ataatsimiititaliap kissaatigaa.

AKISSUT

Greenland Airportsimut, Mittarfeqarfiit A/S-imut taassumalu ataani ingerlatseqatigiiffinnut tunngasoq ilisimatitsissut ilanngunneqarsimasoq takuuk "Imm. 17.2 - GAIR MIT pillugu ilisimatitsineq - DA 20260917".

Naalakkersuisut paasissutissiipput: *Aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffiit Namminersorlutik Oqartussanit pigineqartut suli inuiaqatigiinni*

attaveqaasersuutinut, pilersuinermut, angallannermut, attaveqaqatigiinnermut aamma inuussutissarsiornermut tunngaviusunut pingaarutilimmik inissisimapput. (qup. 203)

17.6. Ingerlatseqatigiiffiit Namminersorlutik Oqartussanit pigineqartut ilaat qitiusumut eqiterneqarnerulernerat ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq, tamannalu pisiniarfiit ikinnerulernerisigut, ammasarfiit sivikillineqarnerisigut, suliffissat ikilinerisigut aammalu illoqarfiit anginerit avataanni isumaqatigiissutitigut akissarsiatigullu pissutsit ajornerulernerisigut kiffartuussinerup ajornerulerneranik kinguneqarsorinarluni. Tamannattaarlu illoqarfinnit najugaqarfinnillu mikinernit nuttartoqarneranut pissutaasut annertunerit ilagigaat ataatsimiititaliaq isumaqarpoq. Taamatut isumaqarneq Naalakkersuisunit isumaqatigineqarpa?

AKISSUT

Ingerlatseqatigiiffiit namminersorlutik oqartussanit pigineqartuni pisiniarfiit ilusaanni ammasarfiinilu allannguisoqarsimanera Naalakkersuisunit akuerineqarput, tamannalu illoqarfinni nunaqarfinnilu malugineqarsimalluni. Taamatulli ineriartornerup nalinginnaasumik sullissinerup ajornerulerneranik imaluunniit illoqarfinnit mikinerusuniit nunaqarfinniillu nutsilernermut annertuumik pissutaaneranut Naalakkersuisut taamaattoq isumaqataanngillat. Illoqarfinnit mikinerusuniit nunaqarfinniillu nutserneq arlalippassuarnik peqquteqarpoq, tassunga ilanngullugit ilinniartitaaneq, suliffeqarneq, ineqarnikkut pissutsit aamma peqqinnissakkut sullinneqarnissamut periarfissaqarneq il.il.

Paasissutissat, ingerlatseqatigiiffiinniit Naalakkersuisunit pissarsiarineqarsimasut takutippaat pisisartut nutaamik iluseqalernerinut digitalikkullu aaqqiinernut tulluarsarnerni allannguinernut pingaarnertut pissutaasut, sullissineq pilliutigalugu sipaarniarnerit pissutaanatik.

17.7. Ukiut kingulliit ingerlanerini illoqarfinni mikinerni pisiniarfinnik matooraanikkut Tusassip qitiusumut eqiterneqarnera aningaasanut inatsisissatut siunnersuummi "Innuttaasunut qanittumik inuiaqatigiinni patajaassuseqarneq" pillugu qulequttamut qanoq ataqatigiinnersoq Naalakkersuisut nassuiaatigisinnaavaat?

AKISSUT

"Innuttaasunut qanittumik inuiaqatigiinni patajaassuseqarneq" Naalakkersuisut isumaat malillugu tassaavoq sullissinernut attaveqaasersuutinullu pisariaqartunut innuttaasut periarfissaqarnerat, nunami sumi najugaqarnerat apeqqutaanani.

Naalakkersuisut naliliipput Tusass-ip sullissineranik pissarsisinnaaneq ajornerulersimanngitsoq. Imminut kiffartuunnissamik aaqqiinerit sumiiffinnilu suleqatigiinnerit pissutigalugit piffissaq kiffartuussiffiusoq tamarmiusoq ingerlatiinnarneqarsinnaasimavoq ilaatigullu sivitsorneqarluni, peqatigisaanillu ingerlatseqatigiiffik suli digitalikkut attaveqaasersuummut 5G-mut, fiberimut suli aningaasaliisarluni isorliunerusunilu qaammataasakkut atassutit nukittorsarneqarlutik.
Tusassip pisiniarfiisa allanngortiteriffiginerisa aamma inuiaqatigiinni patajaassuseqarneq pillugu aningaasanut inatsisissatut siunnersuummi sammisap akornanni akerleriittoqarnera Naalakkersuisut takusinnaanngilaat. Akerlianilli nunami tamarmi digitalikkut attaveqaasersuutit patajaattut ungasissuseq apeqqutaatinnagu innuttaasut suliffeqarfiilli atuussinnaanerinut tunngaviulluni.

17.8. Tusassip pisiniarfiinik matooraaneq sullissinermut nuna tamakkerlugu innuttaasunit naatsorsuutigineqartumut qanoq sunniuteqartussatut Naalakkersuisunit naatsorsuutigineqarpa?

AKISSUT
Apeqqut taanna pillugu Naalakkersuisut siusinnerusukkut Tusass A/S-imik oqaloqateqarsimapput. Tusass ilisimatitsisimavoq suliassat, siusinnerusukkut Tusassip pisiniarfiini isumagineqartarsimasut, Pilersuisup pisiniarfiini kiisalu Brugsenip pisiniarfiini siunissami isumagineqartarumaartut. Pilersuisumut Brugsenimullu ilisarnaataapput taakku pisiniarfii Tusassip nalinginnaasumik pisiniarfiinit sivisunerusumik ammasarfeqarmata, taamaattumik Tusassip pisiniarfiisa matuneqarnerisa malitsigisaanik pissarsiarineqarsinnaanerinut naleqqiullugu pisisartut pitsaanerusumik kiffartuunneqarnermik misigisaqassasut aammattaarlu oqarasuaatikkut internettikkullu toqqaannartumik ikiorneqarnissamut suli periarfissaqarlutik.

Taamaalilluni Naalakkersuisut naatsorsuutigaat nunami tamarmi innuttaasut ingerlatseqatigiiffiup pilersuinikkut pisussaaffigisaanik suli sullinneqarsinnaasut. Pilersuisussaaneq kiffartuussinissamik isumaqatigiissummi malittarisassaqartinneqarpoq aamma imminut kiffartuuttarnikkut sullinneqarnerup ingerlasarnera kalluarneqarnani imaluunniit pisiniarfik namminersortoq aqqutigalugu sumiiffinni ingerlataqartut allat suleqatiginerisigut.

Allannguinerli pineqarmat siunissami qaninnermi allannguineq ajortuusutut innuttaasunit ataasiakkaanit isigineqarsinnaalluni. Iluseq nutaaq pillugu paatsoorneqarsinnaanngitsumik ingerlatseqatigiiffiup ilisimatitsinissaq Naalakkersuisunit taamaattumik pingaartinneqarpoq, kiffartuussinerlu siunertaq naapertorlugu naammassinninnersoq malinnaaffigineqassalluni.

Ingerlatseqatigiiffik peqatigalugu piginittut ingerlaavartumik oqaloqateqarnerisigut ineriartorneq Naalakkersuisunit malinnaaffigineqassaaq.

17.8.1. Piffissat assartuinermut atorneqartut inuiaqatigiinnut mikisunut aningaasaqarnikkut annertuumik kinguneqarsinnaasumik sivitsorsinnaanerat akiorniarlugu Naalakkersuisut qanoq iliuuseqalersaarpat?

AKISSUT

Umiarsuit assartuinermut piffissaannik sivitsuisoqarnissaa Royal Arctic Line A/S-ip tungaaniit siunniussisoqanngilaq taamaalillunilu usinik assartuinermi assartuinermi piffissat sivitsorneqarnatik. Akerlianilli mittarfiit nutaat atulernerisa malitsigisaannik kiisalu ilaatigut Tasiilamut timmisartuussisarnerit nalinginnaasumik annertusinerisigut timmisartukkut assartuisarnerunissat sumiiffinni arlalinni siunniunneqarlutik.

17.9. Tusassip pisiniarfiutaanik matusinerit suliffiit ilinniarfiillu amerlassusiannut qanoq sunniuteqartussatut Naalakkersuisunit naatsorsuutigineqarpa?

AKISSUT

Tusass A/S ilisimatitsisimavoq ingerlanermi sumiiffinni ingerlatat attatiinnarnissaat annertuumik isiginiarneqarsimasut, pisiniarfinnilu eqqorneqartuni sulisut kiffartuussinermi suliassanik isumaginnittuni suleqatigisani taamaaqataanik suliffeqalernissamik neqeroorfigineqarsimallutik. Suliassat taamaalillutik atorunnaanngillat, kisianni sumiiffinni taakkunani aaqqissugaanikkut sinaakkutini allani isumagineqarlutik.

Tamanna tunngavigalugu Naalakkersuisunit naatsorsuutigineqanngilaq allannguineq namminermi illoqarfinni nunaqarfinnilu pineqartuni suliffinnik ataatsimut isigalugu annaasaqarnermik kinguneqassasoq. Naalakkersuisunillu alaatsinaanneqarpoq namminersorlutik oqartussanit pigineqartumit ingerlatseqatigiiffimmi atorfinitsinneqarsimanermiit suleqatigisami atorfinnillu ikaarsaarneq atorfinitsinneqarnermi atukkat allanngornerinik kinguneqarsinnaasoq, tamannalu sulisunut ataasiakkaanut pingaaruteqarluni.

17.10. Aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffinni Namminersorlutik Oqartussanit pigineqartuni sulinermik sungiusartutut lærlingitullu inissat qassit ingerlatseqatigiiffinnut aamma illoqarfinnut/najugaqarfinnut ukiumut agguataarneqartarpat? Qanoq amerlatigisut inuttaqarpat?

AKISSUT

Siulittaasup Naalakkersuisoqarfia ilisimatitsisimavoq piffissaliussap iluani akissummut naammattunik suliaqarnissaq ajornarsimasoq.

17.11. Kiffartuussinissamik isumaqatigiissutini atuuttuni ilinniartunut suliffissat amerlassusissaannut piumasaqaateqartoqarpa? Siunissami kiffartuussinissamik isumaqatigiissutini piumasaammik taamaattumik ilanngussinissamut Naalakkersuisut pilersaaruteqarpat?

AKISSUT

Ilinniartut sungiusartullu atorfinitsinnerini suliffiit pisortanilu oqartussat inuiaqatigiinni akisussaaffeqarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 17, 27. november 2020-imeersumi ilinniartut sungiusartullu pillugit aalajangersagaqarpoq: Aalajangersakkap kingunerisaanik oqartussat suliffeqarfiillu tamarmik suliatigut ilinniarsimasumik ataatsimik amerlanerniilluunniit sulisoqartoq siunissami suliatigut ilinniarsimalersussatut sulisinnaasup ilinniartitaanerannut peqataanissamut periarfissaqarneq misissussallugu akisussaaffeqarput. Tamanna ilaatigut pissaaq suliffeqarfiit pineqartut ilinniartunut imaluunniit suliffimmi sungiusarfissatut akuerineqarnissaq siunertaralugu ilinniarfinnut attuumassuteqartunut saaffiginninnerisigut.

Ilinniarnermi suliffimmilu sungiusarnissamut inissat naammattumik amerlassuseqarnissaasa qulakkeerneqarnissaanut aalajangersagaq tapertaassaaq taamaalillunilu sulisinnaasunik ilinniarsimasunik ilinniartitsineq sulisussarsiornerlu ikorfartussallugu.

Tamatuma saniatigut oqartussat suliffeqarfiillu ingerlaavartumik akuersissutip naliliiffigeqqinnissaanut pisussaaffilerneqarput, suliffeqarfimmi imaluunniit oqartussat suliassaanni, aaqqissugaanerani imaluunniit ingerlatat annertussusaanni annertuumik allannguisoqarpat. Ilinniartumut imaluunniit suliffimmi sungiusarfissap akuerineqarnera suliffeqarfimmi pissutsinut piviusunut aamma atuartunut lærlinginullu neqeroorutigineqarsinnaasut ilinniartitaanikkut periarfissanut qaqugukkulluunniit naapertuunnissaat taamaalilluni qulakkeerneqarluni.

Tamatuma saniatigut Ilinniartitaanermut, Kulturegarnermut, Timersornermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfik apeqqummik saqqummiussiffigineqarput imatullu ilisimatitsillutik:

Ilinniartunut inissat amerlanerusut suliffeqarfinnullu nukittunerusumik atassuteqarnissaq pillugit anguniakkamut Namminersorlutik Oqartussat kiffartuussinissamut isumaqatigiissutaanut tulluartumik aalajangersimasumik atassuserneqarpata tamanna tulluassaaq. Tamanna aamma allaffissornikkut

inatsisilerinikkullu tunngavissaqareerpoq, tassa Namminersorlutik Oqartussat pisiniarneq pillugu malittarisassaanni allassimammat sumiiffinni tunngaveqarneq pillugu piumasaqaateqarnissaq isumaliutigineqassasoq, tassunga ilanngullugit ilinniartunut inissat pilersinneqarneri, aamma CSR-mik piumasaqaat isumaqatigiissummi piumasaqaatitut ilaasinnaalluni, tamannalu nunani ataqatigiinnernilu allarpassuarni atuutercerluni.

Isumaqanngilagut kiffartuussinissamut isumaqatigiissutini tamani ilinniartunut inissat aalajangersimasumik assigiimmik amerlassuseqarnissaat pillugu pinngitsoorani piumasaqaateqassasoq. Taarsiulluguli eqqarsarpugut:

- Minnerpaaffissatut piumasaqaat, isumaqatigiissutip annertussusaa sulisinnaasullu amerlassusaasa amerlassusissaanik aalajangiisarlutik.
- Suliffeqarfik ilinniartut inissanik naleqquttunik piviusumik neqeroorsinnaanerani piumasaqaat taamaallaat atuutissaaq.
- Sumiiffinni ilinniartut inissaat salliutinneqassapput, taamaalilluni kiffartuussinissamik isumaqatigiissutit aamma sumiiffinni suliassamik ingerlatsiffiusumi ilinniartitaanernut sulisoqarnermullu iluaqutaallutik.
- Ilinniartunut inissat pilersinneqartut atorneqartullu amerlassusaat pillugit ukiumoortumik nalunaaruteqartarnissaq ilanngunneqassaaq.
- Naammassinninngitsoorneq isumaqatigiissutitigut kinguneqartitsisariaqarpoq, assersuutigalugu iliuuseqarnissamik pilersaaruteqarnissamik imaluunniit pisuni ilungersunartuni akiliinissaq pillugu piumasaqaateqarluni.

Tamanna immikkut tulluassaaq, tassami lærlingit pillugit inatsisip atuuttup suliffeqarfiit oqartussat ilinniarsimasunik sulisoqartut ilinniartunut suliffimmilu misiliisunut qassinut akuerisaanerannik nalunaarsuinissamut pisussaatinneqareermata.

Peqatigisaanik inuussutissarsiutinut ilinniartitaaneq pillugu inatsit suliffimmi misiliinissamut inissat naammattut qulakkeerneqarnissaat siunertaralugu malittarisassanik aalajangersaanissamut Naalakkersuisunut periarfissiimmat.

Tunngavilersuut politikikkut sakkortusoq isumaqarpugut: Nunatta karsianit aningaasalersorneqartumik suliffeqarfiit pisortaniit kiffartuussinissamut isumaqatigiissuteqarpata isumaqatigiissut namminermi kiffartuussinissaq kisiat qulakkeertariaqanngilaa, kisianni aamma - tulluarfiini naleqquffiinilu - Kalaallit Nunaata atorfissaqartitaanik sulisinnaasunik ilinniartitaanernut peqataasariaqarluni.

Taamaattumik 16-25-nik ukiullit ilinniartitaanernut suliffeqarfinnullu atassuteqarnissaat pillugit politikimut tamarmiusumut aalajangersimasumik ilaasinnaalluni.

Tamatuma saniatigut Inuussutissarsiornermut Aatsitassanullu Naalakkersuisoqarfik apeqqummik saqqummiussiffigineqarsimavoq imatullu ilisimatitsisimalluni:

Inuussutissarsiornermut Aatsitassanullu Naalakkersuisoqarfik Visit Greeenlandimik, Nalik Venturesimik, Qeqqata Kommunianik aamma Great Greenlandimik kiffartuussinissamut isumaqatigiissutinik akisussaavoq. Visit Greenlandimik kiffartuussinissamik isumaqatigiissut Kalaallit Nunaata takornariaqarnermi ornitassatut nittarsaanneranut ilisarnaateqarneranullu tunngasuuvoq. Visit Greenlandip suliassaanut ilaavoq piginnaanngorsaaneq, Visit Greenlandi takornariaqarnikkut misigisassarsiornikkullu inuussutissarsiutit iluini piginnaanngorsaasunik ineriartortitsinermi suliniutinik aallartitsinermi ataqatigiissaarinermilu
peqataalluni. Visit Greenlandi aamma inuiaqatigiinnut akisussaanerminut atasumik kalaallit nunaanni ilinniarfinniit lærlinginik suliffimmilu misiliisunik ingerlaavartumik tigusisartussaalluni. Nalik Venturesimik aamma Qeqqata Kommunianik kiffartuussinissamik isumaqatigiissutit inuussutissarsiutinik siuarsaanernut assigiinngitsunut atassuteqarput, tassunga ilanngullugit pikkorissaanerit, isumasioqatigiinnerit ilitsersuussisarnerillu. Nalik Venturesi ilinniarfeqarfinnut aalajangersimasunut
inuussutissarsiutitigut siuarsaanissamut periarfissat pillugit paasissutissiisarpoq aamma aallarnisaasunik ikorfartuinermi ikiuisarnermik isumaginnittuulluni. Nalik Venturesip imaluunniit Qeqqata Kommuniata kiffartuussinissamut isumaqatigiissutaanni ilinniartunut inissat pillugit immikkut piumasaqaateqanngilaq, soorlu aamma ilinniartunut inissat pillugit piumasaqaatinik ilanngussinissaq pillugu maannakkut pilersaaruteqanngitsoq. Puisit amiinik tunisisarneq pillugu Great Greenlandimik kiffartuussinissamik isumaqatigiissummut naleqqiullugu pisiortortut pillugit ingerlaavartumik pikkorissaasarnissamut pisussaaffeqarpoq, kisiannili ilinniartunut inissat amerlassusissaannut piumasaqaateqarnani, soorlu aamma ilinniartunut inissat pillugit piumasaqaatinik ilanngussinissaq pillugu maannakkut pilersaaruteqanngitsoq. Taamaattorli ullumikkornit annertunerusumik kiffartuussinissamut isumaqatigiissutini iliniartunut inissat aaqqissuussinerilluunniit assingusut pillugit piumasaqaateqarnissaq siumut sammisumik misissorneqarsinnaalluni.

Naalakkersuisut paasissutissiipput: *Nalunaarsuiffik 7-imi takutinneqarpoq, pisortat ingerlatsiviini ilanngaaseereerluni akiitsut erniallit katillugit 2025-mi 10.768 mio. koruuniniit 2029-mi 14.196 mio. koruuninut qaffassasut naatsorsuutigineqarpoq. Qaffariaat annertunerpaamik Namminersorlutik Oqartussat aktiaatileqatigiiffiinniippoq, pingaartumik NunaGreen A/S-imi* (qup. 204)

17.12. Aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffiit Namminersorlutik Oqartussanit pigineqartut akiitsui 2029-mi 12 mia. kr.-it sinnissagaat naatsorsuutigineqartoq nalunaarsuiffik 7-imi allassimavoq. Tamanna tunngavigalugu aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffiit Namminersorlutik Oqartussanit pigineqartut akiitsuinut nassuiaammik itisiliissutaasumik takussutissiamillu, tassungalu ilanngullugu akiitsut akilersorneqarnissaannut kiisalu akiitsoqqissinnaanerup annikillisinneqarnissaanut pilersaarutinik pissarsisinneqarnissani ataatsimiititaliap qinnutigaa.

AKISSUT

Naalakkersuisut aallarniutigalugu aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffiit Namminersorlutik Oqartussanit pigineqartut pillugit Inatsisartunut ukiumoortumik nassuiaammut innersuussisoqassaaq, ingerlatseqatigiiffiit akiitsui ingerlatseqatigiiffikkarlugit naatsorsorneqarsimallutik. Ukiumut naatsorsuusiorfiusumut 2025-imut na nassuiaatissami naatsorsuinerit uku takuneqarsinnaapput:

Ingerlatseqatigiiffik	Akiitsut erniallit	Aningaasat tigoriaannaat	Ilanngaasecreerluni akiitsut erniallit
Air Greenland A/S	1.638	216	1.421
Great Greenland A/S	12,1	0,0	12,1
Nalik Ventures A/S	117,9	0,3	117,6
Illuut A/S	1.218	0	1.218
INI A/S	23	9	14
Greenland Airports A/S	2.838	65	2.772
KNI A/S	766	29	737
NunaGreen A/S	9,0	111,8	-102,8
Royal Arctic Line A/S	673	104	569
Royal Greenland A/S	4.446	82	4.365
Sikuki Nuuk Harbour A/S	415	38	378
Tusass A/S	296	411	-114
Visit Greenland A/S	2,3	6,4	-4,1
Katillugit	**12.455**	**1.073**	**11.382**

Maluginiarneqarpoq ingerlatseqatigiiffiit pingasut - Tusass A/S, NunaGreen A/S aamma Visit Greenland A/S – 2025-ip naanerani ilanngaasereerluni ernialersorneqartunik ajortumik akiitsoqartut, tassa imaappoq aningaasat tigoriaannaat akiitsunit ernialersorneqartunit annertunerusut.

Akiitsoqalersimaneq inuiaqatigiinni napassutaasuni attaveqaasersuutini tunisassiornermilu atortuni aalajangersimasumik aningaasalersuinernut annertuutigut atassuteqarput. Akiitsut annersaat Greenland Airports A/S-ip mittarfiutaasa nutaat sanaartornerinut, Royal Greenland A/S-ip aalisariutaanut, tassunga ilanngullugit kilisaatit nutaat, Air Greenland A/S-ip timmisartuisa nutarternerinut, 2024-mi naammassineqartunut, kingornalu ilaatigut

timmisartunut eqqussisarfinni aningaasaliinerit, Illuut A/S-ip inissianik sanaartorneranut kiisalu Royal Arctic Line A/S-ip oqaluttuarisaanermi annerpaamik aningaasaliineranut, tassunga ilanngullugit prammit nutaat tallimanut innersuunneqarsinnaapput. Ingerlatseqatigiiffiit akiitsoqaleraangata, tamanna pisarpoq aqutsinermi uppernarsaat malillugu taarsigassarsineq isertitaqarnissamik annertunerusumik periarfissiinissaa pillugu naatsorsuuteqarpat attaveqaasersuutinillu pinngitsoorneqarsinnaanngitsunik ingerlatsineq qulakkeerneqarluni.

2029 tikillugu qaffariarnissamik naatsorsuutigisaqarneq, ataatsimiititaliamit innersuussutigineqartoq, NunaGreen A/S-imut pingaartumik tunngasuuvoq. Ingerlatseqatigiiffiup akiitsui ernialersorneqartut 2025-ip naanerani 9,0 mio. kr.-inik annertussuseqarput, ingerlatseqatigiiffillu ilanngaasercerluni -102,8 mio. kr.-inik akiitsoqarluni. Akiitsoqalerneq naatsorsuutigineqartoq taamaalilluni maannakkut akiitsut artukkiinerinut takussutaanngillat, kisianni ataavartumik nukinni pilersaarutaasumik aningaasaliinernut naapertuullutik, utoqqarmiut kangerluarsunnguani erngup nukinganik nukissiorfiup pisariaqartunik pilersuinikkut isumannaatsuunissaanik ingerlatsinissaanillu ikorfartuisussat.

Akiitsut akilersornissaannut pilersaarut. Akiitsut akilersornissaannut akisussaaffik aamma illersorneqarsinnaasumik aningaasaatitigut upalungaarsimanerup qulakkeerneqarnissaa ingerlatseqatigiiffinni ataasiakkaani siulersuisuniippoq, takuuk ingerlatseqatigiiffiit pillugit inatsimmi § 115, imm. 2, nr. 5. Ingerlatseqatigiiffiup aningaasaatitigut ilusianik, akissaqassusianik akiliisinnaassusianillu ingerlaavartumik nalilersuinissamut siulersuisut pisussaaffeqarput, naatsorsuutigineqarporlu taamatut nalilersuineq ukiumoortumik nalunaarusiami aqutsisut nalunaarutaanni siulersuisut nassuiaateqassasut, takuuk aqutsinermi takussutissiami immikkoortoq 6. Ingerlatseqatigiiffiit ataasiakkaat atorunnaarsinnissaannut Naalakkersuisut taamaattumik pilersaaruteqanngillat, kisiannili ingerlatseqatigiiffinni siulersuisut peqatigalugit iluanaaruteqarnissamut aningaasaqarnikkut anguniagassanik aningaaasatigullu ilusaannik naligiissaarisarlutik.

Akiitsoqalernerni suli annikillisaqqinnissaannut suliniutit. Namminersorlutik Oqartussanit pigineqartut ingerlatseqatigiiffiit aningaasaqarnikkut illersorneqarsinnaasumik ingerlanneqarnissaannut aamma ingerlatseqatigiiffiit akiitsoqalerneri pisariaqanngitsumik qaffasinnginnissaat imaluunniit nunatta karsianut aarlerinartuunnginnissaanut pimoorussisumik Naalakkersuisut sulipput. Tassunga sakkut tassaapput:

- ingerlatseqatigiiffiup angissusaanut annertuunik akiitsoqalernissaq sioqqullugu ingerlatseqatigiiffiit piginnittunut ilisimatitsisarnissaat pillugu naatsorsuuteqarneq, takuuk aqutsinermi takussutissiami immikkoortoq 6.1,
- ingerlatseqatigiiffiup siulersuisuinik oqaloqateqarnermut naleqqiullugu iluanaarutissat, aningaasaatit ilusai niuernikkullu pissutsit allat pillugit aningaasaqarnikut anguniagassanik aalajangersaaneq, ukiumoortumillu Inatsisartunut nassuiaammi malinnaaneq,
- ingerlatseqatigiiffiup siunissami niuernikkut periusissaata aningaasalersornissaani piginnittumut siunissami ungasinnerusumi naleqalersitsinermik oqimaaqatigiissitsisumik iluanaarutit pillugit politik, tassunga ilanngullugu pisuni aalajangersimasuni patajaallisaanermi imaluunniit agguagarsineq pinnagu innuttaasunut akit appartinnissaannut atorneqartussat sinneqartoorutit, aamma
- namminersorlutik oqartussanit pigineqartuni aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffiit aqutsisunik ingerlaavartumik piginnittutut oqaloqateqartarnerit.
- Taarsigassarsisitsisut Namminersorlutik Oqartussat ingerlatseqatigiiffiillu ataatsimut isigalugit aningaasanik atortissallugit tatiginartuunersut akuttunngitsumik naliliisarnerat Naalakkersuisunit immikkut arajutsineqanngilaq, taamaalilluni ingerlatseqatigiiffinnit taarsigassarsinerit nunatta karsiata taarsigassarsinissamut periarfissai paarlattualu sunnerneqartarlutik. Akiitsut tamarmiusumik ineriartornerat Inatsisartunut ukiumoortumik nassuiaammi aamma Aningaasaqarnikkut ingerlatseq pillugu nassuiaammi taamaattumik malinnaaffigineqartarpoq.

17.13. Minnerunngitsumik aqutsisutut atorfiit ikilisinneqarnissaat immikkut eqqarsaatigalugu ingerlatseqatigiiffinni aaqqissuussaanikkut aaqqissuusseqqittoqarnissaa pisariaqartutut Naalakkersuisunit nalilerneqarpa? Ingerlatseqatigiiffinni Namminersorlutik Oqartussanit pigineqartuni akissarsiat ajunngitsorsiallu qaffasinnerpaaffilernissaat pisariaqartinneqarpa?

AKISSUT

Ingerlatseqatigiiffiup siulersuisui - piginnittuunngitsoq - aaqqissugaanerup qullersani aqutsisuni atorfiit nalilersornissaannut akisussaanerat piginnaatitaanerallu Naalakkersuisunit pingaartinneqarpoq. Tamatumunnga pissutaavoq piginnittup ingerlatseqatigiiffiullu akornanni akisussaaffiup erseqqissumik agguarsimanera: Siulersuisut taakkuupput ingerlatseqatigiiffiup aaqqissugaaneranut, aqunneqarneranut qullersaqarfiullu akissarsiaqartinneranut akisussaasut.

Tamanna tunngavigalugu nalinginnaasumik akissarsiat ajunngitsorsiallu qaffasinnerpaaffilernissaannik pisariaqartitsisoqartoq Naalakkersuisut naliliinngillat. Niuerfimmi aqutsisut piginnaasaat pillugit ingerlatseqatigiiffiit unammilleqatigiipput, inuiaqatigiinnillu napatitsisut suliffeqarfiit illersorneqarsinnaasumik ingerlanneqarnerinik qulakkeerisunik aqutsisunik sulisussarsinissamut aalajangiussimanissaanillu taakku periarfissaqarnerannik aalajangersimasumik qaffasinnerpaaffiliinikkut sanngiillisinneqassalluni.

Taarsiullugu Naalakkersuisut pimoorussisumik piginnittuunertik uku aqqutigalugit ingerlappaat:

- Tulluartumik piginnaasaqarneq tunuliaqutaralugu siulersuisunik toqqaasarneq, ukiukkaartumik siulersuisut katitigaanerannik nalilersuisartoq.
- Qullersaqarfimmi akissarsiat, ajunngitsorsiassatigut aaqqissuussinerit soraarnermi atugassat pillugit ukiumoortumik nalunaarusiami ammasumik pissuseqarnissaq pillugu piumasaqaat.
- Piginnittut ataatsimiinnerini aamma piginnittup oqaloqatiginerani sunniuteqarluartumik aningaasaqarnikkullu illersorneqarsinnaasumik aqutsineq pillugu naatsorsuutigisanik ingerlaavartumik nalimmassaaneq.

Naalakkersuisut paasissutissiipput: Kommunit akiitsuinik ineriartorneq pillugu sukumiinerusumik Aningaasaqarnikkut Ingerlatsineq pillugu Nalunaarut 2026-mi, immikkoortoq 3.4.1-mut innersuussisoqarpoq (qup. 204)

17.14. Kommunit akiitsui kommunit akornanni qanoq agguataarneqarsimanersut kiisalu kommunini ataasiakkaani akiitsut suminngaanneernersut paasissutissiissutigineqassasoq ataatsimiititaliamit kissaatigineqarpoq.

AKISSUT

Takussutissiap matuma kommunit akornanni 2026-imi akiitsut agguarneri takutinneqarput. Kisitsisit tamarmik mio. kr.-iupput.

Akiitsut erniallit	Kommuneqarfik Sermersooq	Avannaata Kommunia	Kommune Kujalleq	Qeqqata Kommunia	Kommune Qeqertalik	Katillugit
Aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffiit kommuninit pigineqartut	598	65	486	0	130	1.279
Kommunit suleqatigalugit	959	4	100	0	0	1.062
Ilanngaasecreerluni akiitsut emiallit						
Aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffiit	586	35	486	0	105	1.212

kommuninit pigineqartut						
Kommunit suleqatigalugit	181	-120	99	0	-40	120

Paasissutissanik pissarsiffik: Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfik, isummersuutit tiguneqartut tunngavigalugit

Kommunini ataasiakkaani akiitsut suminngaaneernerinik paasissutissanik Naalakkersuisut ajoraluartumik peqanngillat, taamaattumillu tamanna pillugu paasissutissanik nassiussinissamut periarfissaqarnatik.

17.15. Meeqqanut akilersuutinik kommunip siumoortumik tunniussisarnera kommunit aningaasaqarnerannut pitsaanngitsumik sunniuteqarpoq, tassa kingornagut angajoqqaanik akiliisitsiniartarneq amerlasuutigut periarfissaaneq ajormat. Ajornartorsiutip uteqqiattup tamatuma killiffia Naalakkersuisunit paasissutissiissutigineqarsinnaava? Ajornartorsiummi tassani sutigut Naalakkersuisut aaqqiisinnaappat?

AKISSUT:
Naalakkersuisut § 37 tunngavigalugu apeqqutip 164/2025-ip akissutaanut innersuussissapput, tassani apeqqummullu tassunga attuumassuteqartuni tunngaviusumi pissutsini allani arlalinni sukumiisumik suliarineqarsimalluni. Akissut ilanngussatut uunga ilanngunneqarpoq.

18. <u>Kommunit aningaasaqarnerat</u>
Naalakkersuisut paasissutissiipput: *Nalunaarsuiffik 8-imi takuneqarsinnaavoq kommunit ataatsimut isigalugu 2025-mi naatsorsuutit naapertorlugit 499 mio. koruuninik sinneqartooruteqarsimasut aamma 2026-mi missingersuutini katillugit 220 mio. koruuninik sinneqartooruteqarnissaq naatsorsuutigineqartoq. Taamaattorli kisitsisit taakku kommunit akornanni assigiinngissutsit ersersippaat, aamma allanngortinngilaat innuttaasut qanillugit suliassat, ilaatigut isumaginninnermut suliassaqarfimmi, inunnut innarluutilinnut suliassaqarfimi, suliffissaqartitsinermut utoqqarnullu suliassaqarfimmi suli ingerlaavartumik pingaarnersiorneqarnissaat pisariaqartoq.* (qup. 205)

18.1. Inuiaqatigiit katitigaaneranni ineriartornerup aningaasaqarnikkut attassisinnaanermut sunniuteqarnera eqqarsaatigalugu kommunit ataasiakkaat utoqqarnut suliassaqarfimmut tamarmut innuttaasunullu ataasiakkaanut aningaasartuutaasa ineriartornerannut takussutissiaq ataatsimiititaliamit qinnutigineqarpoq.

AKISSUT
Naalakkersuisut 2025 pillugu naatsorsuinermik peqanngillat, kisiannili kommuniniit paasissutissanik pissarsiniarnissamut suliniuteqassalluni taakkulu pigineqalerpata nassiukkumaarlugit.

Naalakkersuisut paasissutissiipput: *Kommuninut ataatsimoortumik tapiissutit aningaasanut inatsisissatut siunnersuummi tapiissutinut aningaasaliissutit allat assigalugit missingersuusiornermi teknikikkut tunngavigisat naapertorlugit ilanngunneqarput, immikkut iluarsiissuteqarnissamut tunngavigisassaq ilanngunneqarnani Taamaalilluni aningaasaliissutinut aalajangersimasunut aalajangiinerit imaluunniit teknikikkut iluarsiissutit malitsigisaannik allannguutit kisimik ilanngunneqarsimapput.* (qup. 205)

18.2. Siuliani allassimasut Naalakkersuisunit itisilerneqarsinnaappat aammalu tamatuma kommunit suliassaminnik ingerlatsinerannut qanoq kinguneqarnissaa erseqqinnerusumik nassuiarneqarluni?

AKISSUT

Allanneqarsimasut isumaqarput 2027-imi aningaasanut inatsisissamut siunnersuummi ingerlatsinermut tapiissutitullu aningaasaliissutit aallaaviatigut nalinginnaasumik akitigut akissarsiatigullu iluarsiissutit ilanngunneqarsimanngitsut. Ilaanngitsunut ilaatigut inatsisit immikkulluunniit isumaqatigiissutit pissutigalugit iluarsiisimanerit ilaapput. Kommuninut ataatsimoortumik tapiissutit eqqarsaatigalugit aningaasaliissutini allannguutit imarisaatigullu iluarsiinerit aalajangersimasut kisimik ilanngunneqarsimapput.

Akit akissarsiallu qaffappata iluarsiisoqanngitsinnera kisiat isigalugu tamatuma kingunerisarpaa ataatsimoortumik tapiissutit pisissutaasinnaanera appartoq. Tamannalu kommuninut ataatsimoortumik aningaasatigut sinaakkutissat imaluunniit kiffartuussinerup qaffassusaa taamaaqataanik procentinngorlugu apparneranik isumaqanngilaq.

Ataatsimoortumik tapiissutit kommunit aningaasalersuinikkut tunngaviisa ilagaat annikitsuinnaq. Kommunit aamma annertuunik akileraarutitigut isertitaqarput allatigullu isertitaqarlutik. Akileraarutitigut isertitat sulisoqarnerullu qaffannerisa malitsigisaanik amerlisinnaapput aamma akileraartarnermi procenti allanngunngikkaluartoq. Kommunalbestyrelsit aamma inatsisitigut sinaakkutissat iluini kommunimi akileraartarnermi procenti nammineq aalajangersarsinnaavaat. Tulluarsaanissamik pisariaqartitsinermut taamaattumik kommunini ataasiakkaani isertitatigut aningaasartuutitigullu pisariaqartitsinerit tamarmiusut ineriartornerit apeqqutaapput. Tassani ilaatigut piviusumik akitigut akissarsiatigullu ineriartorneq, innuttaasut katitigaanerat kommunillu aningaasaqarnikkut aallaavigisaat pingaaruteqarput. Pisariillisaasoqarnissaanik allatullu tulleriiaarisoqarnissaanik pisariaqartitsisoqarsinnaavoq, annertussusaali taassuminnga iluarsiisoqanngitsinneranik taamaallaat tunngaveqarnani. Suliassat naammassineqarnissaannut inatsisitigut piumasaqaatit iluini kommunit nammineq

pingaarnersiuinertik aaqqissuuttarpaat. Taamaalilluni iluarsiisoqarsimannginnerani kommunini ataasiakkaani suliassaqarfinni assigiiaartumik sipaaruteqarnissamut aalajangersaasoqarsimanngilaq.

Kommunit suliassaasa aalajangersimasumik kingunissai taakku ataatsimut missingersuusiornerinik sumiiffinnilu pingaarnersiuinernik tunngaveqassaaq. 2027-imut kommunit missingersuutaat suli akuerineqanngillat, ataatsimoortumillu tapiissutit pillugit isumaqatigiinniarnerit naammassineqarnatik. Taamaattumik piffissami maannakkut kommunini ataasiakkaanik sullissinerit qaffassusiisa aalajangersimasumik kingunii allanneqarsinnaanngillat.

18.3. Kommuninut ataatsimoortumik tapiissutit 2027-mut aningaasanut inatsisissatut siunnersuummi akinut akissarsianullu iluarsiissuteqarfigineqannginnerisa saniatigut ataatsimoortumik tapiissutit 50 mio. kr.-inik ikilineqarsimasut ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq. Taamatut ikilineqarnerannut tunuliaqutaasoq Naalakkersuisunit itisilerneqarsinnaava?

AKISSUT

Tassani pineqanngilaq ataatsimoortumik tapiissutit piviusumik appartinneqarneri. 2027-imi ataatsimoortumik tapiissutit AIS2027-imi 2026-imit 50 mio. kr.-it missaannik appasinnerunerinut pissutaavoq 2026-imut ataatsimoortumik tapiissutit ukiumut missingersuusiorfiusumut 2026-imut akitigut akissarsiatigullu iluarsiiffigineqarnerat, taakkulu 2026-imi 45,5 mio. kr.-inik ilassutaallutik. Tamanna 2026-imut ataatsimoortumik tapiissutit pillugit kommuninik isumaqatigiinniarnermi aalajangersimasumik ilaavoq aamma tamanna pillugu politikikkut isumaqatigiilernermut ilaalluni, AI2026-p akuersissutigineqarnissaa sioqqullugu Naalakkersuisut kommunillu akornanni isumaqatigiissutigineqartoq.

18.4. Iluarsiissuteqannginneq ikililerinerlu aningaasanut inatsisissatut siunnersuummi qulequtarineqartumut qanoq atassuteqarpa, minnerunngitsumik kommunit ima allaaserineqarmata "kommunit innuttaasunut qanittumik sullissinermi suliassanik pingaarutilinnik isumaginnittuupput, taamaattumillu aningaasanut inatsisissatut siunnersuummi innuttaasunut qanittumi inuiaqatigiinni patajaassuseq pillugu qulequtaasumi pingaarutilimmik inissisimallutik". (qup. 204)

AKISSUT

Siuliani akissummit soorlu takuneqarsinnaasoq pingaarluinnarpoq eqqaamassallugu nunami inuit akileraarutaannit isertitat annertunersaannik kommunit isertitaqarmata kommunillu missingersuutit akuerineqarnissaannut nammineq akisussaammata. Kommunit tamatuma saniatigut - Naalakkersuisut

assigalugit - aningaasaqarnerminnik ingerlaavartumik pisariillisaanissaq pillugu piumasaqarfigineqarput. Aningaasanut inatsisissatut siunnersuummi Naalakkersuisut aamma kommunit aningaasaliissutaat assigeeqqissaamik pineqarput. Naalakkersuisut taamaalillutik, Naalakkersuisut nammineq imminnut piumasaqarnermit kommuninut annertunerusunik annikinnerusunilluunniit piumasaqaateqanngillat. Tassunga atatillugu Naalakkersuisut arajutsisimanngilaat kommunit innuttaasunut qanittunik suliassanik annertuunik arlalinnik isumagisaqarnerat, taamaalillunilu inuiaqatigiit qajannaatsuunissaannut pingaaruteqarluinnartumik inissisimallutik. Tassunga atatillugu Naalakkersuisunit aamma nuannaarutigineqarpoq ukiuni aggersuni kommunit upalungaarsimanerisa nukittorsarnissaanut danskit naalagaaffiata tapiissutini annertusimmagit.

Peqatigisaanik patajaassuseq aamma attanneqarsinnaasumik ataatsimoortumik pisortat aningaasaqarnerinut suliassaqarfinnilu tamanit pingaarnersiuinerup pingaaruteqarneranut atatillugu isigineqassaaq. Kommuninut ataatsimoortumik tapiissutit aningaasanut inatsisit ataatsimoortumik aningaasartuutaasa ilagaat annertoorujussuaq taamaattumillu tassani ataatsimoortumik pingaarnersiuinermi pinngitsoorani ilaasariaqarluni.

Soorunami kommunit missingersuutaanni pisariaqartumik pingaarnersiuisoqarlunilu tulluarsaasoqassaaq - soorlu aamma aningaasanut inatsisit sinnerani taamaattoqartoq. Kommunit oqaloqatigalugit kommunit aningaasaqarnerisa ineriartorneranni Naalakkersuisut malinnaassapput.

18.5. Aningaasaliissutit ukiuni kingullerni tallimani iluarsiissuteqartinnerisa kingorna kommunit sullissineranni qaffasissutsimik attassisinnaassuseqarnerat Naalakkersuisunit naatsorsorneqarsimava? Sullissinerup qaffasissusia aningaasaliissutit ineriartornerat annertoqatigalugu malinnaatinneqartutut Naalakkersuisunit isigineqarpa?

AKISSUT

Kommunit sullissineranni qaffasissutsimik attassisinnaassuseqarnerat pillugu takussutissiamik Naalakkersuisut suliaqarsimanngillat. Ingerlataqarfimmi inatsisit suliassat isumaginerinut immikkoortuni aalajangersimasuni minnerpaamik piumasaqaatinik aalajangersaasimapput, akiliutillu aalajangersimasut inatsisinik tunngaveqartuullutik akigititallu qitiusumiit aalajangersarneqarsimallutik. Akerlianilli sullissinerit ataatsimut qaffasiffissaanik aalajangersaasoqarsimanani, piffissap ingerlanerani ineriartornermut uuttorneqarsinnaasoq. Immikkoortuni inatsisikkut qaffasissutsimik aalajangersarneqarsimanngitsuni aningaasaliisutut oqartussaaffimmi iluani kommunalbestyrelsit pingaarnersiuisarput, takuuk kommunit Namminersorlutillu Oqartussani missingersuutaat naatsorsuutaallu pillugit Inatsisartut inatsisaanni § 23, imm. 2. Aningaasaliissutini ineriartorneq

sullissinerup qaffasissusia naapertorlugu malinnaanersoq Naalakkersuisut taamaattumik naliliisinnaanngillat.

Naalakkersuisut paasissutissiipput: *Peqatigitillugu kommunit aningaasaqarnermik akisussaassuseqartumik aqutsinissamut aamma sullississutit tunngaviusut pingaarnersiorlugit ingerlanneqarnissaannut ataatsimut piumasaqaatinik assingusunik malinnittussaqarput. Tamanna qanittumik oqaloqatigiinnissamik, suliassat ersarissumik pingaarnersiorneqarnissaannik aamma pisortat ataatsimut suliassanik pitsaanerusumik naammassinnittarnerannik ingerlaavartumik ineriartortitsinissamik pisariaqartitsineq erseqqissarpaa.* (qup. 205)

18.6. Minnerunngitsumik aningaasaqarnikkut pisariaqartitsinerup ineriartornera eqqarsaatigalugu kommunit qaninnerusumik oqaloqatigineqartalernissaat aammalu ingerlaavarnerusumik tigussaanerusumillu peqataatinneqarlutillu malitseqartitsivigineqartarnissaat Naalakkersuisunit qanoq ingerlanneqalersaarpa?

AKISSUT

Kommunini aningaasaqarnikkut sinaakkutit kommuninilu suliassat ineriartorneri pillugit kommuninik ingerlaavartumik oqaloqateqarneq Naalakkersuisunit pingaartinneqarpoq. Oqaloqatigiinneq ukiumoortumik aningaasaqarnikkut ataatsimoortumik tapiissutit pillugit isumaqatigiinniarnernut aamma Namminersorlutik Oqartussat kommunillu akornanni akisussaaffinni ataasiakkaani ingerlaavartumik atassuteqarnikkut ilaatigut pisarpoq.

Politikikkut Ataqatigiissaarisut, tassani Naalakkersuisut kommunillu sinniisoqarlutik, tamatuma saniatigut pingaarnertigut politikikkut oqaloqatigiifliusarpoq pingaaruteqartoq. Politikikkut Ataqatigiissaarisut aallaaviatigut ukiumut marloriarlutik ataatsimiittarput, tassanilu pisariaqartitsineq malillugu immikkut ittumik ataatsimiinnissamut aggersaasoqarsinnaalluni. Tassani ilaatigut aningaasaqarnikkut pissutsit, ataatsimut pingaarnersiuinerit aamma Namminersorlutik Oqartussat kommunillu akornanni suleqatigiinnermut pingaaruteqartut apeqqutit eqqartorneqartarput, soorlu aamma ingerlaqqinnissaq pillugu isumaqatigiissusiortoqarsinnaasoq.
Kommunit aningaasaqarnikkut pisariaqartitaat maannakkut suleqatigiiffiusuni ingerlaavartumik nalilersorneqartarput aamma suliassat aningaasaqarnikkullu sinaakkutit tamarmiusut ineriartornerinut atatillugu.

18.7. Naalakkersuinikkut ataqatigiissaarineq kommunillu akornanni suleqatigiinneq pitsanngortikkumallugit aaqqissuussineq pitsaanerusoq Naalakkersuisunit qanoq pilersinneqalersaarpa?

AKISSUT

Namminersorlutik Oqartussani kommunillu akornanni ingerlaavartumik aaqqissugaasumillu politikikkut oqaloqatigiinnissaq Naalakkersuisunit pingaartinneqarpoq.

Politikikkut Ataqatigiissaarisut, Naalakkersuisut kommunillu sinniisuuffigisaat, oqaloqatigiinnernut ataqatigiissarinernullu taakkununnga oqalliffiupput pingaarutillit. Politikikkut Ataqatigiissaarisut aallaaviatigut ukiumut marloriarlutik ataatsimiittarput, tassanilu pisariaqartitsineq malillugu immikkut ittumik ataatsimiinnissamut aggersaasoqarsinnaalluni. Tassani ajornartorsiutit tamanut tunngasut, ataatsimut pingaarnersiuinerit aamma ataatsimut soqutigisani pissutsit oqallisigineqartarput, aamma ingerlaqqinnissaq pillugu isumaqatigiissusiortoqarsinnaasoq.

Namminersorlutik Oqartussat kommunillu akornanni politikikkut ataqatigiissarineq, oqaloqatigiinneq suleqatigiinnerlu ikorfartorniarlugit maannakkut suleqatigiiffiusoq Naalakkersuisunit suli atorneqarniarpoq.

18.8. Aningaasaqarnermik aqutsineq aammalu inatsisit malittarisassallu atuuttut naapertorlugit ingerlatsineq eqqarsaatigalugit Naalakkersuisut kommuninik nakkutilliinertik itisilersinnaavaat?

AKISSUT

Kommunit nakkutiginerinik suliassaq naalakkersuisoqarfiit sisamat akornanni agguarneqarsimavoq. Aallarniutigalugu tulliuttumi Isumaginninnermut, Suliffeqarnermut, Ilaqutariinnut Nunami Namminermut Naalakkersuisup ataani Nunamut Namminermut immikkoortortamit kivinneqartoq nakkutilliineq nassuiarneqarpoq. Kingorna nakkutilliinermi suliassat allat nassuiarneqassapput.

Kommunit aqunneqarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 29, 17. november 2017-imeersoq kiisalu nalinginnaasumik kommunini inatsisitigut tunngaviit malillugit sinaakkutit iluini kommuninik Naalakkersuisut nakkutiginnipput.

Naalakkersuisut nakkutiginninnerat inatsisinut naapertuuttoqarneranik nakkutiginninneruvoq. Nakkutilliinermut ilaanngillat kommunit aalajangersimasutit missingersuutitigut pingaarnersiuinerat imaluunniit nalinginnaasumik aningaasaqarnikkut aqutsinerat. Akerlianilli inatsisit atuuttut malillugit piumasaqaatinik pisussaaffinnillu kommunit naammassinninnerinik nakkutilliinissaq Naalakkersuisut suliassaralugit.

Kommunini aningaasaqarnikkut pissutsinut tunngatillugu nakkutilliinermut ilaavoq kommunit aqunneqarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaanni kapitali 4, § 25 malillugu aningaasaqarnermut ataatsimiititaliap suliassanik isumaginninnera. Aalajangersagaq malillugu aningaasaqarnermut ataatsimiititaliaq ilaatigut kommunimi allaffissornermi suliassaqarfiit tamarmiusut iluini aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu pissutsinik nakkutiginnittussaavoq. Naalakkersuisut nakkutiginninnerat taamaalilluni inatsisit naapertorlugit inatsisinit aalajangersarneqartup nakkutiginninnermi suliassamik taassuminnga aningaasaqarnermut ataatsimiititaliap ingerlatsineranut sammitinneqarpoq.

Kommunini ingerlatsiviit eqqarsaatigalugit inatsisini aalajangersarneqarsimasut sinaakkutit iluini kommunalbestyrelsip, borgmesterip kommuninilu ataatsimiititaliaasa iliuuseqarnerinik Naalakkersuisut nakkutilliipput. Tamanna ilaatigut kommunini aalajangiinernik, imaqarnilianik sulianillu aalajangersimasunik, tamatumunnga pissutissaqartillugu, misissuisarnikkut pisarpoq.

Nakkutilliinerup taamaalilluni siunertaraa kommunit aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu suliassaat inatsisit malittarisassallu atuuttut naapertorlugit isumagineqarnerisa qulakkeerneqarnissaa.

Immikkoortunut allanut kiisalu kommuninut atatillugu naalakkersuisoqarfiit arlallit nakkutilliinermi suliassanik assigiinngitsunik isumagisaqarput. Nakkutilliisussaatitaaneq tassaasinnaavoq inatsisinit aalajangersarneqarsimasoq imaluunniit inatsisinit aalajangersarneqarsimanngitsoq. Inatsisitigut aalajangersarneqarsimasoq nakkutilliineq assersuutigalugu tassaasinnaavoq siumoortumik kingornatigullu aningaasartuutinik nakkutilliineq pillugu missingersuutit naatsorsuutillu pillugit inatsimmik §§ 25-33-mi peqqussutaasut Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfiup suliassai. Inatsisitigut aalajangersarneqarsimasoq nakkutilliinerit itisilerniarlugit immikkoortuni aalajangersimasuni inatsisinut innersuussisoqarpoq. Tamanna Missingersuusiornermi malittarisassami 2026-mi kapitali 30-mi naammattumik suliarineqarpoq, taamaattumik tassunga innersuussisoqarluni.

18.9. Kommunit aaqqissuussaaneranni siunissami qaninnerusumi ungasinnerusumilu allannguinissat qanoq ittut Naalakkersuisunit naatsorsuutigineqarpat? Kommunit aaqqissuussaanerat eqqarsaatigalugu suliat suut ingerlanneqarnersut Naalakkersuisunit killiffissiorneqarsinnaava?

AKISSUT

Aaqqissuussaarnermut ataatsimiititaliaq siunissami kommunit ilusissaannik aamma kommunit aamma Namminersorlutik Oqartussat akornanni suliassat agguarnerinik suliaqarpoq. Ataatsimiititaliaq maannakkut sulinerit oqallinnerillu pisimasut tunuliaqutaralugit isumaliutissiissummik ilusilersuivoq.

Innuttaasut isumaat suliami immikkoortutut pingaaruteqartutut ilaapput. Kommunimi agguarneq pillugu Avannaata Kommuniani, Qeqqata Kommuniani aamma Kommune Kujallermi ilitsersuutaasumik innuttaasut taasitinneqarsimapput. Inernerit, taasinerit amerlanersaasa tikkuarsimavaat maannakkut kommunit agguarnerat allanngortinneqassasoq kissaatigalugu, tamannalu isumaliutit ingerlateqqinnerini tunngaviit ilaattut ilaassalluni.

Aaqqissuussaarnermut ataatsimiititaliaq politikikkut malinnaasussani ilaasortassanik toqqaaqqullugit Inatsisartuni partiinut saaffiginnissimavoq. Siunertaq tassaavoq isumaliutissiissutip suliarineranik politikikkut amerlasuut ilaatinnissaasa malinnaanissaasalu qulakkeerneqarnissaa.

Siunissami qanittumi Aaqqissuussaarnermut ataatsimiititaliap isumaliutissiissutini naammassissallugu aalluppaa. Siunissami ungasinnerusumi allannguutaasinnaasut isumaliutissiissut, innuttaasut saqqummiussaat kingornalu politikikkut oqallinnerit tunuliaqutaralugit nalilersorneqarsinnaassapput.

Kommunit agguarnerisa allanngortinnera inatsisip atuuttup allanngortinnissaanik pisariaqartitsissaaq taamaalillunilu Inatsisartuni suliarineqartussaallunilu akuerineqartussaalluni.

19. AIS 2027-mut allannguutaasinnaasut piareersarneri

Naalakkersuisut paasissutissiipput: *Immikkoortuni arlalinni aappassaaneerinninneq pingajussaaneerinninnerlu sioqqullugit suli qulaajaasoqarsinnaasoqarsinnaavoq isumaqatiginninniarnerillu ingerlanneqarlutik, tamannalu allannguutissatut siunnersuuteqarnissamut tunngavissaqalersitsisinnaavoq* Tamanna ilaatigut Inatsisartuni partiinik isumaqatiginninniarnerit kingunerisaannik iluarsiissutaasinnaasunut, sanaartugassanut aningaasaliinissanullu annertuunut atatillugu paasissutissanik nutaanik aamma peqqinnissaq pillugu isumaqatigiissutissap nutaap pingaarnersiorneqarnissaata kingunerisassaannut atuuppoq. (qup. 205)

19.1. Allannguutissatut siunnersuutit sorliit siunnersuummik aappassaaneerinissamut pingajussaaneerinissamullu saqqummiunneqalersaarnersut Naalakkersuisunit itisilerneqarsinnaava?

AKISSUT

Akissummi matumani soorlu siusinnerusukkut ilisimatitsissutigineqartoq Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuutit sorliit siunnersuummik

aappassaaneerinissamut pingajussaaneerinissamullu saqqummiunneqalersaarnersut piffissami maannakkut Naalakkersuisunit ataatsimut takutinneqarsinnaanngillat.

Aappassaaneerinnermut allannguutissatut siunnersuutip suliarinera suli ingerlanneqarpoq, tassunga ilanngullugu naalakkersuisoqarfinniit ilanngussassat pissarsiarineri suliarinissaalu. Tassunga ilanngutissaaq politikikkut eqqartueqqinnerit isumaqatigiinniarnerillu kiisalu ilaatigut sanaartornermut, aningaasaliinermut peqqinnissaqarfimmullu tunngasuni paasissutissat nutaat suli allatigut allannguinissamut siunnersuuteqartitsisinnaallutik.

Allannguutissatut siunnersuutit inaarutaasumik annertussusissai imarisaalu taamaattumik aatsaat aningaasanut inatsisip suliarinerani kingusinnerusukkut naatsorsorneqarsinnaassapput.

Naalakkersuisut paasissutissiipput: *Politikikkut pingaarnersiukkat allanngortinneqassappata, tamanna aallaavittut sinaakkutit iluanni pissaaq imaluunniit aningaasartuutit allat aalajangersimasut annikillinerisigut imaluunniit isertitat qaffannerisigut aningaasalersorneqassalluni* (qup. 206) Timersorneq pinaveersaartitsinerlu nalinginnaasumik nassuiaatini ilaatinneqannginnerat aammalu timersornermut tapiissutit aningaasanut inatsisissatut siunnersuummi 2029-p tungaanut ikiliartuinnartinneqartut ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq. Tamatuma peqatigisaanik Kalaallit Nunaata 2030-mi nunarsuarmi nunatut timersorfiunerpaanngornissaa Kalaallit Nunaanni Timersoqatigiit Kattuffiata anguniagaraa, timersornermillu annertunerusumik ingerlatsinissaq aningaasaliinissamik aammalu unammiuaarnerni peqataanissamut aningaasanik pisariaqartitsivoq.

19.2. Timersornermut tapiissutit sooq ikiliartornersut Naalakkersuisunit tunngavilersorneqarsinnaava?

AKISSUT

Kontomi pingaarnermi 40.94.13-mi Timersornermut tapiissutit apparnerinut siusinnerusukkut isumaqatigiissutit annikillinerinut atorunnaarnerinullu, utaqqiisaasumillu annertunerusumik aningaasaliissutinut annertuutigut naapertuuttut Naalakkersuisut ilisimatitsisinnaapput.

Tassani Inuit Ataqatigiit aamma Siumut akornanni *2025-imut aningaasanut inatsit pillugu isumaqatigiissummut 18. november 2024-imeersumut innersuussisoqassaaq.* Tassani ukiuni 2025-mi aamma 2026-imi tamani 10 mio. kr.-it tikillugit kiisalu 2027-mi aamma 2028-imi ukiumut 5 mio. kr.-inik sillimmateqassasoq isumaqatigiissutigineqarpoq. Aningaasat Timersoqatigiit Kattuffiannut (GIF) 80 pct.-imik aamma Elite Sport Greenlandimut (ESG) 20 pct.-imik agguarneqassasut naatsorsuutigineqarpoq. Isumaqatigiissummut aamma ilaapput Arctic Circle Racemut 2025-mi aamma 2026-mi ukiumut 0,5 mio. kr.-nit.

2027-imiit appartitsineq taamaalilluni 2025-imut aningaasanut inatsit pillugu isumaqatigiissummut ilaareerpoq. 2028-ip kingorna immikkut tapiissutit taakku aningaasalersornissaat isumaqatigiissummut ilaanngilaq.

Kontomi pingaarnermi aningaasaliissutit 2026-mi 27,92 mio. kr.-iniit 2027-mi 22,56 mio. kr.-inut ikilisinneqarput. 5,36 mio. kr.-inik apparneq GIF-imut 3,9 mio. kr.-iut, ESG-mut 0,96 mio. kr.-inut aamma Arctic Circle Racemut 0,5 mio. kr.-inut tunngasuuvoq. Aningaasaliissutit 2028-mi 22,6 mio. kr.-nik ikilisinneqassapput aamma 2029-mi aamma 2030-mi ukiumut 17,7 mio. kr.-nit missaaniissallutik.

Pingaarnertut kontomut timersornerup ataatsimut aningaasalersornera ilaanngilaq. GIF aamma ESG aamma konto pingaarneq 40.92.21 aqqutigalugu pinnguaatinit aningaasanik pissarsisarput. Tassani 2027-mi 21,0 mio. kr.-it aamma 3,8 mio. kr.-it missaat missingersuutigineqarput. Aningaasat 2026-mi ukiunilu missingersuusiorfiusuni qaffasitsigisumiipput.

Peqatigisaanik 2025-imut aningaasanut inatsit pillugu isumaqatigiissut piviusunngortitsinissaq sioqqullugu aningaasat tapiissutaasut sunniutaannut matussutaasinnaaneri naatsorsuutigineqarlutik. Isumaqatigiissummi peqataasunit pingaartinneqarsimavoq immikkut aningaasat timersortartunut immikkullu kattuffinni iluaqutaassasut allaffissornerullu annertusineranut atorneqarnatik.

BDO tamanna tunngavigalugu timersornermut tunngasuni tapiissutinik ingerlatsinermik kukkunersiuisimavoq. Naalakkersuisoqarfimmi akisussaasumi, GIF-imi aamma ESG-mi tapiissutinik aqutsinermut kukkunersiuineq tunngasimavoq. Allaffissornermi aningaasartuutini, aaqqissugaanerusumik nakkutilliinissamut aamma aningaasaliissutit inernerillu uuttorneqarsinnaasut akornanni ataqatigiittoqarnerunissaanik annertunerusumik ammasumik pissuseqarnissamik pingaartumik pisariaqartitsisoqarneranik taakku tikkuussivoq.

Malinnaaqqinneq Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Timersornermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfimmut tunniunneqarsimavoq. Naalakkersuisoqarfik pingaarnertigut iliuuseqarnissamik pilersaarusiorsimavoq aamma siunissami nakkutilliinermi malinnaanermilu sulinissamut akisussaassalluni.

Iliuuseqarnissamut pilersaarummiipput ilaatigut allaffissornermit aningaasartuutit immikkut naatsorsorneri, nakkutilliinernut kukkunersiuinernilu ilitsersuutit kiisalu sipaartarnissamut najoqqutassiat. Tassaniippoq aningaasaliissutini inernerinik uuttorneqarsinnaamik malinnaaneq. Ataatsimoortumik isumaqatigiissutini ingerlaatsit digitalikkut aaqqiinernik misissuinerup peqatigisaanik allaffissornikkut artukkiissutaasut killilernerinut iluaqutaassallutik. Malinnaaneq naatsorsuutigineqarpoq maannakkut aningaasaliissutitigut sinaakkusiussat iluini naammassineqarsinnaasoq.

Naalakkersuisunit pingaartinneqarpoq iliuuseqarnissamut pilersaarut aningaasaqarnikkut aqutsineq, nakkutilliinerup aningaasallu atorneqarnerinut uppernarsaatit aalajangersimasumik pitsaanerulersinneqassasut. Suli allanik

aningaasaliisoqarsinnaaneranik isummernissaq pitinnagu taamaattumik kukkunersiuinermik uppernarsarneqarsinnaasumik malinnaasoqarsimassaaq aamma aningaasat annertunerusut naatsorsuutigisamik inernissai pillugit nassuiaateqassalluni. Utaqqiisaasumik aningaasaliissutit imaluunniit suli allanik tapiissutit ingerlateqqinneqarsinnaanerini aamma aningaasanut inatsit pillugu isumaqatigiinniarnerni taakku salliutinneqassapput aamma aningaasaqarnikkut sinaakkusiussat tamarmiusut iluini aningaasalersorneqassallutik.

19.3. 2030-mi nunatut timersorfiunerpaanngornissamik anguniagaqarneq tapersersorniarlugu iliuusissat suut aallartinneqartussatut Naalakkersuisunit naatsorsuutigineqarpat?

AKISSUT

Timersornerup timilu atorlugu ingerlataqarnerit innuttaasut peqqissuunerinut, atugarissaarnermut inuiaqatigiinnilu ataqatigiissitsinermut pingaaruteqarneri Naalakkersuisut akueraat. Nunarsuarmi 2030-mi Kalaallit Nunaata nunatut timersorfiunerpaanngornissaa pillugu anguniagaq Kalaallit Nunaanni Timersoqatigiiffinnik piffissamut 2023-2027-imut angusassatut isumaqatigiissummi atuutereersumi ikorfartorneqareerpoq.

Suliniutinut ilaatigut ilaapput timersornermi ikiuuttarnerup nukittorsarnissaa, siunissami timersornermi atortussanik pisariaqartitsinermik misissueqqissaarneq kiisalu timersornermi pikkorissunillu ineriartortitsinermi pitsaanerusunik sinaakkusiisunik unammiuaartarnerit ilusissaannik ineriartortitsineq. Peqatigisaanik Naalakkersuisut amerlasuut timersornerat timersullammaallu timersornerat illugiimmik ikorfartorneqassasut aamma immikkoortunut taakkununnga marlunnut sinaakkutit pitsaasuunissamut sulissutigissallugu.

Taakku saniatigut timersornernik ingerlatsinermut periarfissat pitsaanerulersinnerinut periarfissanik Naalakkersuisut suli misissuissapput kiisalu timersornermi atortut aamma timersornermut silamiittarnermullu annertunerusumik atassuteqartunik ingerlatsinerit ineriartortinneri ikorfartussallugit. Anguniagaq tassaavoq nuna tamakkerlugu meeqqanut, inuusuttunut, inersimasunut, utoqqarnut inunnullu innarluutilinnut timikkut ingerlataqarnissamut periarfissanik amerlanerusunik pilersitsinissaq.

20. <u>Aningaasanut inatsisissatut siunnersuummi aningaasaqarnikkut kisitsisinut pingaarnernut takussutissaq</u>

Naalakkersuisut paasissutissiipput: *2027-imut aningaasanut inatsisissatut siunnersuummi aningaasaliissutit assigiinngisitaartumik siumoortumik naatsorsuisarnermik periuseq tunngavigalugu naatsorsorneqarput. Aallaaviatigut ingerlatsinermut tapiissutinullu aningaasaliissutit aningaasanut inatsiseqarfiusup akigititai tunngavigalugit ingerlaannartinneqarput,*

aningaasaliissutinut tunngavigisat nalinginnaasumik teknikikkut siumoortumik iluarsineqarnatik. (qup. 206)

20.1. Assigiinngisitaartumik siumoortumik naatsorsuisarnermik periuseq qanoq naatsorsorneqarlunilu ilanngunneqarsimanersoq Naalakkersuisunit erseqqinnerusumik nassuiaatigineqarsinnaava?

AKISSUT

Assigiinngisitaartumik siumoortumik naatsorsuisarnermik periutsimi paasineqassaaq aningaasaliissutit tamarmik ataatsimoortumik akitigut akissarsiatigullu nalinginnaasumik siumut naatsorsorneqartarneri.
Aningaasaliissutit aallaaviatigut maannakkut aningaasaliissutit qaffasiffiini ingerlateqqinneqarput kingornalu immikkut iluarsineqarlutik, allannguinissamut pissutissaqartitsisunik pissutsinik aalajangersimasunik peqarpat, assersuutigalugu missiliuinerit allanngorneri, immikkoortuni attuumassuteqartuni AA-mi iluarsiinerit, ataatsimoortumik tapiissutit, inuiaqatigiit katitigaaneranni allanngornerit imaluunniit akisussaaffiit allanngorneri.

Ataaniittumi AIS2027 pillugu siumut naatsorsuinermi periuseq allaaserineqarpoq.

1. 2026-imut Aningaasanut inatsimmiit aningaasaliissutit ingerlateqqinneri

2026-imut Aningaasanut inatsimmiit aningaasaliissutit aallaaviatigut AIS2027-imi ingerlateqqinneqarput. Tamatuma kingunerisaanik ukiuni missingersuusiorfiusuni aningaasaliissutit AIS2027-imi ukiuni taamaaqataanik ingerlateqqinneqassallutik.

AI2026-imi aningaasaliissutit	**AIS2027-imut ingerlateqqinneqartut**
UM 2027	AIS 2027
UM 2028	UM 2028
UM 2029	UM 2029
UM 2029*	UM 2030

**AI2026 UM 2029-imiit AIS207 UM 20230-imut nuussinerit pingaarnertut kontonut, ukiumiit ukiumut aningaasaliissutit qaffasiffiisa nikerarnerinut iluarsineqarput, assersuutigalugu konto pingaarneq 31.08.07 Qinersinermut aningaasartuutit (tapiissutitut aningaasaliissutit).*

2. Allannguinernut ilisimaneqartunut iluarsiinerit

Tulliuttumi allannguinernut ilisimaneqartunut aningaasaliissutit iluarsineqarput, tassunga ilanngullugit:

a) ilassutitut aningaasaliissutit akuerineqarsimasut,
b) inatsisinut tunngasut aningaasaliissutinut isertitanilu aningaasaliissutinut tunngasut missiliuinerit allanngorneri,
c) naalagaaffiup akitigut akissarsiatigullu iluarsiinera (AA-iluarsiineq),
d) kommuninut ataatsimoortumik tapiissutit,
e) peqqinnissaqarfimmi inuiaqatigiinni katitigaanernut iluarsiineq, kiisalu

f) akisussaaffinni allannguinerit.

3. Kissaatit ilanngunneqarneri

Allannguinernut ilisimaneqartunut iluarsiinerup kingorna kissaatit saneqqunneqarsinnaanngitsut missingersuutinullu sunniuteqanngitsut ilanngunneqarput.

Naalakkersuisut paasissutissiipput: Aningaasaliissutit immikkut ittumik iluarsiissuteqarnissamut tunngavigisaqarfiunngitsut immikkut malittarisassatut ilaanngitsut, taamaalillutik tunngaviusutut pingaarnerusutut ingerlaannartinneqarput, aningaasanut inatsisissatut siunnersuummi konto pingaarnernut ataasiakkaanut aalajangersimasunik allannguutinik ilanngussisoqarsimanngippat *Periuseq taanna kinguneqassaaq, aningaasanut inatsisissatut siunnersuummi aningaasaliissutit ineriartornerat ingerlatsinermut tapiissutinullu aningaasaliissutit sinaakkutaasa nalinginnaasumik siumoortumik naatsorsorneqarnerannit annertunerusumik immikkut aalajangiunneqarsimasunik allannguutinik ersersitsissalluni.* (qup. 206)

20.2. Iluarsiissuteqartarnermut periutsitut toqqarneqartoq suliassaqarfinnut ataasiakkaanut immikkut ittumik iluarsiissuteqarnissami tunngavissanut ilaatinneqanngitsunut qanoq kinguneqassanersoq Naalakkersuisunit itisilerneqarsinnaava?

AKISSUT

Aningaasaliissutinut, immikkut iluarsiinerni tunngavigineqartunut ilaanngitsut aallaaviatigut ilaapput ingerlatsinermi tapiissutitullu aningaasaliissutit tamarmik kontot pingaarnerit ataasiakkaat minillugit, tassunga ilanngullugit angallannermut tunngasuni kiffartuussinissamut isumaqatigiissutinut tunngasut aningaasaliissutit.

Kingunissai immikkoortut akornanni allanngorassapput ilaatigut apeqqutaallutik akissarsiat annertussusii, isumaqatigiissutitigut inatsisitigullu pituttugaasut aningaasartuutit annertussusii kiisalu pisariillisaanissamut allatullu tulleriiaarinissamut periarfissat. Ingerlatsinermut tunngasuni tamanna assersuutigalugu inuttaqarneq, pisiortorneq ingerlatallu qaffasissusii pillugit aalajangiinernut sunniuteqarsinnaavoq. Ingerlatsinermut tunngasuni tapiissutit piviusumik nalii ingerlatanut tapiissutinullu ilaasunut ikiorsiinernut tatisimannilersinnaapput, ingerlatat aningaasartuutillu qaffasissusii tulluarsarniarneqanngippata.

Aningaasartuutit qaffanneri pisariillisaasoqarneratigut imaluunniit allatut tulleriiaarinikkut isumagineqarsinnaanngippata periutsip kingunerisinnaavaa ingerlatanik sullissinerullu qaffasissusianik tulluarsaanissamik pisariaqartitsilerneq. Iluarsiinermi periutsip inatsisinik pituttugaasut suliassat pisussaaffiillu suli isumagineqartussat allanngortinngilai. Sunniut

aalajangersimasoq taassuma aningaasartuutitigut pissusaa aamma aningaasanut inatsisissamut siunnersuummi immikkut aningaasaliissutit allanngortinneri eqqarsaatigalugit immikkoortuni ataasiakkaani taamaattumik nalilersorneqassaaq.

21. Oqaasertaliussat

Oqaasertaliussat aningaasanut inatsisissatut siunnersuummut ilanngussaq 2-mi ilanngunneqarput. Oqaasertaliussat inatsisip oqaasertaatut atuupput, taamaalillunilu oqaasertaliussat aqqutigalugit inatsisit allat saneqqunneqarnissaat imaluunniit ilassuteqarfigineqarnissaat qinnutigineqarsinnaavoq. Aningaasaqarnermik aqutsinermut tapertassatut aningaasaqarnikkut atugassiissutissanik tigussaasunik iliuuseqarnissamut Naalakkersuisunik piginnaatitsissutitut oqaasertaliussat pingaarnertut iluseqartinneqartarput.

21.1. Naalakkersuisup suliassaqarfiata iluani oqaasertaliussat nutaat allanngortitalluunniit Naalakkersuisumit nassuiaatigineqarnissaat ataatsimiititaliamit kissaatigineqarpoq. Nassuiaatip imarissavai allannguutip imaluunniit nutaamik ilanngussinerup kingunerisassaasa allaaserineqarnerat. Kiisalu nassuiaat oqaasertaliussap pisariaqartinneqarneranut tunngavilersuummik imaqassaaq.

AKISSUT

Ilanngussaq 2 pillugu takussutissiami allannguineq – AI2026-miit AIS2027-imut oqaasertaliussat

Akisussaaffinnik nuussinerit, normut allanngortinneri nalinginnaasumillu oqaasertaliussanik ingerlatitseqqinnerit allannguutitut ilaatinneqanngillat.

Oqaasertaliussat nutaat

10.98.04, nr. 6 – Digitalinngorsaanermut Aqutsisoqarfiup qarasaasiaqarnikkut ataatsimut aaqqissuussai Nutaatut isersinnaaneq ingerlatsinertut isertitatigut matussuserneqartoq Kalaallit Nunaanni immikkoortuniit naalagaaffimmilu oqartussaniit akiliutinik akileeqqusineq, atuineq apeqqutaalluni akiliinerit. Akiliinerup taamaallaat piviusumik aningaasartuutit kisissa matussusissanngilai. Oqaasertaliussami siunertaq tassaavoq kontomi pingaarnermi tassani aningaasaliissutit taakku politikikkut siunertap naammassineqarnissaata qulakkeernissaanut immikkoortut periarfissaannut aporfiliinnginnissaa. Suliassaqarfimmi ataatsimi immikkoortup ataatsip suliniutaata nukittorsarneqarnissaa pisariaqartinneqalerpat suliniutip qarasaasiakkut ikorfartorneqarnera immikkut suliniummut aningaasaliissutit eqqarsaatigineqassapput. Tamanna pissaaq tamanna sulisunik amerlanernik imaluunniit qarasaasiat nutaat atulersinnerinik kinguneqarumaarnersoq apeqqutaatinnagu. Oqaasertaliussani aningaasanut ukioq sioqqullugu Digitalinngorsaanermut Aqutsisoqarfimmik siumut naatsorsuutigineqanngitsumiit immikkoortumiit nutaatut aningaasartuutinngortussanut taamaallaat eqqarsaatigineqarput.

20.01.01, nr. 3 – ESANI A/S Nunatta Karsiani 15 mio. kr.-inik tigusisinnaaneq nutaaq. Tiguneqartut uninngasuutigineqartullu 0 pct.-imik ernialersorneqassapput. ESANI A/S akiliisinnaassutsimigut ajornartorsiuteqarnermik misigisaqarpoq, pingaartumik puunik utertitsisarnermik aaqqissuussinermi amigartooruteqarnerup malitsigisaanik, akiliutit

isertitaniit amerlanerullutik. Utertitsisarnermik aaqqissuussineq Naalakkersuisunik isumaqatigiissuteqarnikkut isumagineqarnat, utertitsisarnerlu pillugu isumaqatigiissut aningaasaatinik ilassuteqarnissamut periarfissiimmat, utaqqiisaasumik akiligassatigut periarfissiineq maannakkut akiliisinnaassutsikkut pisariaqartitsinermut tulluartumik aaqqiinertut nalilerneqarpoq.
Oqaasertaliussaq siusinnerusukkut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit akuerineqarsimavoq, takuuk ataatsimiititaliami suliaq 01.31.06/26-01183.

20.01.16, nr. 1 aamma 2 – Pisortani ingerlataqarfinnik aaqqissuusseqqinneq Oqartussat nutaat marluk: aningaasaliissutit ukiullu missingersuusiorfiusut iluini avataani suleqatigisamik isumaqatigiissuteqarneq kiisalu annertunerusumik annikinnerusumilluunniit atuinernik ukiumut aningaasaqarfiusumut tulliusumut nuussineq. Nutaaliornerit suliassallu pillugit suleqatigisanik avataaneersunik isumaqatigiissuteqarnikkut piffissamut ungasinnerusumut pilersaarusiornissaq sipaarniuteqarnissarlu oqaasertaliussami periarfissinneqarpoq.
Konto pingaarneq 20.30.06 Namminersorlutik Oqartussat qitiusumik qarasaasiaataannik imarisaannillu ingerlatsineq aserfallatsaaliinerlu-mut nassuiaatit

Ingerlataqarfik 34 kiisalu 34.01.08 aamma 34.01.11 – Innarluutilinnut tunngasoq Piginnaatitsinerit nutaat pingasut: 34.01.08 Innarluutilinnut tunngasuni pikkorissarnerit ilinniaqqinnerillu aamma 34.01.11 Pissassarfiup akornanni nuussineq, kiisalu kontoni taakkunani marlunni 10 pct.-it tikillugit annikinnerusumik atuinernik ukiumut aningaasaqarfiusumut tulliusumut nuussineq. Nuussinissamut periarfissaqarnermut annertunerusumik atuineq ilaanngilaq. Innarluutilinnut tunngasuni ingerlatsineq eqaallisaaffigisinnaajumallugu, taamaalilluni Naalakkersuisut kontot pingaarnerit ataasiakkaat akornanni aningaasaliissutinik nikisitsisarsinnaanikkut innarluutilinnut tunngatillugu sukkasuumik suliniuteqarsinnaanertik qulakkeersinnaassammassuk.

67.01.14, nr. 2 – Qaqqap sisoornera Qaqqat sisoornerinik misissuinermut kalerrisaarutinullu Umiammakku Nunaata nunallu eqqaaniittup Illorsuit eqqaanni mobilikkut paasissutissatigut atassutit pilersinnissaannut, ingerlannissaannut aserfallatsaaliornissaannullu Tusass Naalakkersuisunit peqquneqarpoq. Teknikikkut ingerlatsinikkullu atukkat pillugit erseqqinnerusumik aalajangersaasoqarsinnaavoq. Qaqqap sisoornissaanut alapernaarsuinermi siunissamilu Illorsuit Umiammakkulu Nunaata eqqaanni kalerrisaarusiorsinnaanermut pisariaqartunik attaviliinissap qulakkeernissaa siunertaralugu oqaasertaliussat ilanngunneqarput

73.94.03, nr. 1 – Aqqusinernit qaammaqqusersorneri Annertunerusumik annikinnerusumilluunniit atuinerit ukiumut aningaasaqarfiusumut tulliuttumut nuunnissaannut periarfissaq nutaaq. Immikkut qummut killiliineq allanneqanngilaq. Aningaasat ukiut akornanni nuunneqarsinnaaneri kissaatigineqarpoq, tassa pisariaqartitsinerit ukiumiit ukiumut allanngorartarmata.

Oqaasertaliussani pioreersuni allannguinerit

Ingerlataqarfik10–89, nr. 8 – Aningaasartuutit, sanaartornermi suliassani akiligassiissutigineqartut Akileraartarnermut Aqutsisoqarfiup qummut killiliinera 1,5-iniit 5,5 mio. kr.-inut qaffanneqarpoq. Dronning Ingridip Napparsimmavissua 2,4 mio. kr.-inik qummut killiliiffigineqarpoq. Oqaasertaliussani pilersaarummik aqutsinermut kiisalu qarasaasiatigut pilersaarutinik aqutsinermut naammassinissaannillu

sanaartornermi aningaasaliissutit maannakkut erseqqissumik ilaalerput. Procentitigut 6 aamma 2,5 pct.-imik killiliussat allanngortinneqanngillat. Oqaasertanik nalinginnaasumik nutarsaaneq.

10.98.04, nr. 5 – Ataatsimut qarasaasiaqarfiit Immikkut sullissinernik akiligassiinerit ingerlateqqinnissaannut nalinginnaasumik periarfissaq ukiumi naatsorsuusiorfiusumi kingullermi sulisunut akuersissutinulluunniit amerlanernut atasumik ilusimik taarserneqarpoq. Qarasaasiaqarfiit nutaat, ataatsimut attaveqaasersuutini annertunerusumik aningaasartuutinik kinguneqartut, ilaatigut aningaasalersuineq pillugu siumoortumik isumaqatigiissuteqarnissamik pisariaqartitsipput. Oqaasertaliussat immikkoortunit pilersinneqartunut aningaasartuutinut nutaat naatsorsuutiginngisanut siunertanut killeqartinneqarput. Oqaasertaliussami siunertaq tassaavoq kontomi pingaarnermi tassani aningaasaliissutit taakku politikikkut siunertap naammassineqarnissaata qulakkeernissaanut immikkoortut periarfissaannut aporfiliinnginnissaa. Suliassaqarfimmi ataatsimi immikkoortup ataatsip suliniutaata nukittorsarneqarnissaa pisariaqartinneqalerpat suliniutip qarasaasiakkut ikorfartorneqarnera immikkut suliniummut aningaasaliissutit eqqarsaatigineqassapput. Tamanna pissaaq tamanna sulisunik amerlanernik imaluunniit qarasaasiat nutaat atulersinnerinik kinguneqarumaarnersoq apeqqutaatinnagu. Oqaasertaliussani aningaasanut ukioq sioqqullugu Digitalinngorsaanermut Aqutsisoqarfimmik siumut naatsorsuutigineqanngitsumiit immikkoortumiit nutaatut aningaasartuutinngortussanut taamaallaat eqqarsaatigineqarput.

10.98.05, nr. 6 – Nuna tamakkerlugu digitalikkut aaqqiissutit Siusinnerusukkut tunngaviusumik paasissutissanut aningaasartuutit Namminersorlutik Oqartussani immikkoortunut akiligassiissutigeqqinnissaanut periarfissaq ukiumut 2,1 mio. kr.-inik qummut killilik immikkoortunut, kommuninut naalagaaffimmilu oqartussanut ingerlaavartumik, atuinerillu apeqqutaatillugit sullissinernut akiliinernik taarserneqarput. Akiliineq piviusumik aningaasartuutinut killeqartinneqarpoq; 2,1 mio. kr.-inik qummut killiliussaq takuneqarsinnaajunnaarpoq. Tunngavilersuut immikkut pisortat digitalikkut allakkerivianut tunngasuuvoq. Immikkoortut tamarmik, pisortat digitalikkut allakkerivianik atuisut, nassiussinermi aningaasartuutit nammineq akilertassavaat. Aamma taamaappoq naalagaaffimmi oqartussat pisortat digitalikkut allakkerivianik atuisut. Nassiussinermi aningaasartuutit kontomi pingaarnermi 10.98.05-imi aningaasaliissutinut ilaanngillat.

24.11.27, nr. 1 – Isumalluutinut akitsuutit Svalbardip eqqaani aamma Barentsip imartaani raajat pisarineqartut 0 pct.-imik periarfissaqarnerat ilanngunneqarpoq, piumasaqaatit paasissutissiinissamullu piumasaqaatit allanneqarsimasut naammassineqarsimappata. Oqaasertaliussani piffissap akitsuuteqarfiusup kingorna kingusinnerpaamik qaammammi ulluinnarmi kingullermi kaaviiaartitat pillugit paasissutissat aamma noqqaanerup kingorna ullut 14-it qaangiutsinnagit aningaasartuutit pillugit paasissutissiinissamik pisariaqartitsipput. Aalisarnermi ingerlataqartut allassimapput akitsuutit appartinneqaraluarpataluunniit sumiiffimmi aalisarnerup imminut akilersinnaasumik ingerlannissaa ajornakusoortoq. Tamanna tunngavigalugu siunnersuutigineqarpoq aalisarnermi tassani ilaasut suliffeqarfiit inuillu akitsuusersuinissamut pisussaaffeqartut sumiiffimmi pisanut 0 procentimik akitsuuteqarneq atorneqassasoq naatsorsuutigalugu piffissap akitsuuteqarfiusup naanerani Svalbardip eqqaani Barentsillu imartanni pisat akitsuuserneqartussat annertussusaat pillugit akileraartarnermut aqutsisoqarfimmut

ilisimatitsissutigineqassasut. Piffissami akitsuuseriffiusumi Svaldbardip eqqaani aamma Barentsip imartaani aalisarnerni peqataasut kisimik tamanna pillugu paasissutissiisussaapput.

Siunertanut konto 34.10–34.13 – Peqqinnissaqarfiup nuussinissamut periarfissaqarnera 34.10.01 Peqqinnissaqarfimmi aqutsisut taakku akornanni nuussiffiusinnaasunik kontonik ilasiffigineqarput. Konto pingaarneq 34.11.12 Illerfimmik assartuineq allattukkanit peerneqarpoq.

40.95.01 – Eqqumiitsuliornermut kulturimullu tapiissutit allat 2027-imiit ukiunilu missingersuusiorfiusuni tapiissutinik tapiissutisisartuniit naatsorsuutit kukkunersiorneqarsimasut piumasaqaataanissaannut tunngavik ilanngunneqarpoq.

51.03, nr. 2 – Nunalerineq, aningaasalersueqqinneq Taarsigassarsiat pioreersut isumannaarneqarnerini annertunerusumik isertitat maannakkut taamaallaat 51.07.45 Taarsigassarsiat ernialersorneqartut akilersornerinut tunngatinneqarput. Oqaasertaliussami isertitanut kontotut tigusiffiusutut 51.03.04 atorunnaarpoq, sulili inuussutissarsiutinik siuarsaanermi taarsigassarsianut aningaasaliissutinut kontotut atorneqarluni.

51.03, nr. 4 aamma 5 – Nunalerineq, qularnaveeqqutit kinguartitsigallarnerlu Nr. 4-mi nioqqutissanut taarsigassarsiat qularnaveeqquserneqartut atorunnaarnissaat 2026-imiit 2028-imut allanngortinneqarpoq; qularnaveeqqusiinermi sinaakkutit sivisunerpaamillu taarsigassarsiffiusoq allanngortinneqanngillat. Nr. 5-imi ukioq kinguartitsigallarfiusoq 2025-imiit 2027-imut allanngortinneqarpoq AI20267-mi oqaasertani piviusumik 2025 allanneqarpoq.
66.01.06 – Kulbrintimut attuumassuteqartut misissuinernut ineriartortitsinermilu pilersaarutit Pilersaarutinut aningaasat maannakkut akuersissummik piginnittut misissuinernut imaluunniit piiaanissamut suliniutaannut atassuserneqarput, oqaasertami siusinnerusukkut misissuinermi suliassat kisimik eqqaaneqarlutik.

72.10.16, nr. 9, siusinnerusukkut nr. 10 – Inuusuttunut inissiat Tasiilaq aamma Ittoqqortoormiit oqaasertaliussamut ilaasuni inuusuttunut inissiaqarfiusut sumiiffiit allattorsimaffiiniit peerneqarput.

73.94.02, nr. 4, siusinnerusukkut 67.94.02 – Nukissiorfiit Imermik avammut niuernermi tunisinermi sivisunerusumik isumaqatigiissutit atukkallu allat pillugit immikkut malittarisassaq oqaasertaliussaniit peerneqarpoq. Ukiuni qulini nalinginnaasumik killiliussaq kiserngoruppoq. Oqaasertaliussalli suli immikkut malittarisassamik peerneqarsimasumik imaqarput, taamaalilluni oqaasertat imminnut naapertuukkunnaarlutik.

Ingerlataqarfik 80–89, nr. 6 – Sillimmasiinermi pilersaarutit Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu ataatsimiititaliamut saqqummiusseqqaarnani sillimmasiisarnermi pilersaarutinik pilersitsinissamut aningaasanut killiliussaq 1,5-imiit 3 mio. kr.-inut qaffanneqarpoq. Aningaasat Neqeroortitsisarneq pillugu inatsimmi isertuussilluni neqerooruteqarnermut killiliussatut aalajangersarneqarpoq, julip aallaqqaataani taanna 3,0 mio. kr.-inut qaffanneqarluni. Tamatumani siunertaq tassaavoq immikkut pingaaruteqanngitsunik suliat annikinnerusut ataatsimiititaliamut saqqummiunneqartarnissaasa pinngitsoortinnissaat.

89.71.40, nr. 1 aamma 2 – Nukissiorfiit, sanaartornermi taarsigassarsisitsinerit Nr. 1-imi taarsigassarsisitsinermut innersuussineq »2023-mi« »ukiumi aningaasaqarfiusumut« allanngortinneqarpoq. Nr. 2-mi avataaniit taarsigassarsinermut piffissaq 2024–2029-miit 2027–2032-imut allanngortinneqarpoq. 800 mio. kr.-inik taarsigassarsianut sinaakkusiussaq aamma sivisunerpaamik ukiuni 30-ni taarsigassarsiat akilersorneqarsinnaanera allanngortinneqanngillat.

Aningaasat akigititallu allanngortinneri

Excel-arkimi Aningaasat aningaasanik ataasiakkaanik assigiinngitsunillu imaqarput. Tassani allannguinerit kontomi katersorneqarput.

Konto	Aningaasat allanngorneri
31.03.34 - Akilersuutit il.il.	Meeqqamut ataatsimut ukiullu affaani akilersuutit ilinniartitaanermilu akiliutit: 6.565 → 6.729 kr. Anaanaasumut akilersuutit qaammammut: 662 → 679 kr. Erninermi ataasiartumik aningaasat: 627 → 643 kr., kuisinneq: 836 → 857 kr., apersortitsineq: 3.319 → 3.402 kr.
40.02.01 Ilinniagaqartut Ineqarfiisa Allaffeqarfiat	Najugaqartumut ataatsimut qaammammullu ataatsimut ineqarnermut akiliut attartukkamullu ataatsimut qularnaveeqqusiissut qaammammut 26 kr.-nik akitigut iluarsineqarput.
40.02.06, nr. 1 – Ilinniagaqarnersiutit lærlinginullu tapiissutit	Ilinniagaqarnersiutit, nerisanut tapit lærlinginullu tapiissutit aningaasartai iluarsineqarput. Assersuutigalugu folkehøjskolimi atuartunut ilinniagaqarnersiutit 2.196-iniit 2.261 kr.-inut, akigititaq 5.229 k.-iniit 5.385 kr.-inut aamma ukiumi siullermi lærlinginut sulisitsisuniit tapiissutit qaammammut 4.915-iniit 5.060 kr.-inut allanngortinneqarput. Aammattaaq lærlinginik atorfinitsitsineq pillugu aalajangersakkami »Kalaallit Nunaanni« ilanngunneqarpoq.
40.02.06, nr. 2 – NUIKI-tapiissutit	18-it sinnerlugit ukiulinnut atuartunut qaammammut tapiissutit: 5.112 → 5.385 kr. Atuartunut 18 inorlugit ukiulinnut: 2.454 → 2.527 kr.
40.91.31 Ingerlataqassuseq naapertorlugu tapiissutit	Ingerlataqarneq naapertorlugu akit allanngortinneqarput malinnaatinneqalerlutillu, ilinniartitaanermut tunngasuni ineriartorneq naapertorlugu ukiut tamaasa tamanna pisarluni. Ilanngunneqartunut ilaatigut ilaapput imarsiornermi ilinniartitaanerit, AU Atuartitsissutit ataasiakkaat, peqqinnissaqarfimmi RKV-/ungasianiit atuartitsinerit ingerlanneqarneri aamma eGUX-imi ingerlaneq. Immikkut ingerlanneqartut Atuarfimmi suliffimmi sungiusarneq HT/Sanasut aamma TeknikAtuarfimmi suliffimmi sungiusarneq AM/Auto aamma Marine atorunnaarput; nalinginnaasumik atuarfimmi suliffimmi sungiusarneq ingerlaannarpoq.

Oqaasertaliussani taamaallaat allannguinerit

- Nunatta eqqumiitsulianik katersugaasivia – 40.95, nr. 2: Ukiut pingasut tikillugit piffissaq neriorsuutigineqartoq pillugu ulloq aallartiffiusussaq 2023-mi januarip aallaqqaataaniit 2027-imi januarip aallaqqaataanut allanngortinneqarpoq. Aningaasanut 50 mio. kr.-it tikillugit sinaakkusiussat allanngortinneqanngillat. Ullup allanngortinnera oqaasertaliussani allassimavoq.
- Ineqarnermut tapiissutit - 31.03.20: 2026-imi inatsisissatut siunnersuut pillugu 2027-imi atulersinneqartussatut pilersaarut aalajangersimasoq peerneqarpoq. Peqatigisaanillu erseqqissarneqarluni aaqqissuussinerup annertusineqarnerani annertunerusumik aningaasartuutit aningaasaliissutit taamaaqataannik qaffannerinut naapertuutissasut. Piginnaatitsineq aamma Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu ataatsimiititaliap akuersinissaanik piumasaqaat allanngortinneqanngillat.
- Aatsitassanut tunngasut – 66.01.05 aamma 67.01.13: Oqaasertaliussanik inatsisinut innersuussinerit najukkani aatsitassanut tunngasunik suliaqarnerit pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 34, 4. juni 2024-imeersumit ilaneqarput. Tamanna oqaasertaliussani allannguutitut nalunaarsorneqarpoq, oqaasertaliussalli annertusinerinut uppernarsaataanani.

AIS2027-mi oqaasertaliussat nutaat kingulianiittut immikkut siunnersuutigineqartut Naalakkersuisut paasissutissiipput. Aappaa ima oqaasertaqarpoq:

Kontomut pingaarnermut 20.01.01 Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfik

Siunnersuutigineqarpoq oqaasertaliussat nutaat ilanngunneqassasut, eqqagassalerinermik ingerlatseqatigiiffimmik ESANI A/S-imik nunap karsianit utaqqiisaagallartumik qularnaveeqqusiissummik. Tamanna ingerlatseqatigiiffiup atoriaannarnik aningaasaateqqortussusaanni unammilligassaqarnermik tunuliaqutaqarpoq, ilaatigut puiaasat utertittakkat aaqqissuussaanerani amigartooruteqarnermik, kiassarnermik tuniniaanermit isertitaqanngingnermit aamma eqqagassat assartorneranni ajornartorsiutinik pissuteqartumik. Qularnaveeqqusiineq utaqqiisaagallartumik aaqqiissutitut isigineqarpoq, unammilligassat misissorneranni, aamma imminut akilersinnaanerusumik ingerlatsinermik pilersitsisoqarnissaq sulissutigineqarpoq (qup. 208)

AIS2027-mi qupperneq 46-mi Naalakkersuisut ima paasissutissiipput:

Kukkunersiuinermi nalunaarusiaq nioqqutissat puuinik utertitsisarnermik aaqqissuussinermi ilungersunartorsiuutinik qulaajaasussaq suliarineqarpoq. Nalunaarusiaq sapaatit akunnerani 32-mi piareersimanissaa ilimagineqarpoq. Tamanna tunuliaqutaralugu, utertitsisarnerlu pillugu isumaqatigiissutip, ukiup naanerani atorunnaartussap sivitsorneqarnissaa pillugu isumaqatiginninniarnerit tunuliaqutaralugit, imminut akilersinnaasumik ingerlatsinerup pilerseqqinneqarnissaanut sulinerup aallartinneqarsinnaanera naatsorsuutigineqarpoq

Utertitsisarnermik isumaqatigiissummi 5.1 malillugu:

"Utertitsisarnermik aaqqissuussineq utertitsisarnermik aaqqissuussinerup isumagisassaanut matussutissanik naammattunik isertitaqarnermik pilersitsinngippat, ESANI A/S-ip aaqqissuussinermut piginnittut, Naalakkersuisut, aningaasaliinerunissaannik qinnuigisinnaavai."
Taamaalillunilu pissutsit massakkoqqissaaq atuuttut iliuuseqarfiginiarlugit tigusisinnaatitaanerup pilersinneqarnera utaqqiisaasumik iliuuseqarnertut naatsorsuutigineqartariaqarpoq.

21.2. Ajornartorsiutip aningaasanut inatsimmi oqaasertaliussakkut aaqqiiviginiannginnerani kukkunersiuisut nalunaarusiaata utaqqeqqaarnissaa naapertuunnerpaassannginnersoq paasissutissiissutigineqassasoq ataatsimiititaliamit kissaatigineqarpoq. Tamatuma peqatigisaanik, ingerlatseqatigiiffiup aningaaserivik nammineq attaveqarfigisaa immaqa peqatigalugu, imminut akilersinnaasumik ingerlatsinissap pilerseqqinneqarlunilu siunissamut qanoq qulakkeerneqarsinnaanerata kukkunersiuisut nalunaarusiaat tunngavigalugu paasineqarnissaata tungaanut niuernermik tunngaveqarluni ingerlatseqatigiiffimmi namminermi aaqqiissutaagallartumik - ulluinnarni aqutsinermut naalakkersuinikkut akuliuttoqannginnissaanik tunngavik aamma eqqarsaatigalugu – sooq pilersitsisoqarsinnaannginnersoq paasissutissiissutigineqassasoq ataatsimiititaliamit kissaatigineqarpoq.

AKISSUT

Akissut tullinnguuttoq marlunnut agguarneqarpoq, tassa qulaaniittumi apeqqutit assigiinngitsut marluk takuneqarsinnaammata:
Akissut 1: Kukkunersiuisut nalunaarusiaat utaqqineqartoq ingerlatseqatigiiffimmi akiliisinnaanngissuseq pillugu apeqqummut akissuteqartussaangilaq. Maannakkut amigartoorutillu katersorsimasut maannakkut aalajangersarneqareerput. Aningaasalersuineq eqqarsaatigalugu pissutsit tassanngaannartut pissutigalugit ingerlatseqatigiiffiup nalunaarusiaq utaqqisinnaajunnaarpaa.

Akissut 2: Avatangiisinut, Pinngortitamut, Nukissiornermut Ilisimatusarnermullu Naalakkersuisoqarfik ESANI A/S-imut alaatsinaalersimavoq ESANI A/S nammineerluni akiitsunut qularnaveeqqusiisinnaanngitsoq. Kommunit suliffeqarfinnik pigisaasa sanaartukkanillu pigisaasa ilaasa pisiarinerinut, qularnaveeqqusernerinut attartornerannulluunniit akuersisarneq pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 23, 2018-imeersoq malillugu ingerlatseqatigiiffik ESANI-tut ittoq sanaartornermi taarsigassarsianut kisimi qularnaveeqqusiisinnaanngilaq. Utertitsisarnermik aaqqissuussinermut ingerlatsinermi taarsigassarsineq taamatut periarfissaqarnerup avataaniippoq, ingerlatseqatigiiffillu taamaattumik aningaaserivimmit ujartorneqartumut nammineq qularnaveeqqusiisinnaanani.

Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu ataatsimiititaliap kingorna tigusisinnaatitaaneq akuerisimavaa, takuuk ataatsimiititalimi suliaq 01.31.06/26-01183.

AIS2027-mi oqaasertaliussat nutaat kingulianiittut immikkut siunnersuutigineqartut Naalakkersuisut paasissutissiipput. Aappaa ima oqaasertaqarpoq:

Kontomut pingaarnermut 67.01.14 qaqqat sisoorneri

Nutaamik oqaasertaliussat ilanngunneqassasut siunnersuutigineqarpoq, Tusass A/S Illorsuit aamma Umiammakku Nunaata eqqaanni mobildatamik attaveqaammik pilersitseqqullugu, ingerlatseqqullugu aamma aserfallatsaaliueqqullugu Naalakkersuisunik piginnaatitsisunik. Qaqqat sisoortarnerannut atatillugu qaqqat sisoorneranni piffissarpiami paasissutissanut misissuinernut atugassanik qulakkeerinninnissaq siunertaavoq, matumani maluginiutinit, seismometerinit aamma tassaarsuaqarsinnaaneranut aaqqissuussinernik kalerrisaarutaasinnaasunit, taamaalilluni nakkutiginninneq, kalerrisaarineq aamma upalungaarsimaneq ikorfartorneqassammata Oqaasertaliussat siusinnerusukkut aalajangiunneqarsimasoq piviusunngortippaa aamma aningaasanut inatsisip piginnaatitsissutinut tunngavigisaata teknikikkut nutarterneqarnerata ilagisaatut AIS2027-mi ilanngunneqarpoq. (qup. 208)

AIS2027-mi qup. 128-129-ni Naalakkersuisut ima ilaatigut paasissutissiipput:

Qaqqap sisoornissaanut alapernaarsuinermi siunissamilu Illorsuit Umiammakkulu Nunaata eqqaanni kalerrisaarusiorsinnaanermut pisariaqartunik attaviliinissap qulakkeernissaa siunertaralugu oqaasertaliussat ilanngunneqarput Illorsuarnut mobildatamik attaviliineq Umiammakku Nunaannik attaviliisinnaasoq kinguaattoornertaqanngitsumik alapernaarsuinermik toqqaannartumillu nunap sajunneranik uuttortaatinut paasissutissanik attaviliisumik pisinnaanngortitsisutut nalilerneqarpoq. Taamattaaq attavik maluginiutit arlallit atornerannut ikorfartuisinnaassaaq, alapernaarsuinermi atortut sarfamik atuinerannik annikillisaalluni paasissutissallu isumannaatsuunerannik nukittorsaalluni. Qaqqat sisoorsinnaanerisa aarlerinaataannik alapernaarsuinerup pitsanngorsarnissaa, kalerrisaarinermullu upalungaarsimanermullu teknikikkut tunngavissamik patajaannerusumik pilersitsinissaq siunertaapput. Tamatuma innuttaasut illersorneqarnerat nukittorsarlugulu oqartussat attuumassuteqartut aarlerinaatip allanngornerani pilertortumik qisuariarnissaannut pitsaanerusumik periarfissinneqassapput.

21.3. Uummannap Kangerlua tamarmiusoq, tassa Uummannap Kangerluanit kujammut aammalu Karrat Kangerluanit avammut, ilaatilerlugu sumiiffimmi taaneqartumi qaqqap sisoornissaanut alapernaarsuineq annertusineqarsinnaanersoq, tassungalu atatillugu sumiiffimmi

innuttaasunut nalinginnaasumik iluaqutaasussamik mobilinut attaveqaammik pilersitsisoqarsinnaanersoq, paasissutissiissutigineqassasoq ataatsimiititaliamit kissaatigineqarpoq.

AKISSUT

Qaqqap sisoornissaanut suliaqartut Uummannap Kangerluani sumiiffinnik arlalinnik misissuereersimapput, sumiiffiillu nutaat sukumiinerusumik misissuiffigineqassanersut ingerlaavartumik nalilersuiffigisarlugit. Qaqqani sivinganertanik qajannartunik nakkutiginninnerup aallartinnera ulluinnarnilu nakkutiginninneq isumalluutinik annertuunik atuiffiusarput. Taamaattumik Uummannap Kangerlua tamakkerlugu nakkutiginninneq naammaginanngitsunik qaffasissunik aningaasartuutinik kinguneqartussaavoq. Sunniuteqartumik piujuartitsisumillu nakkutilliineq qulakkeerniarlugu Qaqqap sisoornissaanut suliaqartut sivinganermik angisuunik qajannartunillu nalilersuinissamut najoqqutassaliorneq aallartissimavaat. Ingerlariarfissani arlalinni ingerlatseriaaseqarpoq, misissuinerit pisariaqartut sukumiineri annertussusiilu annertusiartuaartinneqarlutik. Taamaaliornikkut sukumiisumik nakkutigineqartussanik Kalaallit Nunaanni sumiiffinnut attuumassuteqarnerpaanut suliniut siunnerfeqarluni.

Innuttaasunut iluaqutaasumik Uummannap Kangerluani mobilikkut atassuteqarsinnaanermut atatillugu tamanna kissaat nakkutiginninnermut sulinermut naapertuuppoq. Uummannap Kangerluani mobilikkut annertuumik atassuteqarsinnaanermut atatillugu teknikikkut periarfissat Qaqqap sisoornissaanut suliaqartunit akineqarsinnaanngilaq kisiannili Tusassimit nalilersorneqartariaqarluni.

22. Missingersuutinut ilanngussat

22.1. Naalakkersuisut ataasiakkaat suliassaqarfiisa iluanni kontoni pingaarnerni aningaasaliissutinut allannguutit Naalakkersuisunit nassuiaatigineqarnissaat ataatsimiititaliamit kissaatigineqarpoq.

Nassuiaat kontoni pingaarnerni aningaasaliissutit allannguutaannut AA-mut nalinginnaasumik iluarsiissutinik pissuteqanngitsunut imaluunniit aningaasaliissutit allannguutaannut oqartussaaffiit allanngortinneqarnerannut attuumassuteqanngitsunut tunngassuteqartariaqarpoq

AKISSUT

Aningaasaliissutini allannguinerit, AA-mik iluarsiinernut imaluunniit akisussaaffiit allanngornerinut tunngassuteqanngitsut, eqqarsaatigalugit allannguutit suuneri uku tunuliaqutaralugit iluarsiiffigineqarput: piffissami januar-juni 2026-imi ilassutitut aningaasaliissutit akuerineqartut, inatsisinut

pituttorneqartunik aningaasaliissutini isertitanullu aningaasaliissutinut tunngasunik missiliuinerit allanngorneri, peqqinnissaqarfimmi inuiaqatigiinni katitigaanernut iluarsiinerit, allatigut iluarsiinerit kiisalu naalakkersuisoqarfiit allannguutissatut kissaatigisaat.
Iluarsiinernut allanut ilaatigut ilaapput tusintinut akunnaallisaanerit malitsigisaanik annikitsunik iluarsiinerit, kontomi pingaarnermi 20.11.70 suliniutinut nutaanut sillimmatini norlumut inissiineq kiisalu kontomi pingaarnermi 20.11.16 Pisortat ingerlataqarfiini aaqqissuusseqqinnermi isertitat.

Aningaasaliissutini nikinnerit aalajangersimasut ilanngussaq 3-mi ilanngunneqartumi takuneqarsinnaapput.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga
Med venlig hilsen

Aqqaluaq B. Egede

Ilanngussaq

- Ilanngussaq 1 – Annertunerusumik aningaasaliinissamik kissaatit (Imm. 3.1)
- Ilanngussaq 2 – Ilisimatitsineq GAIR MIT (Imm. 17.2)
- Ilanngussaq 3 – Aningaasaliissutit allanngortinneri pillugit takussutissiaq (Imm. 22.1)

Ilanngussaq 2. A+ salliutinneqarlutik annertunerusumik aningaasaliinissamik kissaatit - takussutissiaq naatsumillu allaaserinninnerit

Aningaasat mio. kr.-inut allanneqarput akunnaallisarneqarlutillu. A+-imik salliutitsineq piffissami ukiuni sisamani 2027-2030-mi katillugit 312,1 mio. kr.-inik annertussuseqarpoq. Ilanngussaq suliniutit pillugit naatsumik takussutissiinermut, ukiukkaartumik aningaasaqarnikkut takussutissiamut aamma kissaatigisat salliutinneqartut naatsumik allaaserinerinut agguarneqarpoq.

Tabel B2.1. A+ annertunerusumik aningaasaliinissamik kissaatit aamma ukiut sisamat sinnerlugit aningaasat tamarmiusut pillugit naatsumik takussutissiaq (mio. kr.)

Normu.	Suliniut	Katillugit
21	Ilulissani inuussutissarsiutinut ilinniarfiup nutaap ilinniarnertuunngorniarfimmi atuartitsissutinik ilaqartillugu ingerlannissaa	82,0
59+81	Kujataani Tunumilu qulimiguulitsigut assartuineq	80,0
15	Inunnut innarluutilinnut tapersersuisarneq pillugu Inatsisartut inatsisaannut nutaamut atatillugu kommuninut ataatsimoortumik tapiissutit	31,2
82	Inissiisarnermut tunngasuni suliniutit - iliuuseqarnissamut pilersaarut nutaaq	25,0
86	Tasiilami ilinniartitaanermut illumik pilersitsinissaq	16,2
43 a	Washington D.C.: Bruxellesimi, Reykjavikimi kiisalu Washington D.C.-mi sinniisoqarfiit sulisoqarnerulernissaat	11,7
1	Piffissaq eqqorlugu atorfinitsitsinerit ingerlasarnerinik pisariaqartumik pilersitseqqinneq	10,4
43b	Bruxelles: Bruxellesimi, Reykjavikimi kiisalu Washington D.C.-mi sinniisoqarfiit sulisoqarnerulernissaat	9,0
42 a	Digitalinngortitsinermut Aqutsisoqarfimmut ilassutitut tapiissutit	8,4
4	Tusaannga – pigaartunut saaffiginninnernullu amerlanerusut atorfeqartut amerlanerit	8,0
14	Innarluutilinnik ikiorsiisarnermi sullissinerup digitalinngorsarnera	7,0
7	Isumaginninnermut tunngasuni Nakkutilliisoqarfiup nukittorsarneqarnera	6,0
9	Pilersitsiviit – pikkorissarnerit, atortussiat siunnerfilimmik suliniutit	4,8
45	Nunanut Allanut Tunngasunut Naalakkersuisoqarfiup nukittunerulernissaa	4,0
16	Inunnut innarluutilinnut tapersersuisarneq pillugu Inatsisartut inatsisaannut nutaamut atatillugu pikkorissaasarnerit	3,0
10	Majoriami naggataarutaasumik soraarummeernerit atulersinneri kiisalu ornigulluni ilitsersuinerit nukittorsarneri	3,0
44 a	Akissarsiat + SDWG pilersaarutit: Issittumi Siunnersuisoqatigiit isumagisarnissaanut suliniummut	1,6
17	Pissassarfimmi najugaqarnermut atatillugu angalanernut aningaasartuuteqarneruneq	0,8
	Katillugit	312,1

Tabel B2.2. A+ kissaatit salliutinneqartut pillugit ukiukkaartumik aningaasat pillugit takussutissiaq

Normu.	2027	2028	2029	2030	Katillugit
21	20,5	20,5	20,5	20,5	82,0
59+81	20,0	20,0	20,0	20,0	80,0
15	7,8	7,8	7,8	7,8	31,2
82	25,0	-	-	-	25,0
86	10,8	1,8	1,8	1,8	16,2
43 a	3,9	3,9	3,9	-	11,7
1	2,6	2,6	2,6	2,6	10,4
43b	3,0	3,0	3,0	-	9,0
42 a	2,1	2,1	2,1	2,1	8,4
4	2,0	2,0	2,0	2,0	8,0
14	3,0	3,0	1,0	-	7,0
7	1,5	1,5	1,5	1,5	6,0
9	1,2	1,2	1,2	1,2	4,8
45	2,0	1,0	1,0	-	4,0
16	2,0	1,0	-	-	3,0
10	0,75	0,75	0,75	0,75	3,0
44 a	1,6	-	-	-	1,6
17	0,2	0,2	0,2	0,2	0,8
Katillugit	110,0	72,4	69,4	60,5	312,1

Kissaatit salliutinneqartut naatsumik allaaserineri

Ataaniittumik allaaserinninnerit piaaraluni naatsuutinneqarput, taamaalilluni ilanngussaq tulleriiaarinermi takussutissiatut atorneqarluni. Aningaasaliissutit allanngortinnissaannut kissaatit tamarmiusut ilisimatitsissullu missingersuusiornermi tamarmiusumi nassaarineqarsinnaapput.

Nr. 1 - Piffissaq eqqorlugu atorfinitsitsinerit ingerlasarnerisa pisariaqartumik pilerseqqinneri. Sulinermi kattuffiit namminersorlutik oqartussani sulisut pillugit suliarinninnermi isumalluutit amigaataaneri pillugit ataatsimoorlutik maalaarummik allakkiamik nassiussimapput. Annertuumik isumalluutitigut amigaateqarneq pissutigalugu qaammatini arlalinni utaqqisarnerit misigineqarput assersuutigalugu atorfinitsitsinermi isumaqatigiissutit akissarsiallu akilerneqartut iluarsineqartarnerat. Tamanna atorfeqartut akornanni annertuumik naammaginninnginnermik kinguneqarpoq aamma ilaatigut isumaginninnermut tunngasuni atorfiit pinngitsoorneqarsinnaasut iluini sulisussarsiorneq ajornarnerulersillugu. Suliniutikkut sulisunik aqutsinerup isumaqatiginninniartarfiullu nukittorsarnissaanut aningaasat immikkoortinneqarput, taamaalilluni qitiusumik allaffissuaq pitsaanerusumik sullissisinnaalluni, isumaqatigiissutinillu suliaqarneq sulisunillu suliatigut siunnersuineq piffissaq eqqornerullugu pisinnaalerluni. Annertunerusumik aningaasaliissutissat immikkoortinneqartut ukiumut 6

mio. kr.-it missaannik ataatsimoortumik pisariaqartitsinerup ilaannarai annikitsuaqqat. Aningaasat sinneri immikkoortup iluani taarsiisumik sipaaruteqarnikkut nassaarineqassapput.

Nr. 4 - Tusaannga Nuna tamakkerlugu oqarasuaatikkut chattikkullu siunnersuisarneq pitsaanerusumik inuttaqarnikkut, siunnersuinermut akisussaasumik atuuffeqarnikkut aamma piginnaanngorsaanikkut nukittorsarniarneqarpoq, taamaalilluni neqeroorummi innuttaasunit erngertumik tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsisunut saaffiginnittarnerit annertusiartuinnartut isumagineqarsinnaallutik.

Nr. 7 - Isumaginninnermut tunngasuni Nakkutilliisoqarfiup nukittorsarneqarnera Kommuninik nakkutilliinermut aamma paaqqinniffinnik/ulloq unnuarlu neqeroorutinik nakkutilliinermut piginnaasat nukittorsarnissaannut aningaasat qinnutigineqarput. Aningaasat inuttaqarnermut kiisalu angalanernut, nutserinermut malitseqartitsinermullu ikorfartuissapput, taamaalilluni inatsisitigut pisussaaffiit suliassat piujuartitsinerusumik isumagineqarsinnaallutik.

Nr. 9 - Pilersitsiviit. Pikkorissartitsinernut, atortussanut, tunisassiornermullu eqqaanartumik atuarfimmi ingerlataqarnissap siunnerfeqartunik suliniuteqarnernut, tassunga ilanngullugit ilinniartitsilluni pikkorissarnernut, suliniut tunngavigalugu ilinniarnernut aamma kalaallit oqaasii atorlugit atortussanik nalilersuinernut aningaasat.

Nr. 10 - Majoriaq - siunnersorti avataaneersoq atulersitsinerlu. Majoriap atulersinnerata nukittorsarnera, atuartitsinermi atortussat, pikkorissarnerit, nalilersuinerit, angalanerit aamma ilinniarfiit suliffeqarfiillu avataaniittunut inuusuttunut ornigulluni ilitsersuinerit.

Nr. 14 - Innarluutilinnut tapiissutit suliarisarnerisa digitalinngortinnissaat. Pisortat ataatsimoortumik qarasaasiaqarfiannik pilersitsinermik aamma inatsisimut nutaamut atatillugu innarluutilinnut tunngasuni sullissinerup digitalinngorsarnissaanik ikorfartuineq. Inatsisissatut siunnersuut UKA2026-imi saqqummiunneqassasoq naatsorsuutigineqarpoq. Inatsisissatut siunnersuut saqqummiunneqanngippat aningaasartuutit taakku atorunnaassapput.

Nr. 15 - Innarluutilinnut inatsimmut nutaamut atatillugu kommuninut ataatsimoortumik tapiissutit. Inunnut innarluutilinnut tapiissutit pillugit inatsimmi nutaami suliassanut tapersersuinissamullu periarfissanullu kommuninut taarsiissutit, tassunga ilanngullugit allaffissorneq, qanigisanik paarsineq, tikeraarluni angalanerit siusissukkullu suliniutit. Inatsisissatut siunnersuut UKA2026-imi saqqummiunneqassasoq naatsorsuutigineqarpoq. Inatsisissatut siunnersuut saqqummiunneqanngippat aningaasartuutit taakku atorunnaassapput.

Nr. 16 - Innarluutilinnut inatsimmut nutaamut atatillugu pikkorissarnerit Kommunini innarluutilinnik sullissisunut pikkorissarnerit, ilitsersuinerit atortussallu aningaasalersorneri, taamaalilluni innarluutilinnut inatsit nutaaq atulersinneqarsinnaalluni. Inatsisissatut siunnersuut UKA2026-imi saqqummiunneqassasoq naatsorsuutigineqarpoq. Inatsisissatut siunnersuut saqqummiunneqanngippat aningaasartuutit taakku atorunnaassapput.

Nr. 17 - Pissassarfimmi najugaqarnermut atatillugu angalanernut aningaasartuuteqarneruneq. Pissassarfimmi piginnaanngorsaqqilluni najugaqarnermut atatillugu innuttaasut innarluutilli ingiaqataasullu angalanerinut aningaasartuuteqarnerunermut matussutissat, pingaartumik innuttaasut isorliunerusuneerpata.

Nr. 21 - Ilulissani inuussutissarsiutinut ilinniarfiup nutaap ilinniarnertuunngorniarfimmi atuartitsissutinik ilaqartillugu ingerlannissaa. Ilulissani inuussutissarsiutinut sammisup ilinniarfiup nutaap aamma inuussutissarsiutinut ilinniarnertuunngorniarfimmi ilinniartitaaneq pikkorissarnissamut ilinniaqqinnissamillu periarfissalimmut ingerlatsinermi immikkoortitsisoqassasoq siunnersuutigineqarpoq. Sanaartornermi aningaasartuutit kissaateqarnermi tassani ilaanngillat, tassa atortut pioreersut atorneqarnissaat pillugu isumaqatigissut Ilinniartitaanermut Kultureqarnermullu Naalakkersuisoqarfiup aamma Avannaata Kommuniat akornanni isumaqatigiissutigineqarmat. Sinaakkutissatut matumani

siunnersuutigineqartut saniatigut sanaartornermi aningaasanik aningaasartuutinilluunniit allanik taamaalilluni immikkoortitsisoqanngilaq. **MALIGIUK**: Aningaasanut inatsisissap suliarinerani kingusissukkut ilisimatitsissutigineqarpoq aningaasaliinissamut missingiut taamaallaat atuarfiup ingerlanneranut aningaasartuutinut tunngasuusoq, kisianni ingerlataqarneq naapertorlugu akiliutinut aningaasartuutit ilaanatik. Ukiut sisamat ingerlanerini ingerlatsinermut aningaasartuutit pillugit missiliuineq nutarterneqarsimasoq tamarmiusoq 123-125 mio. kr.-inik annertussuseqarpoq. Taakku saniatigut atuarfiup pilersinneqarneranut atasunik aningaasanik immikkoortitsisoqanngilaq, taakkuli katillugit 40 mio. kr.-it inulaarlugit annertussuseqarnissaat naatsorsuutigineqarluni. Ataatsimut aningaasaliinissaq pillugu maannakkut isumaqatigiinniarnernut ingerlasunut atatillugu sanaartornermi aningaasat taakku tapiissutitut EU-mut qinnutigineqarsimapput. Pilersaarummut tassunga EU-p nalornissuteqarnini oqaatigisimavaa, kisianni inaarutaasumik suli isummertoqarnani. Atuarfik siusinnerpaamik august 2027-mi atuartunik siullernik tigusisinnaassaaq, naatsorsuutigineqarlunilu 2030-miit ilinniarnermi sammiviit arfineq marluk tamakkiisumik aatsaat ingerlanneqarsinnaalissasut. Tamanna ingerlatsinissamik missiliuinermi sillimaffigineqarpoq. Taamaalilluni aningaasalersuineq kiisalu piffissatigut pilersaarut pillugu nalorninartoqarmat aningaasanut inatsimmi matumani siunnersuutigineqarpoq pilersaarutip aallartisarnissaa pillugu sinaakkusiisinnaasunik aningaasat immikkoortinneqarnissaat kisimik immikkoortinneqassasut. Piffissamut aningaasanut inatsiseqarfiusumut tamarmiusumut 82 mio. kr.-it aningaasat qinnutigineqartut tamatuma kingorna pilersaarut pillugu sinaakkusiillutillu annertussusiliissapput. Tamatuma kingorna AIS2028-mut atatillugu, pilersaarut ingerlallualereerpat, aningaasanik suli allanik pisariaqartinneqarnersut takuneqarsinnaassaaq.

Nr. 42a - Digitalinngorsaanermut Aqutsisoqarfik - ataatsimoorussamik qarasaasiaqarnerit. Namminersorlutik Oqartussat ataatsimoorussamik qarasaasiaqarnikkut aaqqiinernut aamma ingerlatat internettikkullu siorasaarinerit annertusineri eqqarsaatigalugit qarasaasiaqarnikkut isumannaallisaanerup nukittorsarnissaanut ingerlatsinermi aningaasartuutit qaffakkiartornerinut ilassutitut aningaasaliissutit.

Nr. 43a - Washington D.C. - sinniisoqarfimmi sulisoqarnerulernissaq. Washington D.C.-mi sinniisoqarfiup sulisoqarnerulernissaq aallartitamik, sumiiffimmi atorfinitsinneqartumik fuldmægtigimik, allatsimi kiisalu aallartitaqarnermut, angalanernut qarasaasiaqarnermullu aningaasat.

Nr. 43b - Bruxelles - sinniisoqarfimmi sulisoqarnerulernissaq. Bruxellesimi sinniisoqarfiup sulisoqarnerulernissaa aallartitamik, sumiiffimmi atorfinitsinneqartumik fuldmægtigimik pisariaqartunillu allaffimmi qarasaasianullu aningaasartuutit. Aningaasalersuinerup ilaa utaqqiisaasinnaavoq aamma EU-mi sulinermut atassuteqarsinnaalluni.

Nr. 44a - Issittumi Siunnersuisoqatigiit - akissarsiat, SDWG aamma siulittaasuuneq. Issittumi Siunnersuisoqatigiinnut atatillugu suliassanut aalajangersimasunut aningaasat, tassunga ilanngullugit akissarsiat, SGWC-mi pilersaarutit aamma siulittaasuuffimmut tunniussinermullu atasut ingerlatat.

Nr. 45 - Nunanut Allanut Tunngasunut Naalakkersuisoqarfiup nukittunerulernissaa Nunanut allanut, isumannaallisaanermi illersornissamullu politikikkut suliassat isumaginerinut kiisalu Naalakkersuisut Inatsisartullu kiffartuunnerinut killeqartumik piginnaasat nukittorsarneri.

Nr. 59+81 – Kujataani Tunumilu qulimiguulitsigut sullinneqarnerup pitsaanerulernera. Kiffartuussinissamut isumaqatigiissutini aamma qajannaatsumik qulimiguulitsigut kiffartuussinermik annertunerusumik pisariaqartitsineq isumaginiarlugu sinaakkutinut tamarmiusunut immikkoortitsisoqassasoq siunnersuutigineqarpoq, pingaartumik Kujataani angallannerup ilusaata allanngornera aamma Tunumi piginnaasap patajaatsuunissaanik pisariaqartitsineq malillugu. Aningaasat imatut atorneqassapput, suliniutit marluullutik aningaasat immikkoortinneqartut iluini pingaarnersiorneqassallutik, taamaalilluni inaarutaasumik angallannikkut neqeroorutip ilusilersornissaanut najoqqutassaqalerluni.

Nr. 82 - Inissiisarnermut tunngasuni suliniutit. Meeqqanut inissinneqarsimasunut aningaasartuutit annikillisinneqarnissai aamma aningaasartuutinik misissueqqissaarnerup isumasioqatigiinnerullu kingorna kommunini tunngaveqalernissaanut ikorfartuinissaq siunertaralugu inissiisarnermut tunngasuni suliniutit ineriartortinnissaannut atulersinnissaannullu sillimmatit. **MALIGIUK**: 2027-mi aningaasanik taamaallaat immikkoortitsisoqarpoq, tassa kommuninut ataatsimoortumik tapiissutit taamaaqataanik ikilisinnerisigut ukiuni tulliuttuni tamatuma namminermi aningaasalersornissaa naatsorsuutigineqarmat. Ukiuni tulliuttuni taamaaqataanik qaffasinnerusunilluunniit kommunimi sipaartoqarneranik kinguneqartumik namminersorlutik oqartussat aningaasartuutinik akiliuteqartarnerannut tamanna isigineqassaaq. Pisuni taamatut ittuni namminersorlutik oqartussat isumaqatigiissut atuuttoq naapertorlugu DUT-mi tunngaviit aqqutigalugit taamaaqataanik kommuninut ataatsimoortumik tapiissutini ikililerinissamut pisinnaatitaaffeqarput.

Nr. 86 – Tasiilami ilinniarfeqarfimmik nutaamik pilersitsineq / tunngaviusumik ingerlataqarneq. Tasiilami illumik ilinniartitsivimmik pilersitsinissamut aningaasanik immikkoortitsisoqarpoq. Aningaasat pingaartumik ilitsersuinikkut suliniutinik, internettikkut ilitsersuinermut, isumasioqatigiissitsinernut, imarisaanut, ilusaanut ilinniarfinnillu ineriartortitsinermut atussapput. Siunertaq tassaavoq inuusuttunut siunnerfigineqartunut ikaassaarfinnik pilersitsineq, ilinniarnissamik toqqaanermi inuusuttut tapersersorneqarlutik aamma GUX-ini inuussutissarsiutinullu ilinniarfinni taamaatiinnartartut ikilisinnissaat.

Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfia
Formandens Departement

NAALAKKERSUISUT
GOVERNMENT OF GREENLAND

Ilisimatitsisarneq

Uunga Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu
Til Ataatsimiititaliaq

Assinga uunga Kopi til Naalakkersuisut

17-09-2026
Suliap normua. 2026-764
All. normua. 19695874

Postboks 1015
3900 Nuuk
Oq. (+299) 34 50 00
Fax (+299) 32 50 02
E-mail: govsec@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

Greenland Airports Mittarfeqarfiit A/S-imut tunngasumik ilisimatitsineq

Mittarfeqarfinni suliffissuarmi aningaasaqarnikkut pissutsit pillugit Naalakkersuisut matumuuna Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliamut ilisimatitsipput. Ingerlatseqatigiiffiit pigineqartut marluullutik 2025-mi annertuunik nalikillisaasimapput ukiullu naanerani norlu ataalluni nammineq aningaasaateqalersimallutik. Ingerlatseqatigiiffiit ukiuni aggersuni akiliisinnaassuseqarnerinik qulakkeerisunik aaqqiissutissanik maannakkut nassaartoqarpoq. Kisitsisit pingaarnerit pillugit tabel tamakkiisumik takussutissiivoq.

Kisitsisit pingaarnerit (mio. kr.):	Greenland Airports International A/S	Greenland Airports Regional A/S
Piginnittuuneq	66,67 % Namminersorlutik Oqartussat (via holding) / 33,33 % danskit naalagaaffiat	100 % Namminersorlutik Oqartussat (via holding)
Mittarfiit	Nuummi aamma Ilulissani mittarfiit	Nunap immikkoortuini mittarfiit aqqaneq marluk qulimiguulinnullu mittarfiit 46, tassunga ilanngullugu Qaqortoq
Angusat 2025	-2.425	-341
Taakkunannga nalikilliliinerit 2025	1.774 (Nuuk aamma Ilulissat)	326 Qaqortoq
Namminerisamik aningaasaatit ukiup naalernerani 2025	-239 - 2024 +2.186)	-169 - 2024 +172)
Aningaasaatit nutaat / tapiissutit	Ingerlatsinermut tapiissutit isumaqatigiissutip ilaa 2 aqqutigalugu: 49,8 (2026) aamma 125 (2027-2029)	2027-imut aningaasanut inatsit aqqutigalugu aningaasaatinut tapiissutit 250

1. Greenland Airports International A/S (Nuuk aamma Ilulissat)

Pissutsit. Ilulissani mittarfik ulloq 29. oktober 2026-imi ammarneqassaaq. Nuummi tamakkiisumik ukiumi siullermi ingerlatsinerup takutissimavaa naatsorsuutigisamiit nunani tamalaani mittarfimmik ingerlatsineq malunnaatilimmik akisunerusoq, pingaartumik isumannaallisaanermut sillimaniarnermullu oqartussat piumasaqaataat pissutigalugit. Peqatigisaanik ilaasut ikinnerusut naatsorsuutigineqarput, ilaatigut killeqartumik hotellitigut piginnaasaqarneq pissutigalugu. Niuernermut pilersaarutip nutarsarneqarsimasup 2027-mi takutippaa akileraarutit akilinnginnerini angusat siusinnerusukkut naatsorsuutigisamiit 126 mio. kr.-inik ajornerusut. Tamatuma kingunerisaanik 2.599 mio kr.-inik nalikilliliisoqarpoq aamma nammineq aningaasaatit norlup ataani 239 mio. kr.-iullutik. Ingerlatseqatigiiffik katillugit 2,7 mia. kr.-it missaannik akiitsoqarpoq, annertunerusumillu taarsigassarsinissaq tulluanngitsutut nalilerneqarluni.

Aaqqiinerit immikkoortuupput marluk, piginnittut - Siulittaasup Naalakkersuisoqarfik aamma Aningaasaqarnermut ministereqarfik - Kalaallit Nunaat imminut napatittoq pillugu sinaakkutitut isumaqatigiissummi isumaqatigiissutip ilaanut 2-mut atatillugu isumaqatigiissutigineqartut.

- Danskit naalagaaffianniit ingerlatsinermut tapiissutit: 2026-mi 49,8 mio. kr.-it aamma ukiukkaartumik 2027-2029-mi 125 mio. kr.-it, katillugit 424,8 mio. kr.-it. Aningaasat ukiumut ataasiarluni ingerlatseqatigiiffimmut toqqaannartumik akilerneqassapput. Pisariaqartitsineq kingusinnerpaamik 2028-mi naliliiffigineqaqqissaaq.
- Ilaasunut akigititat qaffasinnerusut: Nunap iluani ilaasunut akigititat 2027-mi januarip aallaqqaataanniit ukiuunerani 310 kr.-inik aasaaneranilu 620 kr.-inut qaffassasut naatsorsuutigineqarpoq (548 kr.-iniit 858 kr.-inut aamma 1.168 kr.-inut). Tamatuma akiliisinnaassuseq 2027-mi 74 mio. kr.-it missaannik qaffassavaa. Akigititat qaffanneri Naalakkersuisunit suli suliarineqanngillat, immikkoortillugillu Naalakkersuisunut saqqummiunneqassallutik.

Suliniutitigut naatsorsuutigineqarpoq ukiuni aggersuni ingerlatseqatigiiffik pitsaasumik akiliisinnaassuseqalissasoq, piffissallu ingerlanerani nammineq aningaasaatit pilerseqqinneqassallutik. Timmisartunik aqutsinermi sullissiviup (TMA) pilersinneqarnera Ataatsimut Issittumut aningaasaliissutinit aningaasalersorneqassaaq, sakkutuullu ingerlatsinermi aningaasartuutinik matussusiisinnaanersut misissorneqassalluni.

Greenland Airports Regional A/S (nunap immikkoortuini mittarfiit)

Qaqortumi mittarfik pilersaarutaasumik 2026-mi aprilip 16-iani ammarneqarpoq. Sanaartornerli naatsorsuutigisamiit malunnaatilimmik akisunerujussuusimavoq . 2022-mi 1.030 mio. kr.-nit maannakkut 1.291 mio. kr.-nut. Naammassineqarnissaanut katillugit 350 mio. kr.-it amigaatigineqarput, utaqqiisaasumik Grønlandsbankenimiit aamma Bankivimmiit 180 mio. kr.-inik akiligassarsineqarnikkut. Qaqortup 326 mio. kr.-inik nalikilliliiffigineqarnera 2025-mi 341 mio. kr.-inik amigartoortitsivoq namminerlu aningaasaatit norlu inorlugu 169 mio. kr.-iullutik. Ulluinnarni ingerlatsineq norlumiippoq, maannakkorpiarli nunap immikkoortuini mittarfinni aningaasaleeqqinnissamut aningaasat pisariaqartinneqartut qanoq qulakkeerneqassanersut misissorneqarluni.

Aaqqiissutaasinnaasoq sisamanik immikkoortoqarpoq:

- 2027-imut aningaasanut inatsisikkut aningaasaatinut 250 mio. kr.-inik tapiissutit, utaqqiisaasumik taarsigassarsiaqartinneqarnermut taartaasussaq aamma Qaqortup

mittarfiata ataavartumik aningaasalersornissaanik qulakkeerisussaq. Aningaasaatitigut pisariaqartitsineq tamarmiusoq 350 mio. kr.-nit missaannut nalilerneqarpoq.

- Akiitsut allanngortinneri: Ingerlatseqatigiiffiup ingerlatseqatigiiffimmut piginnittumut akiitsui 215 mio kr.-it nammineq aningaasaatinngorlugit allanngortinneqarsinnaapput. Tamanna Naalakkersuisuniit piginnaatitsinermik pisariaqartitsivoq.
- Namminersorlutik Oqartussanik kiffartuussinissamik isumaqatigiissut (105 mio. kr.-it 2026-miit 10 mio. kr.-inik annikillineqartussaq) misissorneqarpoq, taamaalilluni piviusumik ingerlatsinermi aningaasartuutinut naapertuutilerluni. Nunap immikkoortuini mittarfinnik ingerlatsinermi aningaasartuutit qaffassimapput, Angallannermut Aqutsisoqarfiup ingerlatsinermut isumannaallisaanermullu piumasaqaatini sakkortusisimammagit.

Suliap ingerlaqqinnera

Siulittaasup Naalakkersuisoqarfia aamma Aningaasaqarnermut ministereqarfik ingerlatseqatigiffinnik malinnaaqqissaarput ingerlaavartumillu ingerlatseqatigiiffiit aqutsisuinik oqaloqateqartarlutik. Alloriarnissat tulliuttut tassaapput akigititat qaffannerinik aamma isumaqatigiissutip ilaa 2 aqqutigalugu ingerlatsinermut tapiissutit piviusunngortinnerinik Naalakkersuisut suliaqarnissaat, tulliullunilu Inatsisartut 2027-imut aningaasanut inatsimmik suliaqassallutik kiisalu Greenland Airports Regional A/S pillugu niuernermut pilersaarut nutarsarneqassalluni. Aningaasartuutit attartornermullu atukkat ingerlatseqatigiiffiit pigisat marluk akornanni tulluartumik agguarsimanersut aamma misissorneqassapput. Ineriartornermik nutaamik pingaaruteqartumik peqalerpat ataatsimiititaliaq ilisimatinneqarumaarpoq.

Kodeq	Ateq	AI 2026-mi allanngutit	Inatsisinik tunngavilit isertitassatulli missingersunnit allanngunnaat	Innuttaassuseqassutsip allanngornera	Allat	Naalakkersuinikkut pingaarnersiorneranit allanngutaasa kunguneri
11013	Nunat Avannarliit Killiit Siunnersuisoqatigiivi				x	
101310	Aktiaateqarluni ingerlateqatigiiffinnit aggugarsiat, pissarsiat tunisallu		x			
101311	Aktiaateqarluni ingerlateqatigiiffinnut toqqaannartumik aningaasartutit					x
109801	Digitalinngortitsinermut Aqutsisoqarfik				x	
109803	Inuusuk IT					x
109804	Digitalinngortitsinermut Aqutsisoqarfiup ataatsimoorussamik IT-mik aaqq					x
200116	Pisortani ingerlataqarfinnik aaqqissuussaqqinneq				x	
200520	Kommuninut ataatsimoortumik tapiissutit				x	
201170	Suliniutinut nutaanut sillimanatit	x			x	x
203001	Aningaasaqarnermut Sulisoqarnermullu Aqutsisoqarfik, ASA	x				x
203004	Sulitilluni ajoqusersinnaanermut aamma angalanermut ajutoorsinnaanerm		x			
240121	Akitsuutinut akiliisitsisutit		x			
240610	Emiat tapiissutit, ilaqqaruteqarnissamik aaqqissuisineq		x			
240614	Sulitfeqarnermut ilanngaat		x			
241010	Nuna tamakkerlugu akileraarut		x			
241011	Nuna tamakkerlugu immikkut akileraarut		x			
241012	Ingerlateqatigiiffit akileraarutaat, Namminersorlutik Oqartussat sulitfeq		x			
241013	Soraarnerussutisiaanut akileraarutit		x			
241014	Ingerlateqatigiiffinnut ilaanaarutinullu akileraarutit		x			
241110	Nioqqutissanik eqqussinermi akitsuutit		x			
241111	Motooringt akitsuut		x			
241113	Umiarsualivimminnermut akilerarutit		x			
241114	Pappiaqqanik nallilimik naqissuisinermi akitsuutit		x			
241117	Aningaasanik ikiullutsi pinnguaatinut akilerarutit		x			
241120	Akitsuutit, akiliisitsullutsi peniartitsineerit aalisartitsinerillu		x			
241122	Sulisoqarnermut akitsuut		x			
241123	Nukissiornermi ikummatissat avataqiisinut akitsuutaat		x			
241127	Isumalluutinut emianut akitsuutit		x			
300101	Meeqqanut, Inuusuttunut Ilaqutariinnullu Naalakkersuisoqarfik	x				
301045	Meeqqat inuusuttullu immikkut ittumik suliniuteqarfigineqarneri					x
301401	Nuna Tamakkerlugu Katsorsaavik Siunnersuisarfillu					x
301512	Inatsisinik atuutsitsinermut immikkoortortaqarfik	x				
301517	Naligiissitaanermut Siunnersuisoqatigiit	x				
310101	Isumaginninnermut, Sulitfeqarnermut Nunamullu Namminermut Naalakk	x				x
310308	Utoqqalinersialinnut pisortanit pensioniisaqartitsineq		x			
310336	Eminermi ullormusiat		x			
310705	Majoriaq					x
310807	Qinersinermut aningaasartutit				x	
340102	Napparsimasunut taarsiissuteqarneri		x			
340106	Ataatsimut kalerriisarfik					X
340108	Innarlutinik suliaqarfimmi pikkorissarnerit ilinniaqqinnerillu					x
340109	Pisuussarfinnut assartuinermi aningaasaartutit qitiusumit aningaasaliisut					x
340113	Innarlutillit illersuisuat					X
340114	Innarlutitilinnik suliaqarfimmi suliat					X
341101	Napparsimasumik manani allani katsorsaaneq, timikkut nappaatit			x		X
341102	Napparsimasumik manani allani katsorsaaneq, tamikkut			x		X
341103	Dronning Ingridip Napparsimmavissua			x		X
341104	Kalaallit napparsimasut angerlarsimaffiat			x		
341110	Inuunerissaavik Steno			x		
341111	Tamikkut napparsimasunik inissisarfimmut Pinerluttulerinermut Inatsit n					X
341201	Nunap immikkoortuini peqqinnissaqarfiit, nakorsanit sullinneqarneq			x		X
341203	Napparsimasunik angallassineq angallassigasuarnerillu il.il.			x		
341205	Nunatta Nakorsaataasivia			x		X
341206	Ataatsimut aningaasartuutit	x		x		X
341301	Peqqinnissaqarfiit, Kigutigisaaneq			x		
400203	Aningaaserivinnit taarsigassarsiarititat akilitigineqarsimasullu		x			
400206	Ilinniagarsiat meeqqanullu tapit		x			
400207	Immikkut ikiorsiisutit, angalanermut aningaasartuutit il.il., saliffeqarfiat		x			
401012	Efterskole		x			
409131	Suliniutit aallaavigalugit tapiissutit		x			
409133	Illuliosani inuussutissarsiutinut ilinniarfik					X
409501	Kultureqarnermut tapiissutit allat	x				
500650	Aalisarnermut aningaasaliissutinut immikkoortitat					X
510303	Ineriartortitsinermut tapersiisutit, nunalerineq					X
510304	Nunalerinermik imuusutissarsiutip siuarsarneqarnera					X
510740	Taarsigassarsiaritinut ernialersuguannginnut akilersuutitaqanngitsullu					X
640101	Nunamut Allanut Tunngasunut Ilisimatusarnermullu Naalakkersuisoqarfik	x				
700105	Quartârerutit, qatserisaartoqarneq upalungaarsimanerlu	x				x
720608	Inissaanut aningaasaliisarneq		x			
720651	Inissaanik tunisineq - ilanngaaseererluni tunniussineq		x			
721016	Inissiat attartortittakkat ingerlanneqarneri, aningaasaliissutinit iluanaarut		x			
722005	Ilaasunik angallassinermut tapiissutit					x
730101	Avatangiisinut Pinngortitamullu Naalakkersuisoqarfik	x				
730601	Ilisimatusarneq	x				
730602	Nunatsinni Ilisimatusarnikkut Siunnersuisoqatigiit	x				
730603	Ph.D-mik ilinniagaqartutut ilisimatusarnermik ilinniarneq	x				
730604	Nunat tamalaat isiittumi ilisimatusarneri	x				
739402	Nukissiorfiit	x				
739403	Nukissiorfiit, aqqusinermi qaammaqqateqarneq	x				
739404	Nukissiorfiit, erniat	x	x			
739405	Nukissiorfiit, akilersuutit	x				
739407	Innaallagiaerinermi oqartussat	x				
800001	Allamut inuusinissanut sillimmatasiit					x
822401	Akileraartamermut Aqutsisoqarfimmi allaffissornikkut atortut il.il.					x
866001	Peqqinnissaqarfik					X

Tunngaviusumik				IA 2026-mi suliarineqartoq				nik tunngavillit isertitassatullu missingersuutit allann				Innuttaassuseqassutsip allanngornera				Allat				Naalakkersuisoqarfinnit kissaatit suliarineqartut			
2027	2028	2029	2030	2027	2028	2029	2030	2027	2028	2029	2030	2027	2028	2029	2030	2027	2028	2029	2030	2027	2028	2029	2030
674.000	674.000	674.000	674.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	- 2.000	- 2.000	- 2.000	- 2.000	-	-	-	-
- 60.000.000	- 90.000.000	- 120.000.000	- 120.000.000	-	-	-	-	-	-	-	60.000.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	150.000.000	100.000.000	-	-
28.957.500	29.222.500	29.237.500	29.237.500	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	- 500	- 500	- 500	- 500	-	-	-	-
24.062.000	24.062.000	24.062.000	24.062.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3.000.000	3.000.000	1.000.000	-
24.767.000	24.767.000	24.767.000	24.767.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2.100.000	2.100.000	2.100.000	2.100.000
4.000.000	- 5.000.000	- 24.000.000	- 24.000.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14.000.000	14.000.000	-	-	-	-
1.885.989.500	1.881.824.500	1.877.709.500	1.877.709.500	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	- 500	- 500	- 500	- 500	-	-	-	-
3.350.000	3.350.000	2.350.000	-	- 1.000.000	- 1.000.000	- 1.000.000	- 1.000.000	-	-	-	-	-	-	-	-	- 2.350.000	- 2.350.000	- 1.350.000	1.000.000	29.100.000	17.500.000	17.500.000	9.600.000
61.729.000	61.729.000	61.729.000	61.729.000	- 1.911.000	- 1.911.000	- 1.911.000	- 1.911.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2.600.000	2.600.000	2.600.000	2.600.000
13.000.000	13.200.000	13.400.000	13.400.000	-	-	-	-	-	-	-	200.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- 350.000	- 350.000	- 350.000	- 350.000	-	-	-	-	- 250.000	- 250.000	- 250.000	- 250.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3.100.000	3.100.000	3.100.000	3.100.000	-	-	-	-	- 600.000	- 600.000	- 600.000	- 600.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
235.000.000	235.000.000	235.000.000	235.000.000	-	-	-	-	5.000.000	5.000.000	5.000.000	5.000.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- 1.356.301.000	- 1.381.132.000	- 1.405.963.000	- 1.405.963.000	-	-	-	-	- 58.572.000	- 33.741.000	- 8.910.000	- 8.910.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- 96.000.000	- 97.000.000	- 98.000.000	- 98.000.000	-	-	-	-	- 6.540.000	- 5.540.000	- 4.540.000	- 4.540.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- 25.000.000	- 25.000.000	- 25.000.000	- 25.000.000	-	-	-	-	- 6.100.000	- 25.800.000	- 48.200.000	- 37.500.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- 88.000.000	- 89.575.000	- 91.229.000	- 91.229.000	-	-	-	-	- 3.900.000	- 2.325.000	- 671.000	- 671.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- 120.000.000	- 120.000.000	- 120.000.000	- 120.000.000	-	-	-	-	3.900.000	3.900.000	3.900.000	3.900.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- 645.000.000	- 645.000.000	- 645.000.000	- 645.000.000	-	-	-	-	15.000.000	15.000.000	15.000.000	15.000.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- 100.000.000	- 100.000.000	- 100.000.000	- 100.000.000	-	-	-	-	- 1.000.000	- 1.000.000	- 1.000.000	- 1.000.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- 29.000.000	- 29.000.000	- 29.000.000	- 29.000.000	-	-	-	-	- 6.000.000	- 6.000.000	- 6.000.000	- 6.000.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- 38.000.000	- 38.000.000	- 38.000.000	- 38.000.000	-	-	-	-	- 2.000.000	- 2.000.000	- 2.000.000	- 2.000.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- 3.700.000	- 3.700.000	- 3.700.000	- 3.700.000	-	-	-	-	200.000	200.000	200.000	200.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- 1.400.000	- 1.400.000	- 1.400.000	- 1.400.000	-	-	-	-	- 200.000	- 200.000	- 200.000	- 200.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- 244.807.000	- 258.113.000	- 263.083.000	- 263.083.000	-	-	-	-	7.000	13.313.000	18.283.000	18.283.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- 20.000.000	- 20.000.000	- 20.000.000	- 20.000.000	-	-	-	-	1.500.000	1.500.000	1.500.000	1.500.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- 424.300.000	- 424.300.000	- 424.300.000	- 424.300.000	-	-	-	-	- 74.200.000	- 74.200.000	- 74.200.000	- 74.200.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12.439.000	12.439.000	12.439.000	12.439.000	- 862.000	- 862.000	- 862.000	- 862.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9.161.000	9.161.000	9.161.000	9.161.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	25.000.000	-	-	-
40.512.000	40.512.000	40.512.000	40.512.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2.000.000	2.000.000	2.000.000	2.000.000
-	-	-	-	3.438.000	3.438.000	3.438.000	3.438.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	1.617.000	1.617.000	1.617.000	1.617.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
25.060.000	25.060.000	25.060.000	25.060.000	862.000	862.000	862.000	862.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.500.000	1.500.000	1.500.000	1.500.000
603.558.000	635.722.000	663.574.000	663.574.000	-	-	-	-	28.634.000	33.118.000	40.938.000	70.501.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
26.505.000	26.505.000	26.505.000	26.505.000	-	-	-	-	- 4.814.000	- 5.244.000	- 5.675.000	- 6.077.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
45.232.000	45.232.000	45.232.000	45.232.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.950.000	1.950.000	1.950.000	1.950.000
100.000	100.000	1.720.000	100.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	350.000	-	-	-	-
8.700.000	8.700.000	8.700.000	8.700.000	-	-	-	-	870.000	870.000	870.000	870.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.713.000	1.713.000	1.713.000	1.713.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.278.000	2.278.000	2.278.000	2.278.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2.000.000	1.000.000	-	-
860.000	860.000	860.000	860.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	200.000	200.000	200.000	200.000
5.359.000	5.359.000	5.359.000	5.359.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
158.811.000	158.821.000	158.681.000	158.681.000	-	-	-	-	-	-	-	-	1.363.000	1.905.000	2.291.000	2.717.000	-	-	-	-	-	-	-	-
24.303.000	24.305.000	24.284.000	24.284.000	-	-	-	-	-	-	-	-	209.000	292.000	351.000	416.000	-	-	-	-	-	-	-	-
552.593.000	551.872.000	551.388.000	551.388.000	-	-	-	-	-	-	-	-	4.743.000	6.620.000	7.959.000	9.440.000	-	-	-	-	-	-	-	-
42.399.000	42.366.000	42.329.000	42.329.000	-	-	-	-	-	-	-	-	364.000	508.000	611.000	725.000	-	-	-	-	-	-	-	-
4.859.000	4.859.000	4.855.000	4.855.000	-	-	-	-	-	-	-	-	42.000	58.000	70.000	83.000	-	-	-	-	-	-	-	-
25.981.000	25.981.000	25.981.000	25.981.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
490.656.000	490.238.000	489.807.000	489.807.000	-	-	-	-	-	-	-	-	4.212.000	5.881.000	7.070.000	8.385.000	-	-	-	-	-	-	-	-
114.724.000	114.637.000	114.538.000	114.538.000	-	-	-	-	-	-	-	-	985.000	1.375.000	1.653.000	1.961.000	-	-	-	-	-	-	-	-
86.488.000	86.447.000	86.371.000	86.371.000	-	-	-	-	-	-	-	-	742.000	1.037.000	1.247.000	1.479.000	-	-	-	-	-	-	-	-
106.185.000	106.191.000	106.098.000	106.098.000	1.911.000	1.911.000	1.911.000	1.911.000	-	-	-	-	911.000	1.274.000	1.532.000	1.816.000	-	-	-	-	-	-	-	-
79.732.000	79.737.000	79.666.000	79.666.000	-	-	-	-	-	-	-	-	684.000	957.000	1.150.000	1.364.000	-	-	-	-	-	-	-	-
13.607.000	13.607.000	13.607.000	13.607.000	-	-	-	-	- 107.000	- 107.000	- 107.000	- 107.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
165.151.000	165.651.000	165.651.000	165.651.000	-	-	-	-	- 5.151.000	- 5.651.000	- 5.651.000	- 5.651.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
51.342.000	52.717.000	52.717.000	52.717.000	-	-	-	-	- 342.000	- 1.717.000	- 1.717.000	- 1.717.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11.372.000	11.372.000	11.372.000	11.372.000	-	-	-	-	600.000	600.000	600.000	600.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
179.728.000	184.728.000	184.728.000	184.728.000	-	-	-	-	7.703.000	2.703.000	2.703.000	2.703.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	20.500.000	20.500.000	20.500.000	20.500.000
18.340.000	18.337.000	17.356.000	17.356.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7.054.000	7.054.000	7.054.000	7.054.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4.086.000	4.086.000	4.086.000	4.086.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
13.491.000	13.491.000	13.491.000	13.491.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.884.000	2.884.000	2.884.000	2.884.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
33.820.000	37.320.000	37.845.000	37.845.000	- 2.400.000	- 2.400.000	- 2.400.000	- 2.400.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	2.430.000	2.430.000	2.430.000	2.430.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.700.000	1.700.000	1.700.000	1.700.000
- 20.600.000	- 20.600.000	- 20.600.000	- 20.600.000	-	-	-	-	5.000.000	7.500.000	10.000.000	12.500.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- 11.000.000	- 21.000.000	- 21.000.000	- 21.000.000	-	-	-	-	-	6.000.000	6.000.000	6.000.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- 39.000.000	- 39.000.000	- 39.000.000	- 39.000.000	-	-	-	-	4.000.000	9.000.000	9.000.000	9.000.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
166.400.000	168.500.000	168.500.000	168.500.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	20.000.000	20.000.000	20.000.000	20.000.000
20.266.000	20.266.000	20.254.000	20.254.000	5.859.000	5.859.000	5.859.000	5.859.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	1.281.000	1.281.000	1.281.000	1.281.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	1.015.000	1.015.000	1.015.000	1.015.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	3.471.000	3.471.000	3.471.000	3.471.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	799.000	799.000	799.000	799.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	59.571.000	59.571.000	59.571.000	59.571.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	6.661.000	6.661.000	6.661.000	6.661.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	- 54.670.000	- 52.510.000	- 49.870.000	- 49.870.000	- 2.687.000	- 1.948.000	- 1.866.000	700.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	- 70.000.000	- 70.000.000	- 70.000.000	- 70.000.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	3.427.000	3.427.000	3.427.000	3.427.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
130.138.000	240.438.000	290.438.000	290.438.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	25.000.000	30.000.000	25.000.000
3.800.000	3.800.000	3.800.000	3.800.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	25.000.000	-	-	-
186.500.000	95.500.000	45.500.000	45.500.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-